

STORTINGET

Innst. 7 S

(2021–2022)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Utenriksdepartementet mv. (rammeområde 4) og Forsvarsdepartementet mv. (rammeområde 8)

Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022)

Innhold

	Side
1. Innledning	1
2. Utenriksdepartementet	2
2.1 Anmodningsvedtak	2
3. Rammeområde 4 under Utenriksdepartementet	2
3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 4 (Utenriks)	2
3.2 Stortingets vedtak om netto rammebeløp for rammeområde 4 (utenriks)	5
3.3 Komiteens generelle merknader – rammeområde 4	5
3.3.1 Hovedprioritering for fraksjonene – rammeområde 4	11
3.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler innenfor ramme 4 (Utenriks)	16
4. Forsvarsdepartementet	32
4.1 Anmodningsvedtak	32
5. Rammeområde 8 under Forsvarsdepartementet	34
5.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 8 (Forsvar)	34
5.2 Stortingets vedtak om netto rammebeløp for rammeområde 8 (forsvar)	35
5.3 Komiteens generelle merknader – rammeområde 8	35
5.3.1 Hovedprioritering for fraksjonene – rammeområde 8	40
5.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler innenfor ramme 8 (Forsvar).....	42
6. Forslag fra mindretall	48
7. Komiteens tilråding	49

STORTINGET

Innst. 7 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Utenriksdepartementet mv. (rammeområde 4) og Forsvarsdepartementet mv. (rammeområde 8)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Nils-Ole Foshaug, Eva Kristin Hansen og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad og Bengt Fasteraune, fra Fremskrittspartiet, Sylvi Listhaug og Christian Tybring-Gjedde, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Rødt, Bjørnar Moxnes, fra Venstre, Guri Melby, og fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen behandler i denne innstillingen regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 under rammeområde 4 (utenriks) og rammeområde 8 (forsvar), etter den vedtatte inndelingen i rammeområder, jf. Innst. 18 S (2021–2022). Komiteen fremmer på denne bakgrunn forslag om bevilgninger under de rammeområdene som er tildelt utenriks- og forsvarskomiteen.

Utenriks- og forsvarskomiteen har siden 2017 behandlet budsjettkapitlene for Jan Mayen, ref. Innst. 487 S (2016–2017), jf. Dokument 19 (2016–2017). Justis- og beredskapsdepartementet fremmer disse kapitlene (kap. 481 og kap. 3481 Samfunnet Jan Mayen). Kapitlene behandles i denne innstillingen under rammeområde 4.

Utenriks- og forsvarskomiteen behandler også Svalbardbudsjettet. Justis- og beredskapsdepartementet fremmer Svalbardbudsjettet som en egen budsjettproposisjon samtidig med statsbudsjettet, jf. Prop. 1 S (2021–2022) Svalbardbudsjettet. Det vises til komiteens innstilling om Svalbardbudsjettet 2022, Innst. 17 S (2021–2022).

Regjeringen Solberg la 12. oktober 2021 frem Prop. 1 S (2021–2022). Regjeringen Solberg gikk av 14. oktober og regjeringen Støre tiltrådte samme dag. Regjeringen Støres tilleggsproposisjoner Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) ble lagt frem 8. november 2021.

Ved vedtak i Stortinget 7. desember 2021 er netto utgiftsramme for rammeområde 4 (utenriks) endelig fastsatt til 46 007 062 000 kroner. Netto utgiftsramme for rammeområde 8 (forsvar) er endelig fastsatt til 62 674 894 000 kroner. De fremsatte bevilgningsforslag i Innst. 7 S (2021–2022) bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Innstillingen er inndelt som følger: I kapittel 2 omtales enkelte tema under Utenriksdepartementet. I kapittel 3 behandles rammeområde 4 under Utenriksdepartementet samt kap. 481 og kap. 3481 Samfunnet Jan Mayen under Justis- og beredskapsdepartementet. Kapittel 4 omhandler enkelte tema under Forsvarsdepartementet. I kapittel 5 behandles rammeområde 8 under Forsvarsdepartementet. Forslag fra mindretall er gjen-

gitt i innstillingens kapittel 6 og komiteens tilråding i kapittel 7.

2. Utenriksdepartementet

Ved vedtak i Stortinget 7. desember 2021 er netto utgiftsramme for rammeområde 4 (utenriks) endelig fastsatt til 46 007 062 000 kroner. De fremsatte bevilgningsforslag i Innst. 7 S (2021–2022) bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Omtale av spesielle tema

I proposisjonen del III gis det en omtale av følgende spesielle tema:

- Nordområdepolitikken
- Omlegging av rapportering på samstemthet med norsk utviklingspolitikk
- 2030-agendaen med bærekraftsmålene – status for måloppnåelse og Norges bidrag
- Rapport om utviklingsamarbeid 2020
- Sektorovergripende miljø- og klimapolitikk
- Kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken
- Likestilling og ikke-diskriminering i utenrikstjenesten
- Redegjørelse for likestilling og ikke-diskriminering som offentlig myndighet
- Omtale av ledeses ansettelsesvilkår i statlig foretak under Utenriksdepartementet

Det vises også til proposisjonens vedlegg vedrørende:

- Bilateral bistand i 2020.
- Bistand gjennom norske frivillige organisasjoner og stiftelser i 2020.
- Bistand gjennom ikke-norske, ikke-statlige organisasjoner og stiftelser i 2020.
- Bistand gjennom multilaterale organisasjoner i 2020.
- Største mottakerland av bilateral bistand i 2020.
- Bistand som andel av BNI i OECD/DAC-land 2020.
- Utviklingsbankene.

For nærmere omtale av de enkelte poster vises det til Prop. 1 S (2021–2022) Utenriksdepartementet og til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022).

2.1 Anmodningsvedtak

Komiteen viser til at Prop. 1 S (2021–2022) gjør rede for oppfølging av i alt tre anmodningsvedtak under Utenriksdepartementets ansvarsområde, jf. tabell under:

Tabell: Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer. Det angis hvorvidt departementet planlegger for at rapportering knyttet til anmodningsvedtaket avsluttes nå, eller om man vil rapportere konkret på vedtaket også neste år.

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2020–2021	585	Demokratisk forankring av Norges arbeid i FNs sikkerhetsråd	Nei
2020–2021	7	Gjennomgang av norske bistandsmidler for å avdekke misbruk	Ja
2019–2020	621	Bekjempe utnyttelse av kvinner i den internasjonale surrogatiindustrien	Ja

De enkelte anmodningsvedtak omtales under det kapitlet temaet naturlig tilhører. Når det gjelder de vedtakene som ikke er omtalt i innstillingen, har komiteen foreløpig ingen merknader, og tar departementets oppfølging til orientering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens rapportering på ulike anmodningsvedtak i budsjettproposisjonen. Disse medlemmer tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringen Solbergs konklusjon om videre rapportering eller ikke. Det vil bli gjort ved behandling av Meld. St. 4 (2021–2022).

3. Rammeområde 4 under Utenriksdepartementet

3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 4 (Utenriks)

Det vises til bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 4 i Prop. 1 S (2021–2022).

Bevilgningsforslag under 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet. Det vises til Innst. 5 S (2021–2022).

Oversikt over regjeringens forslag til bevilgninger under de respektive budsjettkapitler og poster under rammeområde 4

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2021-2022) med Tillegg 1
Utgifter			
<i>Utenriksdepartementet</i>			
100		Utenriksdepartementet	
	1	Driftsutgifter	2 388 975 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	43 422 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 424 000
	70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	1 186 000
	71	Hjelp til norske borgere i utlandet	201 000
103		Regjeringens representasjon	
	1	Driftsutgifter	55 591 000
104		Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet	
	1	Driftsutgifter	10 505 000
115		Næringsfremme, kultur og informasjon	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70 og 71</i>	13 454 000
	70	Kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 051 000
	71	Næringsfremme, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 830 000
116		Internasjonale organisasjoner	
	70	Pliktige bidrag	1 477 200 000
117		EØS-finansieringsordningene	
	77	EØS-finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	2 776 000 000
	78	Den norske finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	2 432 000 000
118		Utenrikspolitiske satsinger	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73</i>	96 831 000
	70	Nordområdetiltak, samarbeid med Russland og atomsikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	236 771 000
	71	Globale sikkerhetsspørsmål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 068 000
	72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	15 273 000
	73	Klima, miljøtiltak og hav mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	12 714 000
	74	Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.	48 450 000
140		Utenriksdepartementet	
	1	Driftsutgifter	1 676 320 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	135 583 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	35 294 000
141		Direktoratet for utviklingsamarbeid (Norad)	
	1	Driftsutgifter	294 390 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	37 772 000
144		Norsk senter for utvekslingsamarbeid (Norec)	
	1	Driftsutgifter	54 809 000
	70	Utvekslingsordninger, <i>kan overføres</i>	133 477 000
150		Humanitær bistand	
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	3 738 789 000
	71	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	520 000 000
	72	Flyktninger og fordrevne, <i>kan overføres</i>	2 000 000 000
151		Fred, sikkerhet og globalt samarbeid	
	70	Fred og forsoning, <i>kan overføres</i>	420 260 000
	71	Globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning, <i>kan overføres</i>	180 060 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2021-2022) med	
				Tillegg 1
	72	Stabilisering av land i krise og konflikt, <i>kan overføres</i>		864 829 000
	73	FN og globale utfordringer, <i>kan overføres</i>		318 138 000
	74	Pliktige bidrag til FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>		365 990 000
152		Menneskerettigheter		
	70	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>		701 617 000
	71	FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), <i>kan overføres</i>		197 000 000
159		Regionbevilgninger		
	70	Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i>		752 011 000
	71	Europa og Sentral-Asia, <i>kan overføres</i>		656 634 000
	72	Afghanistan, <i>kan overføres</i>		475 241 000
	75	Afrika, <i>kan overføres</i>		2 452 693 000
	76	Asia, <i>kan overføres</i>		483 503 000
	77	Latin-Amerika og Karibia, <i>kan overføres</i>		192 339 000
160		Helse		
	70	Helse, <i>kan overføres</i>		3 877 297 000
	71	Verdens helseorganisasjon (WHO), <i>kan overføres</i>		235 500 000
	72	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>		45 000 000
161		Utdanning, forskning og faglig samarbeid		
	70	Utdanning, <i>kan overføres</i>		1 366 798 000
	71	Forskning, <i>kan overføres</i>		208 846 000
	72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>		981 214 000
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		
	70	Næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>		464 536 000
	71	Matsikkerhet, fisk og landbruk, <i>kan overføres</i>		1 451 966 000
	72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>		816 500 000
	73	Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), <i>kan overføres</i>		106 700 000
	75	Norfund - tapsavsetning		438 288 000
	76	Norfund klimainvesteringsfond - risikokapital		250 000 000
163		Klima, miljø og hav		
	70	Miljø og klima, <i>kan overføres</i>		1 564 431 000
	71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>		156 967 000
164		Likestilling		
	70	Likestilling, <i>kan overføres</i>		183 319 000
	71	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), <i>kan overføres</i>		100 300 000
	72	FNs befolkningsfond (UNFPA)		589 600 000
170		Sivilt samfunn		
	70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>		2 480 665 000
171		FNs utviklingsarbeid		
	70	FNs utviklingsprogram (UNDP)		364 400 000
	71	FNs barnefond (UNICEF)		490 600 000
	72	FNs fellesfond for bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i>		15 000 000
	73	Internasjonale rekrutteringer og tilskudd til andre tiltak i FN, <i>kan overføres</i>		59 099 000
172		Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette		
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>		1 074 350 000
	71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>		932 100 000
	72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>		25 000 000
	73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i>		396 000 000
179		Flyktningtiltak i Norge		

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2021-2022) med Tillegg 1
	21	Spesielle driftsutgifter	573 029 000
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>			
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd	449 536 000
481		Samfunnet Jan Mayen	
	1	Driftsutgifter	57 103 000
Sum utgifter rammeområde 4			46 139 839 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3100		Utenriksdepartementet	
	1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	25 200 000
	2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	157 800 000
	5	Refusjon spesialutsendinger mv.	45 040 000
3481		Samfunnet Jan Mayen	
	1	Refusjoner og andre inntekter	6 637 000
Sum inntekter rammeområde 4			234 677 000
Netto rammeområde 4			45 905 162 000

3.2 Stortingets vedtak om netto rammebeløp for rammeområde 4 (utenriks)

Komiteen viser til Stortingets vedtak 7. desember 2021, der netto utgiftsramme for rammeområde 4 (utenriks) er fastsatt til 46 007 062 000 kroner, jf. Innst. 2 S (2021–2022).

3.3 Komiteens generelle merknader – rammeområde 4

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til proposisjonens innledende bemerkning om at internasjonalt samarbeid om fred og sikkerhet er en norsk kjerneinteresse, som ikke minst har tjent verdenssamfunnet godt det foregående året. Covid-19-pandemien har revitalisert behovet for samarbeid på tvers av landegrenser. Flertallet vil fremheve at et velfungerende multilateralt system har avgjørende betydning for verden og for Norge.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til betydningen av at Norge under skiftende regjeringer viderefører hovedlinjene i norsk utenrikspolitikk.

Et tredje flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at deltagelse og betydelig støtte til FN, medlemskap i NATO, det transatlantiske forholdet og et nært samarbeidsforhold med våre naboer i Norden, EU og det øvrige Europa er kjernen i dette.

Dette flertallet vil vise til at dette også innebærer at regjeringen vil føre en utenrikspolitikk som fremmer norske interesser, norsk sikkerhet, økonomi og velferd.

Komiteen understreker at det er i Norges interesse å bidra til å fremme og ivareta folkeretten, demokrati og menneskerettigheter globalt, i tillegg til å oppnå bærekraftsmålene og bekjempe klimakrisen.

Komiteen vil påpeke nordområdenes status som det viktigste strategiske satsingsområdet, og anser at et avklart og konstruktivt forhold til Russland er viktig.

Komiteen vil også bemerke at verden fortsatt står i en pandemisituasjon. Globalt er konsekvensene fortsatt uavklarte. Komiteen anser det som sannsynlig at flere land vil ha ettervirkninger av ulik størrelse som kan ta ulik form; sosial uro, svekket tillit, økonomisk nedgang eller politisk usikkerhet er tenkelige scenarioer. Komiteen vil understreke at dette fortjener regjeringens oppmerksomhet og årvåkenhet i tiden som kommer. Norge skal fortsatt være en engasjert samarbeidspartner og deltaker på internasjonale arenaer av betydning. Gjennom medlemskap i FNs sikkerhetsråd i 2021–2022 har Norge muligheten til å være en betydelig aktør og bidragsyter for å skape utvikling og fred.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til budsjettforliket mellom de tre partiene, der det er foreslått betydelige satsinger på velferd og klimatiltak, som kombinert med skatte- og avgiftsendringer gir et mer rettferdig Norge. Inntektsgruppene med inntekt under 750 000 kroner får skattelett sammenlignet med 2021. Økt satsing på grønn industri,

endringer av klimarelaterte avgifter og en rekke andre klimatiltak vil bidra til at Norge kutter utslipp mot 2030. Flere av de usosiale kuttene til Høyre-regjeringen gjennom åtte år er reversert, og partiene gjør viktige velferds-satsinger som gratis halvdagsplass i SFO, billigere barnehage og forbedringer på tannhelse, som gir vanlige folk lavere utgifter og mer og bedre velferd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen Solberg la frem statsbudsjettet og gikk av 14. oktober 2021. Arbeiderpartiet-Senterpartiet-regjeringen tiltrådte samme dag og la frem tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet 8. november 2021. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet-Senterpartiet-regjeringen har hatt kort tid til å vurdere endringer i budsjettet for 2022.

Disse medlemmer viser til at Hurdalsplattformen staker ut en ny og mer rettferdig kurs for landet, hvor folk over hele Norge igjen skal oppleve at deres liv og interesser står øverst på dagsordenen. Forslagene som nå fremmes, er et første skritt i retning av å nå målene i Hurdalsplattformen. Aller viktigst er trygt arbeid til alle og gode velferdstjenester nær folk i hele landet. Disse medlemmer vil understreke at det er ved å bygge på det beste ved landet vårt at vi får folk med på store samfunnsloft. Sterke fellesskap, høy tillit og små forskjeller er avgjørende for at folk trygt kan være med på å utvikle hele Norge. Disse medlemmer viser til at når regjeringen i budsjettforslaget prioriterer tiltak som svarer på utfordringer folk opplever i hverdagen, og som bygger opp tilliten og fellesskapet og ned forskjellene mellom folk, så ruster det også Norge for å løse de store utfordringene som ligger foran oss, som klimakrise, digitalisering, sentralisering og å løse velferdsstatens store oppgaver.

Disse medlemmer viser til at målet for regjeringens økonomiske politikk er en økonomisk vekst som bidrar til arbeid til alle, mer rettferdig fordeling som reduserer de sosiale og geografiske forskjellene, og en sterk velferdsstat med gode tjenester uavhengig av folks lommebok og bosted.

Disse medlemmer legger til grunn at Norges utenrikspolitikk skal ivareta norske interesser og vil føre en utenriks- og utviklingspolitikk hvor hovedlinjene ligger fast, herunder sterk oppslutning om FN og folkeretten, medlemskapet i NATO, EØS-avtalen og at Norge ikke er medlem av EU. Ved inngangen til 2020-tallet preges verden også av mer uro, og uforutsigbarhet. Spenningene mellom stormaktene tilar. Globale pandemier og klimaendringer skaper utfordringer i både innenriks- og utenrikspolitikken. Nedrustningsavtaler undergraves og sies opp. Demokratiske verdier utfordres.

Disse medlemmer vil understreke at det er av avgjørende betydning for Norge å bidra til en fredelig og regelstyrt utvikling i våre nærområder. Nordområdepolitikken er derfor Norges viktigste fredsprosjekt og strate-

giske interesseområde. Samvirket med våre NATO-allierte er fundamentet for vår militære sikkerhet. Samtidig er Norges sikkerhetspolitikk også tjent med å ha flere bein å stå på, blant annet gjennom et sterkere nordisk utenriks- og sikkerhetspolitisk samarbeid.

Disse medlemmer legger til grunn at målet for norsk utviklingspolitikk må være samfunnsendring, ikke bare veldedighet. Det er både et uttrykk for solidaritet og i norsk interesse å bidra til en mer rettferdig verden og til at færre mennesker må leve i ufrihet og nød. Dette inkluderer å bekjempe klimaendringene, samt kamp mot globale forskjeller og for global matsikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at vi i dag opplever økt ustabilitet og mer proteksjonisme globalt, og press mot internasjonalt samarbeid. Som et lite land med en åpen økonomi er Norge avhengig av tillit på tvers av landegrensene og en regelstyrt verdensorden. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg prioriterte Norges forpliktelser for internasjonalt samarbeid, blant annet gjennom å være en aktiv og troverdig alliert i NATO og ha et nært partnerskap med EU, gjennom en dobling av det humanitære budsjettet, innsats for menneskerettigheter, vårt medlemskap i FNs sikkerhetsråd og langsiktig bistand.

Disse medlemmer viser til at norsk utenrikspolitikk både skal hvile på realisme og være verdiforankret. Det er, etter disse medlemmers syn, viktig at Norge er en troverdig alliert, en pålitelig samarbeidspartner, har et tettest mulig forhold til EU, og bidrar til avspenning i våre nærområder. Disse medlemmer understreker at Forsvaret er betydelig styrket siden 2013, og at regjeringen Solberg tydelig prioriterte nordområdene som Norges viktigste strategiske ansvarsområde.

Disse medlemmer viser til at Norge i januar 2021 tok plass i FNs sikkerhetsråd for perioden 2021–2022, etter en vellykket kampanje for å fremme Norges kandidatur. Disse medlemmer fremhever at Norge så langt har benyttet denne plassen til å fremme norske interesser, synspunkter og verdier i vanskelige konfliktspørsmål, og blant annet har løftet klimautfordringen som et selvstendig sikkerhetspolitisk spørsmål.

Disse medlemmer peker på at presset mot menneskerettighetene øker i mange land, inkludert i våre nærområder. Disse medlemmer vil spesielt peke på presset mot ytringsfriheten vi ser mange steder i verden i dag, og at regjeringen Solberg presenterte en oppdatert ytringsfrihetsstrategi i 2021. I strategien vil det særlig legges vekt på Norges innsats for å sikre journalisters sikkerhet, pressefrihet, tilgang til pålitelig informasjon og kunstnerisk ytringsfrihet. Videre vektlegger strategien Norges innsats for å beskytte menneskerettighetsforsvarere, demokrati og rettsstat, tros- og livssynsfrihet og beskyttelse av menneskerettighetene for

LBHTI-personer. Disse medlemmer anser det som viktig at Norge fortsetter å ha en lederrolle i den globale innsatsen på disse områdene.

Disse medlemmer understreker at perioden siden 2013 har vært preget av dyptgående kriser som også har berørt Norge. Gjeldskrisen rammet Euro-sonen spesielt hardt, og satte det europeiske samarbeidet under press. Tiltagende stormaktrivalisering har utfordret fundamentene for fredelig internasjonalt samkvem. I våre nærområder har vi vært vitne til folkerettsstridig annektering av et lands territorium, irregulær migrasjon, økende politisk polarisering og skepsis til medier og myndigheter. For disse medlemmer er disse utviklingstrekkene uttrykk for varige utfordringer vi må møte med systematisk innsats, i tråd med de grunnleggende prinsippene om internasjonalt samarbeid, motstand mot proteksjonisme og fastholdelse av demokrati og rettsstatsprinsipper.

Disse medlemmer viser til at de humanitære behovene i verden er store og økende, og at den pågående covid-19-pandemien har, sammen med klimaendringer, naturkatastrofer og konflikt, bidratt til en betydelig økning i de globale humanitære behovene. FN anslår nå at rundt 247 millioner mennesker vil trenge humanitær hjelp i 2022. Det er en økning på 17 pst. fra 2021. Disse medlemmer vil peke på at den ekstreme fattigdommen i verden i 2020 økte for første gang på to tiår, og at pandemien har bidratt til en dramatisk økning av sult og matmangel i verden. Disse medlemmer viser til at nedstengning av samfunn i kjølvannet av pandemien har skapt økte beskyttelsesutfordringer, inkludert større risiko for seksualisert og kjønnsbasert vold. Disse medlemmer merker seg at hjelpeorganisasjoner varsler at de humanitære behovene vil fortsette å øke framover. Etter disse medlemmers syn var det derfor svært viktig at regjeringen Solberg doblet det humanitære budsjettet, og foreslo en kraftig økning i bevilgningene også for 2022. Med bakgrunn i de raskt og dramatisk økende humanitære behovene globalt er Støre-regjeringens store kutt i det humanitære budsjettet en svært uklok politikk.

Disse medlemmer understreker at utdanning er avgjørende for å bekjempe fattigdom, og er selve ryggraden i arbeidet med å bygge bærekraftige samfunn med næringsutvikling og sysselsetting. Disse medlemmer viser til at pandemien har hatt store negative konsekvenser for utdanningssektoren, og at andelen barn med manglende leseforståelse i utviklingsland vil øke med 63 pst. som følge av pandemien. Disse medlemmer viser videre til at pandemi og nedstengning av samfunnet har gjort at mange barn, særlig jenter, står i fare for å falle permanent ut av skolen. Disse medlemmer mener det var viktig at regjeringen Solberg foreslo å øke innsatsen innen global utdanning også i 2022, og vil peke på betydningen av bidraget til arbeidet

i regi av det globale partnerskapet for utdanning (GPE). Det er etter disse medlemmers syn svært skadelig for arbeidet med utdanning globalt at Støre-regjeringen kutter hele 662 mill. kroner til utdanning i 2022-budsjettet, og i tillegg halverer den allerede inngåtte forpliktelsen til GPE for 2021–2025. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg mer enn doblet støtten til utdanning fra 2013 til 2021.

Disse medlemmer viser til at Norge lenge har vært en sentral aktør i det internasjonale helsearbeidet, og at investeringene i global helse har økt med 50 pst. under regjeringen Solberg. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg tidlig tok ansvar i det internasjonale samarbeidet for å bekjempe covid-19-pandemien, blant annet gjennom betydelige investeringer i vaksineutvikling og -fordeling, og gjennom å ta et lederansvar for den internasjonale ACT-A koalisjonen, som arbeider for en mer rettferdig og likeverdig global fordeling av vaksiner, medisiner og tester i kampen mot covid-19. Disse medlemmer viser til at ikke-smittsomme sykdommer bidrar til over 70 pst. av dødsfallene i verden. Disse medlemmer merker seg at Norge som første land i verden lanserte en strategi for å bekjempe ikke-smittsomme sykdommer, inkludert psykiske lidelser, i utviklingsland, og anser regjeringen Solbergs forslag om å fortsette opptrappingen på dette området i budsjettet for 2022 som viktig. Disse medlemmer viser til at covid-19 har svekket tilgangen til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) i mange land, og økt forekomsten av skadelige skikker som barneekteskap betydelig. Disse medlemmer anser at regjeringen Solbergs løfte om å bidra med 10,4 mrd. kroner i perioden 2020–2025 til SRHR og kampen mot skadelige skikker, og at det ble lagt opp til at innsatsen ble fulgt opp i budsjettet for 2022, er svært viktig.

Disse medlemmer anser klimakrisen for å være én av de største utfordringene verden står overfor, og at den kan kun løses gjennom forpliktende internasjonalt samarbeid. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har vist stor vilje til å prioritere klima i Norges internasjonale innsats. Disse medlemmer vil trekke frem at regjeringen siden 2013 var med og fremforhandlet Parisavtalen, som danner rammeverket for den internasjonale innsatsen mot klimatrusselen. Daværende statsminister Solberg tok også, sammen med flere andre statsledere, initiativ til et internasjonalt havpanel for bærekraftig havøkonomi, med mål om å finne tiltak for å bedre tilstanden i våre maritime og marine fellesmiljøer. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg satte av 10 mrd. kroner over fem år til et nytt klimainvesteringsfond for fornybar energi, reduserte klimautslipp og utfasing av kull. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg la opp til at mesteparten av midlene til dette fondet skulle hentes utenfor bistandsprosenten. Disse medlemmer merker seg at

regjeringen Solberg gjennom økningene i budsjettet for 2022 lå i rute for å doble klimabistanden innen 2025. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg styrket arbeidet for klimatilpasning og fremmet sommeren 2021 en egen strategi for klimatilpasning, sultbekjempelse og forebygging av klimarelaterte katastrofer. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg la opp til en tredobling av bistanden til klimatilpasning innen 2025.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i alt utviklingsarbeid la vekt på prinsippet i bærekraftsagendaen om at ingen skal utelates, og fremmet en rekke strategier og programmer som målrettet styrket innsatsen for sårbare grupper. Disse medlemmer merker seg her særlig arbeidet for inkludering og styrkede rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse, etablering av et bistandsprogram mot moderne slaveri og innsatsen mot skadelige skikker som kjønnslemlestelse, barneekteskap og preferanse for sønner.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Solberg gjennomførte en rekke tiltak for å effektivisere og styrke resultatorienteringen av bistanden, herunder opprettelsen av Resultatportalen i regi av Norad. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har hatt som mål å konsentrere bistandsinnsatsen om de land og områder som står overfor de største fattigdomsutfordringene, noe som har bidratt til sterkere konsentrasjon mot partnerland i utviklingssamarbeidet og mot Afrika sør for Sahara.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har økt kjernestøtten til multilaterale organisasjoner og bidratt til økt kvalitet i FN-bistanden gjennom å øke andelen frie midler. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg styrket støtten til og samarbeidet med sivilt samfunn. Disse medlemmer anser dette som en god prioritering, da sivilsamfunnet er grunnleggende viktig for å fremme demokrati og deltakelse, bekjempe korrupsjon og fremme menneskerettigheter, samtidig som de er avgjørende aktører i kampen mot fattigdom.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, og mener at norsk utenrikspolitikk og norsk utenrikstjenestes fremste oppgave er å ivareta nasjonale interesser og nasjonal handlingsfrihet. Dette er særlig viktig i vår tid, der forholdene mellom stormaktene er i endring. Disse medlemmer understreker at det er viktig at Norge posisjonerer seg slik at vår nasjonale sikkerhet og økonomiske interesser ivaretas. Disse medlemmer mener at arbeidet i utenrikstjenesten bør konsentreres om økt frihandel og økonomisk samarbeid, og styrke relasjonene med allierte og likesinnede land. Disse medlemmer vil prioritere å bygge allianser med land

som ligger nær oss geografisk, kulturelt, verdimeslig og historisk, og der vi har sammenfallende interesser. Blant kjerneoppgavene til utenrikstjenesten er å bistå norsk næringsliv og norske statsborgere i utlandet. Målsettingen er å styrke norsk økonomi og verdiskaping, samt økt nasjonal sikkerhet og handlingsrom. Disse medlemmer mener at utenrikstjenesten må dimensjoneres for disse oppgavene, og forslår reduksjon i bevilgningene til Utenriksdepartementet i alternativt budsjett.

Disse medlemmer merker seg at én pst. av BNI, eller mer enn 40 mrd. kroner, går til bistand hvert eneste år. Dette gjør Norge til et av verdens mest generøse land. Disse medlemmer mener det er naturlig at bistandsnivået i første omgang reduseres til FNs anbefalte bistandsnivå på 0,7 pst. av BNI. Danmark, Tyskland og Storbritannia, land som vi normalt sammenligner oss med, ligger rundt dette nivået. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i alternativt budsjett foreslår en reduksjon i bistandsmidlene på over 13 mrd. kroner, hovedsakelig på utenriksbudsjettets 03-område, Internasjonal bistand. Denne reduksjonen vil innebære at de fleste postene får betydelige kutt, og det vises til alternativt budsjett for en konkret oversikt over alle kuttforslag.

Disse medlemmer peker på at det går norske bistandsmidler til en lang rekke formål og mottakere, og mener at dette fører til lite kontroll over midlene og til fremvekst av en stor bistandsindustri. Bistandsmidlene må etter disse medlemmers mening kanaliseres til tiltak og prosjekter med klare mål, som bidrar til at land og folk kommer seg ut av fattigdom. Hovedmålet for all bistand må være at land blir i stand til å klare seg uten hjelp utenfra. En reduksjon i bistandsmidlene vil kunne tvinge frem en tydeligere prioritering, og føre til bedre kontroll.

Disse medlemmer vil prioritere tiltak som målbart bidrar til økonomisk vekst, utvikling av privat sektor, økt utnyttelse av nasjonale ressurser og økt handel. Dette kan også gi gode muligheter for norsk næringsliv i disse markedene. Disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgningen til næringsutvikling og handel med 150 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at flukt og masseinnvandring er blant de største utfordringene globalt, og at dette legger et stort press på mottakerland og lokalsamfunn. For å hjelpe flest mulig mener disse medlemmer at vi må hjelpe i nærområdene. Det er både trygge og mer kostnadseffektivt. Flyktinger slipper å utsettes for unødvendige farer på lange reiser, som menneskesmuglere profitterer på. Disse medlemmer påpeker at behovet for finansiering er stort, og at mottakerlandene i nærområdene ofte sitter igjen med både ansvaret og regningen. Disse medlemmer mener at hjelp til flyktinger, der de er, skal være høyt pri-

oritert i bistandsbudsjettet. Disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgningen til humanitær bistand og hjelp til flyktninger i nærområdene med over én mrd. kroner i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer mener det er viktig at mottakere av norske skattepenger vet at bistanden er midlertidig. Derfor er det viktig at bistandsprosjekter kommer med en sluttdato. Disse medlemmer mener videre at mottakerne må forplikte seg til å jobbe for økonomisk vekst og utvikling, med formål om bistandsuavhengighet. Dette inkluderer også å få kontroll på en eksplosiv befolkningsvekst, som disse medlemmer mener er en av de fremste utfordringene for økonomisk utvikling i fattige land. Tiltak for å få bedre kontroll på befolkningsøkningen bør prioriteres innenfor de relevante postene.

Disse medlemmer mener at land som har økonomisk mulighet til å finansiere egne prosjekter, slik som Kina, ikke skal få norske skattepenger. Land og aktører slik som den palestinske selvstyremyndigheten, som prioriterer å gi betydelige summer til dømte terrorister over sitt budsjett, og som indoktrinerer barn i hat og vold, skal ikke få støtte fra norske skattebetalere. Disse medlemmer foreslår derfor en betydelig reduksjon i midler til de palestinske områdene.

Medlemen i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti viser til at verda no står overfor fleire kriser samtidig. Forskjellane aukar, klima- og naturkrisa truar livsgrunnlaget vårt, og demokratiet er under aukande press. Pandemien og den økonomiske usikkerheita den har ført til, har sett kampen mot fattigdom og ulikskap mange år tilbake. Samtidig har utviklinga til fulle vist at også vår eiga sikkerheit og velferd heng tett saman med globale forhold. Desse krisene både viser behovet for eit forsterka internasjonalt engasjement, og svakheitene i det noverande internasjonale samarbeidet. Den sterkt urimelege skeivfordelinga i tilgangen på vaksinar, medisinar og testutstyr i kampen mot covid-19 rammar i første rekke verdas fattige, men er samtidig ein trussel mot liv, helse og velferd i heile verda.

Denne medlemen vil framheva at det i krisetid ligg eit ekstra stort ansvar på dei rikaste landa for å visa internasjonal solidaritet. Denne medlemen meiner at utviklingspolitikk er mykje meir enn utviklingsbudsjettet (bistanden), og at også handel, investeringar, deltaking i internasjonale organisasjonar og avtalar og freds- og tryggingpolitikk må sjåast i samanheng.

Denne medlemen er svært bekymra for konsekvensane av krisa for kampen mot klimaendringar og naturøydeleggingar. Kampen for ei grøn framtid må trappast kraftig opp når verda skal finna vegen ut av krisene. Denne medlemen viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kor det er løyvd til saman

500 mill. kroner meir til eit krafttak for klima og natur enn i Solberg-regjeringa sitt forslag.

Denne medlemen meiner at det er på høg tid at Noreg går i front for å kjempa mot global ulikskap, ved å gjeninnføra dette som ei hovudsatsing for norsk utviklingspolitikk. Det bør gjerast gjennom å styrkja arbeidet med å auka skatteinntektene i utviklingsland, eit målretta arbeid mot skatteparadis og eit krafttak for å handtera og redusera skadeleg og illegitim statsgjeld.

Denne medlemen er også uroleg for pandemiens verknad på kampen for demokratiet og menneskerettane. Når samfunn blir stengde ned, blir også demokratiske spelereglar, grunnleggjande menneskerettar og sivilsamfunnet sett under press i mange land. Denne medlemen meiner at sivilsamfunnet og aktivistar er dei viktigaste aktørane i kampen for demokrati og grunnleggjande fridommar, og at norsk utviklingspolitikk må innrettast slik at sivilsamfunnet blir styrkt, spesielt i krisetid. Denne medlemen viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kor det er løyvd 100 mill. kroner til styrking av sivilsamfunn og vern av menneskerettsforkjemparar i utviklingsland. Sivilsamfunnet er også ein nøkkel i kampen for fred, for nedrusting og for dialog i nord. Denne medlemen viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kor det er løyvd 75 mill. kroner meir til globalt freds- og nedrustingsarbeid og tiltak som skal styrka dialog og avspenning i nord.

Denne medlemen vil minna om at sjølv om sosial uro og ulikskap rammar alle, er enkelte grupper meir utsette enn andre. Dette gjeld i høgaste grad kvinnerørsla og alle som kjempar for meir inkluderande samfunn. I mange land har autoritære og konservative krefter skapt eit meir fiendtleg klima og eit trongare rom for kvinneaktivistar og den skeive rørsla. Denne medlemen meiner at det er i Noreg si interesse å kjempa for ei likestilt verd med rom for alle, og at likestillingsperspektivet og inkludering av LHBTQI-personar må vera gjennomgåande prioriteringar i norsk utanriks- og utviklingspolitikk. Denne medlemen viser vidare til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kor Sosialistisk Venstreparti har løyvd 100 mill. kroner meir til tiltak som fremmer ein feministisk og meir inkluderande utanriks- og utviklingspolitikk.

Komiteens medlem fra Rødt viser til kampene som kjempes over hele verden for frihet, rettferdighet og demokrati. Norge er en liten stat og har dermed en klar egeninteresse av å jobbe for en rettferdig og regelbasert verdensorden der konflikter løses med fredelige midler. Dette medlem mener imidlertid at Norges utenrikspolitikk i dag er preget av en politisk elite med globale ambisjoner som setter USAs geopolitiske interesser høyere enn fred og rettferdighet. Dette medlem mener norsk utenrikspolitikk må

omlegges slik at Norge blir en aktiv pådriver for fred, global omfordeling og en rettferdig klimapolitikk. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, som skal bidra til dette blant annet gjennom kutt i bidrag til NATOs krigføring og langt større bevilgninger til fredsarbeid i Norge og verden. I budsjettet foreslås det å øke og øremerke støtten til norske freds- og atomnedrustningsorganisasjoner inkludert fredsprisvinner ICAN og Norges Fredsråd. Det foreslås også å styrke fredsforskningen samt å øke Norges bidrag til den internasjonale straffedomstolen for å følge opp Rødts forslag om at Norge skal ratifisere Kampala-tillegget til Roma-traktaten, som kriminaliserer angrepskrig.

Dette medlem viser til at Stortinget i 2016 vedtok at det skal settes av én pst. av forventet brutto nasjonalinntekt til bistand, men at skiftende regjeringer for å oppfylle dette målet har definert om lag en halv mrd. kroner brukt på flyktningtiltak i Norge som bistand. Norge kan ta ansvar for et betydelig større antall flyktninger – uten at det går utover bistandsbudsjettet. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der utgiftene til flyktningtiltak flyttes til kommunalbudsjettet og 573 mill. kroner ekstra tilføres bistandsformål. Dette medlem mener Norge bør ta imot flyktninger i tråd med FNs anbefalinger, og bidra til å relokalisere flyktninger fra pressede områder som Hellas og Italia utenom denne kvoten.

Dette medlem viser til at selv om andelen mennesker som lever i ekstrem fattigdom, har sunket de siste tiårene, øker forskjellene mellom fattige og rike, og klimaendringer i kombinasjon med pandemi og en global kapitalisme i krise rammer de som allerede har det vanskelig, aller hardest. Som et av verdens rikeste land og en av verdens største produsenter av fossil energi bør Norge gjøre mer for å rette opp i global urettferdighet, økende klimaendringer, krig og kapitalisme som dømmer milliarder av mennesker til liv i nød, fattigdom og uten sosiale rettigheter. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås økt støtte til globale klimatiltak i tillegg til – og ikke på bekostning av – øvrig bistand.

Dette medlem viser til at Rødts bistandspolitikk bygger på prinsippet om at bistand må være lokalt forankret, basert på solidaritet og bidra til omfordeling og fattigdomsbekjempelse. Slik bistand kan styrke et organisert arbeidsliv, kvinne- og urfolksrettigheter på en bærekraftig, klimavennlig måte som ikke bare omfordeler penger, men også makt. Dette medlem viser videre til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningene som bidrar til rettferdige, desentraliserte klimatiltak, likestilling, helse, nødhjelp og gjeldsslette. Samtidig kuttes bevilgningene til Verdensbanken og andre institusjoner som fremmer nyliberal reformpolitikk.

Dette medlem viser til at Afghanistan etter 20 år med krig er på randen av en sultkatastrofe, og mener Norge, som deltaker i den ødeleggende krigen, har et spesielt ansvar overfor krigens ofre, og viser til Rødts alternative budsjett, hvor det foreslås betydelig økt støtte til det afghanske sivilsamfunnet, samt økt støtte til palestinske flyktninger, øremerket bistand til samarbeid med palestinske organisasjoner som Israel nylig har terrorlistet og til kurdisk Røde Halvmåne.

3.3.1 HOVEDPRIORITERING FOR FRAKSJONENE – RAMMEOMRÅDE 4

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 4

Tabellen viser regjeringens forslag (Prop. 1 S med Tillegg 1) og andre budsjettforslag. Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til budsjettforliket mellom de tre partiene. Forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti samsvarer med regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 S, med unntak av i kap. 117.

Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvik fra regjeringens forslag i parentes. I hele tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R
Utgifter rammeområde 4 (i tusen kroner)							
100		Utenriksdepartementet					
1		Driftsutgifter	2 388 975	2 386 875 (-2 100)	2 388 975 (0)	2 269 526 (-119 449)	2 388 975 (0)
21		Spesielle driftsutgifter	43 422	43 422 (0)	43 422 (0)	43 422 (0)	93 422 (+50 000)
104		Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet					
1		Driftsutgifter	10 505	10 505 (0)	10 505 (0)	10 505 (0)	0 (-10 505)
115		Næringsfremme, kultur og informasjon					
70		Kultur- og informasjonsformål	37 051	37 051 (0)	28 501 (-8 550)	28 451 (-8 600)	28 451 (-8 600)
71		Næringsfremme	18 830	18 830 (0)	8 280 (-10 550)	8 230 (-10 600)	8 230 (-10 600)
116		Internasjonale organisasjoner					
70		Pliktige bidrag	1 477 200	1 477 200 (0)	1 477 200 (0)	1 477 200 (0)	1 440 232 (-36 968)
117		EØS-finansieringsordningene					
77		EØS-finansieringsordningen 2014-2021	2 776 000	2 745 000 (-31 000)	2 745 000 (-31 000)	1 476 000 (-1 300 000)	2 776 000 (0)
78		Den norske finansieringsordningen 2014-2021	2 452 000	2 375 000 (-57 000)	2 375 000 (-57 000)	1 232 000 (-1 200 000)	1 852 000 (-600 000)
118		Utenrikspolitiske satsinger					
70		Nordområdetiltak, samarbeid med Russland og atomsikkerhet	236 771	221 771 (-15 000)	236 771 (0)	236 771 (0)	255 081 (+18 310)
72		Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv.	15 273	30 273 (+15 000)	15 273 (0)	15 273 (0)	15 273 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R
	74	Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.	48 450	48 450 (0)	49 550 (+1 100)	48 450 (0)	46 450 (-2 000)
	75	Opplysningsarbeid for fred i Norge og forskning og formidling om humanitære konsekvenser av atomvåpenbruk	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	35 000 (+35 000)
140		Utenriksdepartementet					
	1	Driftsutgifter	1 676 320	1 676 320 (0)	1 676 320 (0)	1 173 424 (-502 896)	1 676 320 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	135 583	135 583 (0)	135 583 (0)	94 908 (-40 675)	135 583 (0)
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)					
	1	Driftsutgifter	294 390	294 390 (0)	294 390 (0)	176 634 (-117 756)	294 390 (0)
144		Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec)					
	1	Driftsutgifter	54 809	54 809 (0)	54 809 (0)	32 886 (-21 923)	54 809 (0)
	70	Utvekslingsordninger	133 477	133 477 (0)	133 477 (0)	80 087 (-53 390)	133 477 (0)
150		Humanitær bistand					
	70	Nødhjelp og humanitær bistand	3 738 789	3 938 789 (+200 000)	5 178 789 (+1 440 000)	4 008 789 (+270 000)	5 293 789 (+1 555 000)
	71	Verdens matvareprogram (WFP)	520 000	400 000 (-120 000)	720 000 (+200 000)	520 000 (0)	520 000 (0)
	72	Flyktninger og fordrevne	2 000 000	2 000 000 (0)	0 (-2 000 000)	2 800 000 (+800 000)	630 000 (-1 370 000)
	72	FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)	0	0 (0)	630 000 (+630 000)	0 (0)	0 (0)
151		Fred, sikkerhet og globalt samarbeid					
	70	Fred og forsoning	420 260	420 260 (0)	420 260 (0)	42 026 (-378 234)	435 260 (+15 000)
	71	Globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning	180 060	180 060 (0)	250 060 (+70 000)	126 042 (-54 018)	278 060 (+98 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R
	72	Stabilisering av land i krise og konflikt	864 829	864 829 (0)	935 829 (+71 000)	864 829 (0)	935 829 (+71 000)
	73	FN og globale utfordringer	318 138	318 138 (0)	308 138 (-10 000)	127 256 (-190 882)	318 138 (0)
152		Menneskerettigheter					
	70	Menneskerettigheter	701 617	671 617 (-30 000)	701 617 (0)	420 971 (-280 646)	711 617 (+10 000)
	71	FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR)	197 000	197 000 (0)	197 000 (0)	39 400 (-157 600)	197 000 (0)
159		Regionbevilgninger					
	70	Midtøsten og Nord-Afrika	752 011	752 011 (0)	702 011 (-50 000)	150 403 (-601 608)	770 011 (+18 000)
	71	Europa og Sentral-Asia	656 634	656 634 (0)	784 634 (+128 000)	262 654 (-393 980)	784 634 (+128 000)
	72	Afghanistan	475 241	475 241 (0)	475 241 (0)	95 049 (-380 192)	540 000 (+64 759)
	75	Afrika	2 452 693	2 552 693 (+100 000)	2 627 693 (+175 000)	1 226 347 (-1 226 346)	2 627 693 (+175 000)
	76	Asia	483 503	483 503 (0)	558 503 (+75 000)	193 402 (-290 101)	558 503 (+75 000)
	77	Latin-Amerika og Karibia	192 339	192 339 (0)	192 339 (0)	76 936 (-115 403)	192 339 (0)
160		Helse					
	70	Helse	3 877 297	3 877 297 (0)	3 877 297 (0)	3 489 568 (-387 729)	3 927 297 (+50 000)
	71	Verdens helseorganisasjon (WHO)	235 500	235 500 (0)	235 500 (0)	211 950 (-23 550)	235 500 (0)
	72	FNs aidsprogram (UNAIDS)	45 000	45 000 (0)	45 000 (0)	9 000 (-36 000)	45 000 (0)
161		Utdanning, forskning og faglig samarbeid					
	70	Utdanning	1 366 798	1 366 798 (0)	2 028 798 (+662 000)	1 230 119 (-136 679)	1 666 798 (+300 000)
	71	Forskning	208 846	208 846 (0)	208 846 (0)	104 423 (-104 423)	208 846 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R
	72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid	981 214	1 003 214 (+22 000)	981 214 (0)	588 729 (-392 485)	1 011 214 (+30 000)
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi					
	70	Næringsutvikling og handel	464 536	364 536 (-100 000)	404 936 (-59 600)	614 536 (+150 000)	464 536 (0)
	71	Matsikkerhet, fisk og landbruk	1 451 966	1 451 966 (0)	951 966 (-500 000)	951 966 (-500 000)	1 451 966 (0)
	72	Fornybar energi	816 500	816 500 (0)	396 500 (-420 000)	489 900 (-326 600)	816 500 (0)
	73	Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC)	106 700	46 700 (-60 000)	106 700 (0)	106 700 (0)	106 700 (0)
	75	Norfund - tapsavsetning	438 288	438 288 (0)	438 288 (0)	438 288 (0)	295 750 (-142 538)
163		Klima, miljø og hav					
	70	Miljø og klima	1 564 431	1 564 431 (0)	1 484 431 (-80 000)	156 444 (-1 407 987)	1 614 431 (+50 000)
	71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forurensning	156 967	256 967 (+100 000)	156 967 (0)	206 967 (+50 000)	156 967 (0)
164		Likestilling					
	70	Likestilling	183 319	183 319 (0)	158 319 (-25 000)	109 992 (-73 327)	191 319 (+8 000)
	71	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women)	100 300	100 300 (0)	100 300 (0)	50 150 (-50 150)	120 300 (+20 000)
	72	FNs befolkningsfond (UNFPA)	589 600	589 600 (0)	589 600 (0)	294 800 (-294 800)	599 600 (+10 000)
	73	Sårbare grupper	0	0 (0)	637 000 (+637 000)	0 (0)	238 000 (+238 000)
170		Sivilt samfunn					
	70	Sivilt samfunn	2 480 665	2 480 665 (0)	2 181 265 (-299 400)	1 240 333 (-1 240 332)	2 580 665 (+100 000)
	71	Informasjonstiltak om Nord/Sør-spørsmål	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	15 000 (+15 000)
171		FNs utviklingsarbeid					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R	
	70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	364 400	464 400 (+100 000)	364 400 (0)	145 760 (-218 640)	397 400 (+33 000)	
	71	FNs barnefond (UNICEF)	490 600	490 600 (0)	476 600 (-14 000)	196 240 (-294 360)	490 600 (0)	
	72	FNs fellesfond for bærekraftig utvikling	15 000	15 000 (0)	70 000 (+55 000)	0 (-15 000)	70 000 (+55 000)	
	73	Internasjonale rekrutteringer og tilskudd til andre tiltak i FN	59 099	59 099 (0)	59 099 (0)	0 (-59 099)	59 099 (0)	
172		Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette						
	70	Verdensbanken	1 074 350	1 074 350 (0)	1 074 350 (0)	644 610 (-429 740)	674 350 (-400 000)	
	71	Regionale banker og fond	932 100	932 100 (0)	932 100 (0)	559 260 (-372 840)	689 200 (-242 900)	
	72	Strategisk samarbeid	25 000	5 000 (-20 000)	90 000 (+65 000)	15 000 (-10 000)	25 000 (0)	
	73	Gjeldslette	396 000	396 000 (0)	396 000 (0)	396 000 (0)	471 000 (+75 000)	
179		Flyktningtiltak i Norge						
	21	Spesielle driftsutgifter	573 029	573 029 (0)	573 029 (0)	173 029 (-400 000)	0 (-573 029)	
480		Svalbardbudsjettet						
	50	Tilskudd	449 536	449 536 (0)	409 456 (-40 080)	449 536 (0)	449 536 (0)	
		Sum utgifter rammeområde 4	46 139 839	46 241 739 (+101 900)	46 743 759 (+603 920)	33 191 799 (-12 948 040)	46 039 768 (-100 071)	
		Inntekter rammeområde 4 (i tusen kroner)						
		Sum inntekter rammeområde 4	234 677	234 677 (0)	234 677 (0)	234 677 (0)	234 677 (0)	
		Sum netto rammeområde 4	45 905 162	46 007 062 (+101 900)	46 509 082 (+603 920)	32 957 122 (-12 948 040)	45 805 091 (-100 071)	

3.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler innenfor ramme 4 (Utenriks)

I del II til Prop. 1 S (2021–2022) fra Utenriksdepartementet gir regjeringen detaljerte beskrivelser av kapitler og poster, samt sine forslag til utgifter og inntekter for kapitlene innenfor programområde 2 utenriksforvaltning og programområde 3 internasjonal bistand.

KAP. 100 OG 3100 UTENRIKSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 2 457,2 mill. kroner på kap. 100 og inntekt på 228 mill. kroner på kap. 3100 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen gjør oppmerksom på at Utenriksdepartementet forvalter to programområder, programområde 02 Utenriksforvaltning og programområde 03 Internasjonal bistand.

Komiteen viser til at i Utenriksdepartementet jobber om lag 60 pst. av utenriktjenestens ansatte under programområde 02 og om lag 40 pst. av de ansatte jobber under programområde 03. Hvert av disse programområdene har egne driftsbudsjetter.

Komiteen viser til at det under kap. 100 Utenriksdepartementet foreslås en bevilgning på 2 457,5 mill. kroner for 2022. Bevilgningen dekker i all hovedsak lønns- og driftsutgifter til utenriktjenestens ansatte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å korrigere en rekke bevilgninger for virkningen av endrede jobbreisevaner, herunder bevilgningen til Utenriksdepartementet med 2,1 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 100 post 1 reduseres med 2,1 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 100 post 21 foreslås økt med 50 mill. kroner for å styrke innsatsen mot multinasjonale selskapers skatteunndragelser.

KAP. 103 REGJERINGENS REPRESENTASJON

Det foreslås bevilget 55,59 mill. kroner på kap. 103 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke regjeringens fellesrepresentasjon for offisielle besøk på stats-, regjeringssjefs- og utenriksministernivå. Komiteen merker seg at reduksjonen i budsjettforslaget fra 2021 skyldes utfasing av midler til den nasjonale minnemarkeringen for 22. juli, og at det er en økning på 3,5

mill. kroner for et arrangement i 2022 i anledning prinsesse Ingrid Alexandras myndighetsdag.

KAP. 104 KONGEFAMILIENS OFFISIELLE REISER TIL UTLANDET

Det foreslås bevilget 10,5 mill. kroner på kap. 104 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at bevilgningen dekker utgifter til kongefamiliens offisielle besøk og oppdrag i utlandet. Komiteen merker seg at næringslivets økte behov etter pandemien legges til grunn for planlegging og gjennomføring av kongelige besøk fremover, og vil i den sammenheng understreke den viktige rollen kongehuset spiller som døråpner for norsk næringsliv i utlandet.

KAP. 115 NÆRINGSFREMME, KULTUR OG INFORMASJON

Det foreslås bevilget 69,3 mill. kroner på kap. 115 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at det i Prop. 1 S (2021–2022) foreslås en bevilgning på 50,2 mill. kroner til Utenriksdepartementets virksomhet for å fremme norsk nærings- og kulturliv internasjonalt. Komiteen viser videre til at denne bevilgningen ble foreslått økt med ytterligere 19,2 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022).

Komiteen viser til at bevilgningene under dette kapitlet har som intensjon å gi norsk kulturliv, norske bedrifter og kunnskapsmiljøer større muligheter til å lykkes internasjonalt og gjøre dem til attraktive samarbeidspartnere rundt i verden. Videre er det et mål å bidra til økt kunnskap om Norge, norske synspunkter og forhold internasjonalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at økningen i bevilgningene til dette formålet som er foreslått i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) ikke endrer ved disse målsettingene, men består i en mindre omprioritering av Utenriksdepartementets midler.

Komiteen viser til at støtte til tiltak for å fremme norsk kultur internasjonalt og informere om norske forhold vil tilpasses det som er mulig å gjennomføre i lys av den til enhver tid gjeldende pandemisituasjonen i 2022.

KAP. 116 INTERNASJONALE ORGANISASJONER

Det foreslås bevilget 1 477,2 mill. kroner på kap. 116 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke Norges pliktige bidrag og kontingenter til internasjonale organisasjoner. Komiteen vil understreke Norges interesse av en internasjonal rettsorden der forholdet mellom stater reguleres gjennom en stadig tettere vev av forpliktelser, normer og konvensjoner. Internasjonale organisasjoner spiller en viktig og nødvendig rolle i arbeidet for å sikre en slik utvikling. Komiteen merker seg videre at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett foreslår å øke bevilgningene med 59,2 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2021. Grunnen til dette er at bidraget til FNs fredsbevarende operasjoner øker med om lag 158 mill. kroner sammenlignet med 2021. Formålet med den økte foreslåtte bevilgningen i 2022 er å gjøre det mulig å betale bidrag også for kommende år. Komiteen viser til at innbetaling av Norges kapitalinnskudd i Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB) ble fullført i 2020 og at det derfor ikke foreslås noen ytterligere bevilgning for 2021 under dette kapitlet.

KAP. 117 EØS-FINANSIERINGSORDNINGENE

Det foreslås bevilget 5 208 mill. kroner på kap. 117 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at bevilgningen skal dekke anslåtte utbetalinger for 2022 som oppfølging av Norges forpliktelser gjennom EØS-avtalen om å bidra til sosial og økonomisk utjevning i Europa, regulert i avtaleverk for finansieringsperioden 2014–2021 undertegnet i Brussel i mai 2016. Flertallet registrerer at den foreslåtte bevilgningen på 5 208 mill. kroner utgjør en reduksjon på 781 mill. kroner sammenliknet med bevilgningen i saldert budsjett for 2021. Reduksjonen skyldes i hovedsak endrede betalingsforpliktelser som følge av at det ikke blir gjennomført programmer i Ungarn. Noe kan også tilskrives forsinkelser i utbetalingene på grunn av covid-19-pandemien og endret valutakurs.

Komiteen viser videre til at formålet med EØS-finansieringsordningene er todelt: å bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS-området og å styrke de bilaterale forholdene mellom giver- og mottakerland.

Komiteen vil understreke betydningen av at norske myndigheter i oppfølging og styring av EØS-finansieringsordningene etterstreber gode kontrollrutiner og mest mulig åpenhet i alle ledd av saks- og søknadsbehandling under finansieringsordningene.

Post 77 EØS-finansieringsordningen 2014–2021

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått

en bevilgningsreduksjon til EØS-finansiering på 31 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 117 post 77 reduseres med 31 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor bevilgningen til EØS-finansieringsordningen og den norske finansieringsordningen foreslås redusert med henholdsvis 1 300 mill. kroner og 1 200 mill. kroner. Disse medlemmer viser til den betydelige veksten i de norske EØS-midlene, og ønsker med forslaget å sende et signal om at Norges bidrag til EØS-finansieringsordningene bør reduseres.

Post 78 Den norske finansieringsordningen 2014–2021

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgningsreduksjon til EØS-finansiering på 57 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 117 post 78 reduseres med 57 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 117 post 78 foreslås redusert med 800 mill. kroner på grunn av Polens autoritære utvikling som bryter med forutsetningene for finansieringen.

KAP. 118 UTENRIKSPOLITISKE SATSINGER

Det foreslås bevilget 421,1 mill. kroner på kap. 118 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at det i Prop. 1 S (2021–2022) ble foreslått en bevilgning på 422,2 mill. kroner for 2022, men at den samlede bevilgningen nå foreslås redusert med 1,1 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) til europapolitisk forskning under post 74.

Komiteen viser til at den totale bevilgningen på budsjettkapitlet dekker spesielle driftsutgifter i forbindelse med satsingsområdene, nordområdetiltak, globale sikkerhetsspørsmål, nedrustning, klimatiltak, forskning, samt andre tiltak som styrker norsk kompetanse og innsats, større internasjonale arrangementer der Norge er vertskap, kvalitetssikring og evaluering av tilskuddsmidler, hospiteringer og sekonderinger. Komiteen viser til at størstedelen av bevilgningene går til andre departementers og statlige etaters internasjonale oppdrag på vegne av Utenriksdepartementet. Blant disse ønsker komiteen særskilt å trekke frem følgende tiltak for 2022: Norges internasjonale forpliktelser under Prøvestansavtalen som overholdes gjennom en oppdragsavtale med NORSAR; arbeidet med atomsik-

kerhet, som utføres av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA); det bilaterale miljøsam arbeidet med Russland, som utføres av Klima- og miljødepartementet, herunder gjennomføring av det bilaterale arbeidsprogrammet og oppgaver knyttet til Barentssamarbeidet og NIBIO Svanhøvd; helse- og sosialsamarbeidet med Russland, under Den nordlige dimensjon og Barentssamarbeidet, som utføres av Helse- og omsorgsdepartementet.

Komiteen mener nordområdene utgjør vårt strategisk viktigste område, og at Russland forblir en dimensjonerende faktor i norsk utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. Komiteen understreker at det er Utenriksdepartementet som har ansvaret for Norges samarbeid med Russland. Komiteen viser til at tilskuddsordningen Arktis 2030 er et sentralt virkemiddel i norsk nordområdepolitikk. Utenriksdepartementets del av ordningen skal bidra til å ivareta norske interesser i Arktis og Antarktis, utnytte kompetansen Norge har i begge polområdene, understøtte norsk suverenitet og norske interesser, og bidra til styrket samarbeid med arktiske stater og aktører med interesser i Arktis. Komiteen vil trekke frem den foreslåtte bevilgningen i Prop. 1 S (2021–2022) på 5 mill. kroner over Utenriksdepartementets budsjett til videreføring av det bilaterale samarbeidet med Russland om bekjempelse av marin forsøpling i Barentshavet, samt den foreslåtte bevilgningen på 2 mill. kroner til å opprette et eget Barentsnettverk for ungdom og internasjonale samarbeidsprosjekter for unge som en direkte oppfølging av nordområdemeldingen, jf. Meld. St. 9 (2020–2021), Innst. 289 S (2021–2022).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, vil understreke betydningen av kompetanse om sikkerhetsutfordringer og det transatlantiske samarbeidet. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er NATO-samarbeidet viktigere enn på mange år, og flertallet støtter tiltak som sikrer forsvarsalliansens politiske og militære relevans.

Komiteen viser videre til at firepartssamarbeidet om verifikasjon mellom Norge, Storbritannia, Sverige og USA (Quad Nuclear Verification Partnership), samt engasjementet i det internasjonale partnerskapet for verifikasjon av nedrustning (IPNDV), vil videreføres.

Komiteen er positiv til prioriteringene av innsatser innenfor klima, hav og marin forsøpling, luftforurensning, utfasing og reform av subsidier til fossile brensler, samt arbeid med klima og sikkerhet.

Komiteen støtter målsettingen om kunnskapsbasert debatt og dialog om sentrale europeiske og internasjonale spørsmål. Vern om menneskerettighetsforvarere, ytringsfrihet, tros- og livssynsfrihet, likestilling og menneskerettighetene til LHBTI-personer er en grunnleggende del av dette, slik komiteen ser det.

Viktige virkemidler inkluderer mer forskning, støtte til deltakelse i sentrale fora og informasjonstiltak.

Post 70 Nordområdetiltak, samarbeid med Russland og atomsikkerhet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgningsreduksjon til Nordområdetiltak på 15 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 118 post 70 reduseres med 15 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti mener det er svært uheldig at regjeringen i sin budsjettenighet med Sosialistisk Venstreparti har besluttet å kutte bevilgningene til nordområdetiltak under kap. 118 post 70 med 15 mill. kroner. Det vil ha en direkte negativ innvirkning på blant annet prosjektsamarbeid med Russland, folk til folk-samarbeid og atomsikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har høye ambisjoner for nordområdepolitikken, og at det nye stortingsflertallet vil innebære større politisk oppmerksomhet og mer ressurser til nordområdene. Bevilgningsreduksjonen på dette området er en følge av pandemien, især situasjonen i Russland, som har ført til at mange aktiviteter ikke vil la seg gjennomføre på ordi nært vis i 2022.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at nordområdene er Norges viktigste strategiske ansvarsområde, og at regjeringen Solberg tok en rekke initiativer for å sørge for en bærekraftig utvikling av vår nordligste landsdel, blant annet gjennom å legge fram en ny nordområdemelding (Meld. St. 9 (2020–2021) Mennesker, muligheter og norske interesser i nord).

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022 hvor kap. 118 post 70 foreslås økt med 18 mill. kroner for å styrke det viktige Barentssamarbeidet. Midlene øremerkes til Barentssekretariatet og folk-til-folk-samarbeidet. Det foreslås også å bevilge 20 mill. kroner til en ny post for å reetablere det humanitære initiativet med forskning og formidling om humanitære konsekvenser av atomvåpenbruk, samt å bevilge 15 mill. kroner til en ny post for opplysningsarbeid for fred i Norge.

Post 72 Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgning på 15 mill. kroner for nedrustningsspørsmål. Innenfor post 72 skal det settes av 15 mill. kroner til en tilskuddsordning for nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet. Tilskuddsordningen for nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet skal bidra til økt kunnskap om atomvåpen og engasjement for kjernefysisk nedrustning, i Norge og internasjonalt.

Post 74 Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det vil bli etablert et nytt Europa-forskningsprogram (omtalt i Prop. 1 S) og at bevilgningene til Europa-politisk forskning vil øke i 2022 sammenliknet med 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti understreker at Europa utgjør Norges mest betydningsfulle økonomiske, politiske og kulturelle nærrområde. Økt kunnskap om utvikling i Europa gjør oss bedre i stand til å møte fremtidige utfordringer og knytte oss tettere til våre viktigste naboland. Disse medlemmer viser til at et nytt Europa-forskningsprogram «Norge og EU mot 2030» ble foreslått etablert av regjeringen Solberg og mener det er positivt at dette beholdes. Disse medlemmer mener på dette grunnlag det er uheldig at regjeringen foreslår et kutt på 1,1 mill. kroner til europapolitisk forskning, spesielt i en tid da Norge trenger mer kunnskap om, og samhold innad i, Europa.

KAP. 140 UTENRIKSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 1 847,2 mill. kroner på kap. 140 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at bevilgningen i hovedsak dekker lønns- og driftsutgifter til administrasjon av utviklingssamarbeidet i Utenriksdepartementet og ved utenriksstasjonene, og noterer at om lag 40 pst. av utenriksstasjonens ansatte jobber med forvaltning av utviklingssamarbeidet. Komiteen merker seg at reduksjonen i budsjettforslaget fra 2021 skyldes pris- og valutakursutvikling, ABE-kutt, og endrede jobbreisevaner. Komiteen viser videre til at bevilgningen også dekker tiltak med mål om å styrke kvaliteten på bistandsforvaltningen, kostnader til Norges freds- og forsoningsengasjement og diverse internasjonale arrangementer.

KAP. 141 DIREKTORATET FOR UTVIKLINGSSAMARBEID (NORAD)

Det foreslås bevilget 332,2 mill. kroner på kap. 141 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en bevilgning på 332,1 mill. kroner til Direktoratet for utviklingssamarbeid. Komiteen viser til at den foreslåtte bevilgningen skal dekke administrasjonsutgifter for Direktoratet for utviklingssamarbeid. Komiteen viser til at reisebudsjettet foreslås redusert med 1 mill. kroner (5 pst.) grunnet endrede jobbreisevaner som følge av pandemien, og at det foreslås innført en ny premiemodell for betaling av pensjonspremie for statlige virksomheter som reduserer bevilgningen.

KAP. 144 NORSK SENTER FOR UTVEKSLINGSSAMARBEID (NOREC)

Det foreslås bevilget 188,3 mill. kroner på kap. 144 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at den foreslåtte bevilgningen på 188,3 mill. kroner i Prop. 1 S (2021–2022) skal dekke utgiftene tilknyttet virksomheten til Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec), både drifts- og tilskuddsmidler til utvekslingsordninger. Komiteen merker seg at Utenriksdepartementet fra 1. april 2021 delegerte ansvaret for forvaltningen av rekrutteringsordningene til norske junioreksperter (JPO), FN-frivillige (UNV) og stipendordningen til praktikanter i FN til Norec.

KAP. 150 HUMANITÆR BISTAND

Det foreslås bevilget 6 258,8 mill. kroner på kap. 150 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår en bevilgning på 6 528,789 mill. kroner på kap. 150 for 2022.

Komiteen viser til tilleggsnummer Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), hvor regjeringen Støre foreslår flere endringer og omprioriteringer til kap. 150. De er beskrevet under hver enkelt post.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at det er et stort og raskt økende behov for humanitær hjelp i verden i dag. Disse medlemmer viser til at FN's nødhjelpsappell for 2021 anslår at mer enn 235 millioner mennesker trenger humanitær bistand og beskyttelse, noe som er en økning på 40 pst. fra 2020. Disse medlemmer viser til at FN nå anslår at rundt 247 millioner mennesker vil trenge humanitær hjelp i 2022. Dette er en økning på 17 prosent fra 2021. Disse medlem-

mer merker seg at humanitære organisasjoner forventer at antallet og omfanget av kriser vil fortsette å øke, og at kombinasjonen av konflikt, klimakrise og en pandemi som har forverret en allerede kritisk situasjon, vil gi langvarige humanitære konsekvenser. Disse medlemmer mener at å kutte 270 mill. kroner i humanitær bistand i en slik situasjon er uforståelig og svært uheldig. Disse medlemmer anser videre at den store omdisponeringen i det humanitære budsjettet, fra kanaler og prioriteringer som fungerer, til en nyopprettet såkalt «solidaritetspott», framstår lite gjennomtenkt. Tilleggsproposisjonen har svært begrenset omtale av innretningen på denne «potten», utover at ca. 1,6 mrd. kroner flyttes fra kap. 150 post 70 og 71 til kap. 150 post 73 som gis nytt navn. Ut fra omtalen i tilleggsproposisjonen er det klart at denne store omdisponeringen innebærer at den fleksibiliteten som er helt avgjørende i et humanitært budsjett for å kunne hjelpe mennesker i akutte situasjoner, reduseres kraftig. Det er ikke fornuftig, siden behovene endrer seg raskt. Omtalen legger til grunn at et vilkår for bruk av en stor del av det humanitære budsjettet er at midlene forbeholdes mennesker på flukt. Det vil gjelde mange, men langt fra alle mennesker med humanitære behov. Omleggingen vil bidra til mer fragmentering, mindre fleksibilitet og en utydelig tilnærming til bruken av humanitær bistand.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti understreker at regjeringen Solberg doblet det humanitære budsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det totale humanitære budsjettet i 2022 vil være på et noe høyere nivå enn i 2021. Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen har en fleksibel og behovsstyrt forvaltning av den humanitære bistanden – og om nødvendig også omdisponerer og øker bevilgningene til humanitær nødhjelp.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Solberg la opp til en betydelig økning i bevilgningene til humanitær hjelp i Prop. 1 S (2021–2022), og at størstedelen av denne økningen er foreslått reversert av regjeringen Støre i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og budsjettavtalen med Sosialistisk Venstreparti.

Post 70 Nødhjelp og humanitær bistand, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen Solberg i proposisjonen foreslår en bevilgning på 5 178,789 mill. kroner for 2022. I tilleggsnummer Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslås det en reduksjon på 1 440 mill. kroner, til 3 738,8 mill. kroner. Mesteparten av dette, 1 170 mill. kroner, er flyttet til kap. 150 post 72. Resterende 270 er

kuttet for å gjøre andre omprioriteringer i bistandsbudsjettet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at bevilgningen går til å møte humanitære behov i akutte og mer langvarige kriser, samt at det kan gis støtte til humanitære tiltak som bidrar til redusert sårbarhet.

Flertallet viser til at bevilgningen i hovedsak kanaliseres gjennom FN, Røde Kors-bevegelsen og norske humanitære organisasjoner. Flertallet merker seg de strategiske inngåtte partnerskapsavtaler med norske humanitære organisasjoner. Disse er Caritas Norge, Flyktninghjelpen, inkludert Norcap, Kirkens Nødhjelp, Norges Røde Kors, Norsk Folkehjelp og Redd Barna Norge. Flertallet er tilfreds med dette, og understreker at dette er en fornuftig oppfølging av den humanitære strategien og bidrar til bedre humanitær respons gjennom forutsigbare rammer og større fleksibilitet for organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgning til nødhjelp og humanitær bistand på 200 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 150 post 70 økes med 200 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, som foreslår å reversere regjeringens kutt på 270 mill. kroner. Midlene bør øremerkes til hjelp til flyktninger i nærområdene. Disse medlemmer viser til at en stor andel av norsk nødhjelp går til Syria. Disse medlemmer er kjent med en rapport fra CSIS, omtalt i Bistandsaktuelt, som mener at Assad-regimet sikrer seg store inntekter fra den omfattende hjelpen til Syria. Det anslås at syriske myndigheter gjennom systematisk valutamanipulasjon i 2019 og 2020 har sikret seg inntekter på minst 100 mill. dollar, eller nesten 900 mill. kroner. Dette er etter disse medlemmers oppfatning uakseptabelt. Disse medlemmer mener det er nødvendig at norske myndigheter og andre givere må få kontroll på midlene som gis.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 150 post 70 foreslås økt med 1 555 mill. kroner for å styrke Norges bidrag til nødhjelp og humanitær bistand og styrke lokale aktørers rolle i dette arbeidet. Det foreslås også å øremerke midler til kurdisk Røde Halvmåne i Syria og redningsarbeid for båtflyktninger i Middelhavet.

Post 71 Verdens matvareprogram (WFP), kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen Solberg i proposisjonen foreslår en bevilgning på 720 mill. kroner til kjernestøtte til Verdens matvareprogram for 2021. Komiteen viser til at det i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslås å redusere posten med 200 mill. kroner, som flyttes direkte til post 72.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en omprioritering fra WFP til andre formål på bistandsbudsjettet på 120 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 150 post 71 reduseres med 120 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti understreker den betydelige innsatsen Verdens matvareprogram (WFP) har gjort for å bekjempe sult globalt siden organisasjonen ble grunnlagt i 1961. Disse medlemmer fremhever hvordan sultbekjempelse også bidrar til konfliktdeмпing i sårbare områder, og at WFP har særskilt gode tilganger til flere av de mest utsatte stedene i verden der sult og matusikkerhet er størst. Disse medlemmer mener det er svært uheldig at Støre-regjeringen gjennomfører betydelige kutt i bevilgningene til WFP, først ved å foreslå en reduksjon på 200 mill. kroner Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), og deretter ved et ytterligere kutt på 120 mill. kroner etter budsjettenigheten med Sosialistisk Venstreparti. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg økte kjernestøtten til WFP kraftig i 2021, som en respons på det sterkt økte behovet for å redusere sult og matusikkerhet.

Post 72 FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)

Komiteen viser til at regjeringen Solberg i proposisjonen foreslår en bevilgning på 630 mill. kroner til UNHCR.

Komiteen viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) fra regjeringen Støre, som foreslår å øke posten med 1 170 mill. kroner, til 2 000 mill. kroner. Posten endrer navn fra «FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) til «Flyktninger og fordrevne».

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet viser til at formålet med posten er å bedre forholdene for mennesker på flukt, å bistå fattige land som tar imot størsteparten av verdens flyktninger, i å bedre ivareta disse. Posten skal utgjøre en «solidaritetspott», og skal gi

en bedre og mer helhetlig tilnærming i langvarige humanitære kriser. Solidaritetspotten skal bidra til beskyttelse og verdige humanitære forhold for mennesker på flukt, og samtidig gi fattige vertsland i nærområdene bedre muligheter til å ivareta flyktningenes langsiktige behov. Det handler om tak over hodet, mat, vann, helse og utdanning, men også prosjekter som gir flyktninger muligheten til arbeid for å kunne forsørge seg selv og sine familier.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at målsetningen om å bidra til beskyttelse og verdige humanitære forhold for mennesker på flukt, og å gi fattige vertsland i nærområdene bedre muligheter til å ivareta flyktningenes langsiktige behov, er grunnlaget for bevilgningene til humanitær bistand i Prop. 1 S (2021–2022). Imidlertid er det ikke forklart i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) på hvilken måte dette vil bli bedre ivare tatt av den nye konstruksjonen «solidaritetspott».

Komiteen viser til at 630 mill. kroner er det norske kjernebidraget til UNHCR.

Komiteen understreker at UNHCR er den viktigste globale aktøren for beskyttelse og assistanse til flyktninger. UNHCR har fått en enda større utfordring i sitt arbeid i og med covid-19-pandemien. Flyktninger og internt fordrevne er ofte særlig sårbare.

Komiteen viser til regjeringens omtale av prioriteringer for post 72 gjennom 2022; som blant inkluderer arbeidet mot seksualisert og kjønnsbasert vold.

Komiteen viser til at det strategiske partnerskapet med Flyktninghjelpen foreslås flyttet til denne posten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, som foreslår å øke hjelpen til flyktninger i nærområdene over denne posten med 800 mill. kroner.

KAP. 151 FRED, SIKKERHET OG GLOBALT SAMARBEID

Det foreslås bevilget 2 149,3 mill. kroner på kap. 151 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Det er oppfatningen til komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, at freds- og forsoningsarbeid krever langsiktighet, og flertallet støtter at Norge opprettholder og videreutvikler spisskompetanse knyttet til overgangsrettferdighet og kvinners aktive deltagelse i fredsprosesser. Flertallet vil særlig fremheve resultatene Norge har bidratt til å oppnå i fredsarbeidet i Colombia og på Filippinene, og arbeidet for å fremme mellomafghanske forhandlinger

med sikte på en fredelig løsning på konflikten i Afghanistan.

Komiteen mener grenseoverskridende sikkerhetsutfordringer slik som organisert kriminalitet, ulovlig handel, voldelig ekstremisme og ikke-spredning av kjernevåpen, angår oss også her i Norge. Komiteen imøteser regjeringens arbeid for å redusere voldelig ekstremisme og terrorisme, samt organisert kriminalitet.

Komiteen mener migrasjon utgjør en av vår tids store utfordringer, ikke minst for de som ser seg nødt til å reise fra sine hjemland, og støtter tiltak for å motvirke migrasjonsdrivende forhold gjennom blant annet internasjonalt samarbeid, fredsarbeid og bistand. Komiteen støtter derfor innsatsen for å avhjelpe de humanitære utfordringene som følge av at folk er drevet på flukt.

Komiteen deler regjeringens ønske om et sterkt og handlingskraftig FN, og dermed budsjettforslagets bidrag til reformarbeidet i FN.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, understreker at Norges deltakelse i FNs sikkerhetsråd i 2021–2022 innebærer en forsterket forpliktelse til å fremme FNs hovedformål om å bidra til internasjonal fred og sikkerhet; utvikle vennskapelige forhold mellom nasjoner og treffe tiltak egnet til å styrke verdensfreden og å få i stand internasjonalt samarbeid om løsningen av internasjonale problemer, deriblant klimakrisen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til utenriksministerens svar på spørsmål fra Høyres medlemmer i komiteen 11. oktober 2021, hvor det opplyses om at reduksjonen i bevilgning på kap. 151 post 71 vil medføre «reduerte muligheter til å støtte prosjekter som bidrar til nedrustning- og ikke-spredning i utviklingsland», og disse medlemmer anser denne konsekvensen som uheldig.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 151 post 71 foreslås økt med 98 mill. kroner som en del av Rødts foreslåtte gjenreisning av Norge som fredsnasjon. Tilskuddsordningen for utvikling og nedrustning skal utlyses, og det aksepteres at ikke alle tiltak som innvilges støtte, nødvendigvis vil kunne klassifiseres som ODA.

KAP. 152 MENNESKERETTIGHETER

Det foreslås bevilget 898,6 mill. kroner på kap. 152 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at det foreslås 701 617 mill. kroner til arbeidet for globale menneskerettighetsutfor-

dringer og 197 mill. kroner til FNs høykommissær for menneskerettigheter.

Komiteen vil påpeke at menneskerettighetsarbeid som gis bevilgning etter dette kapitlet, både kan være nasjonale og internasjonale aktører og både sivilsamfunnsorganisasjoner, mellomstatlige organisasjoner og nasjonale myndigheter. Komiteen viser videre til at menneskerettighetsarbeid utgjør en av FNs tre sentrale pilarer sammen med fred og sikkerhet og utvikling.

Komiteen vil understreke den prioriteringen som ligger til grunn i budsjettet, hvor en styrket ytringsfrihet med særlig vekt på journalisters sikkerhet og pressefrihet skal være styrende for innsatsen på området. Komiteen vil videre peke på at bevilgningen også skal bidra til fremme av kvinners rettigheter og likestilling og til å fremme internasjonale arbeidsstandarder.

Komiteen viser til at bevilgningen til OHCHR viderefører kjernestøtten til organisasjonen og samtidig prioriterer blant annet arbeid med ytringsfrihet, beskyttelse av menneskerettighetsforsvarere, tros- og livssynsfrihet og beskyttelse av religiøse minoriteter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en omprioritering fra formålet menneskerettigheter til andre formål på bistandsbudsjettet på 30 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 152 post 70 reduseres med 30 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til viktigheten av å fortsette regjeringen Solbergs styrking av arbeidet for menneskerettigheter, herunder arbeidet for ytringsfrihet, beskyttelse av menneskerettighetsforsvarere, tros- og livssynsfrihet og religiøse minoriteter. Disse medlemmer anser det som uheldig at regjeringen i budsjettforliket med Sosialistisk Venstreparti kutter i posten for arbeidet med å styrke menneskerettigheter.

KAP. 159 REGIONBEVILGNINGER

Det foreslås bevilget 5 012,4 mill. kroner på kap. 159 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1 foreslår totalt 5 012,4 mill. kroner i samlede regionbevilgninger. Bevilgninger over dette kapitlet dekker all langsiktig bilateral bistand til land i Afrika, Asia, Midtøsten, Latin-Amerika og Karibia, og til land på Vest-Balkan og i Øst-Europa.

Komiteen noterer seg at innsatsen over postene bidrar til 2030-agendaen for bærekraftig utvikling. Innsatsen på landnivå reflekterer den tematiske bredden i

norsk utenriks- og utviklingspolitikk, og inngår i disse. Norges 17 partnerland er prioritert.

Covid-19-pandemien har rammet de fattigste og mest sårbare landene hardt. Dette har forsterket fattigdomsproblemene. Covid-19-pandemien og konsekvensene av klimaendringene har satt dem betydelig tilbake i arbeidet med å nå bærekraftsmålene.

Komiteen viser til at reduksjonen på 328 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) er omprioriteringer til andre poster på bistandsbudsjettet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 159 post 70 foreslås økt med 8 mill. kroner, og hvor 15 mill. kroner av den totale bevilgningen øremerkes organisasjoner som støtter BDS-kampanjen og/eller samarbeider med de 6 organisasjonene som Israel har «terrorlistet». Det foreslås blant annet også å at bevilgningene til Afghanistan på post 72 økes med 65 mill. med vekt på utdanning, likestilling, helse og minoriteter.

Post 70 Midtøsten og Nord-Afrika, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2021) foreslår totalt 702 mill. kroner til denne posten.

Komiteen viser til at bevilgningen dekker støtte til enkeltland og regionale tiltak i Midtøsten og Nord-Afrika, herunder støtte til partnerlandet Palestina. Posten dekker også kjernestøtte til FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNWRA). Bevilgningen skal bidra til å nå mål om økt sikkerhet og stabilitet, forbedret styresett og styrking av økonomisk og sosial utvikling.

Komiteen viser til at Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslår en økning med 50 mill. kroner, til 752 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at Norge ikke finansierer skolebøker eller pensumutvikling gjennomført av palestinske selvstyremyndigheter. Disse medlemmer noterer seg at det i gjennomgangen gjennomført av det uavhengige instituttet Georg Eckert Institute for International Textbook Research (GEI) på oppdrag fra Europakommisjonen er dokumentert betydelige forbedringer i pensum. Det ble også pekt på noen fortsatte utfordringer. Utenriksdepartementet fattet på dette grunnlag beslutning om at Norges tilbakeholdte bidrag til det palestinske utdanningsdirektoratet kunne utbetales, under forutsetning av at rapporten fra GEI legger et grunnlag for videre dialog med selvstyremyndighetene, og at sistnevnte viser vilje og evne til å gjennomføre fortsatte forbedringer i pensum. Disse medlemmer viser til at midlene til utdanningssektoren kanaliseres gjennom en flergivermekanisme – Joint Financing Partnership (JFP) – der Finland, Irland og

Tyskland også er med, og at det er etablert rutiner og kontrollmekanismer i dette samarbeidet for å sikre at midlene blir brukt i henhold til formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at innholdet i palestinske skolebøker har vært gjenstand for komiteens oppmerksomhet både i Innst. 7 S (2019–2020) og Innst. 7 S (2020–2021). Det vises også til at regjeringen en periode holdt igjen midler til det palestinske utdanningsdepartementet i påvente av en studie av palestinske skolebøker fra Georg Eckert Institute. Disse medlemmer merker seg at Norge igjen har begynt å utbetale støtte til palestinsk utdanningssektor, i henhold til avtalen om å bevilge til sammen 220 mill. kroner i perioden 2019–2022 i støtte til det palestinske utdanningsdepartementets strategi for utdanningssektoren.

Disse medlemmer viser til studien fra Georg Eckert Institute, der det fremkommer at til tross for at skolebøkene skal ha blitt forbedret, er det fremdeles innhold som er svært problematisk. Disse medlemmer merker seg at instituttet på sine nettsider skriver at bøkene inneholder antisemittisme og forherligelse av vold, at terroristen Dalal al-Mughrabi trekkes frem som et eksempel på motstandskamp og en kvinnelig rollemodell, at staten Israel sjelden nevnes ved navn, og at Israel og israelske byer ikke finnes på kart. Disse medlemmer merker seg særlig at instituttet mener at det finnes innhold i bøkene som kan generere eller forsterke hat i elevene.

Disse medlemmer viser til merknad i Innst. 7 S (2019–2020) fra en samlet komité:

«Komiteen mener det er nødvendig å sikre at norske midler støtter undervisning som er etisk forsvarlig og danner grunnlag for fredelig sameksistens og toleranse for fremtidige generasjoner i regionen, og mener regjeringen må benytte tilgjengelige virkemidler for å oppnå dette.»

Disse medlemmer registrerer at dette ikke har blitt fulgt opp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen benytte tilgjengelige virkemidler for å sikre at norske midler støtter undervisning i palestinske skoler som er etisk forsvarlig og danner grunnlag for fredelig sameksistens og toleranse for fremtidige generasjoner i regionen.»

Post 71 Europa og Sentral-Asia, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår 784,6 mill. kroner i områdebevilgning til Europa og Sentral-Asia. Dette inkluderer støtte til tiltak

på Vest-Balkan, Øst-Europa og Sentral-Asia, og støtte til ODA-godkjente prosjekter og programmer i regi av OSSE og Europarådet.

Komiteen merker seg at bevilgningen skal bidra til å nå mål om økt sikkerhet og stabilitet, forbedret styresett og styrking av økonomisk og sosial utvikling. Målet med støtten er å bidra til stabilitet og hindre reverse-ring av oppnådde fremskritt i områdene. Til tross for noen positive utviklingstrekk i flere land er det også tegn til tilbakeskritt.

Komiteen viser til at Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslår å omprioritere 128 mill. kroner, til andre poster på bistandsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet understreker at reduksjonen i regionbevilgningen til Europa og Sentral-Asia ikke vil gå ut over inngåtte forpliktelser eller konkrete planer. Norge vil fortsatt være en betydelig bidragsyter til prosjekter og aktivitet i Europa og Sentral-Asia. Disse medlemmer har gjort denne omprioriteringen for å finne rom til andre prioriteringer i bistandsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regionbevilgningen til Europa og Sentral-Asia omfatter tiltak på Vest-Balkan, i Øst-Europa og land i nærheten av Europas yttergrense. I flere av disse landene er det i dag et stort behov for styrking av rettsstater og bærekraftig økonomisk vekst for å oppnå fredelige og inkluderende samfunn. Disse medlemmer understreker at stagnasjon og tilbakeskritt vil kunne gi økte spenninger og fare for radikaliseringsinternt, noe som gir rom for eksterne aktører som ser seg tjent med å motarbeide dyper europeisk integrasjon.

Disse medlemmer viser til utenriksministerens svar på spørsmål fra Høyres medlemmer i komiteen 11. oktober, hvor det opplyses om at reduksjonen i bevilgning på kap. 159 post 71 «vil medføre redusert handlingsrom, herunder begrenset mulighet til å inngå nye forpliktelser på enkelte områder», herunder næringsutvikling på Vest-Balkan og planlagt opptrapping av støtte gjennom Europarådet, EBRD, OSSE og FN. Disse medlemmer anser denne konsekvensen som svært negativ.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg nær doblet støtten til Vest-Balkan, og understreker at regjeringens foreslåtte kutt på 128 mill. kroner i regionbevilgningen til Europa og Sentral-Asia er svært uheldig.

Post 72 Afghanistan, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår 475,2 mill. kroner til regionbevilgning til

Afghanistan. Posten inkluderer støtte til økt sikkerhet og stabilitet, forbedret styresett og styrket økonomisk og sosial utvikling.

Komiteen merker seg de grunnleggende endringene i forutsetningene for bistand til Afghanistan etter Talibans maktovertakelse i august 2021. Situasjonen er i rask endring, og forutsetningene for videre bistandsarbeid er uavklart. Så fremt det er mulig å fortsette innsatsen gjennom ikke-statlige og multilaterale kanaler, vil Norge fortsette å støtte det afghanske folket.

Komiteen viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), der regjeringen i tillegg prioriterer tiltak for økt matsikkerhet og kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter.

Post 75 Afrika, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår 2 627,7 mill. kroner i områdebevilgning til Afrika. Bevilgningen dekker innsats i Afrika sør for Sahara, med hovedvekt på langsiktig utviklingssamarbeid i partnerlandene og andre utvalgte land. Afrika sør for Sahara er prioritert i norsk utviklingssamarbeid, og bevilgningen skal bidra til å nå mål om økt sikkerhet og stabilitet, styrke godt styresett, demokrati, respekt for menneskerettigheter og rettsstatens prinsipper samt økonomisk og sosial utvikling. I store deler av Afrika sør for Sahara hindrer vold og politisk ustabilitet utvikling og fattigdomsreduksjon. Kombinasjonen ustabilitet, konflikt og klimaendringer forverrer situasjonen og reduserer landenes evne til å nå bærekraftsmålene. Millioner av mennesker er drevet på flukt.

Komiteen merker seg utfordringene knyttet til sterk befolkningsvekst med store ungdomskull og for få jobber, og at covid-19-pandemien har forsterket problemene. Pandemien vil i enkelte land kunne utradere mange års utvikling.

Komiteen viser til at Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslår en omprioritering på 175 mill. kroner til andre poster på bistandsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgning til kvinner og likestilling i Afrika på 100 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 159 post 75 økes med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 76 Asia, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår 558,5 mill. kroner på denne posten som inkluderer støtte til langsiktig utviklingsarbeid i land i Asia og Oseania, særlig i partnerlandene Indonesia, Myanmar og Nepal. Komiteen merker seg at bevilgning

gen skal bidra til økt sikkerhet og stabilitet, forbedret styresett og styrking av økonomisk og sosial utvikling.

Komiteen viser til at Norge har et visst samarbeid med India og Kina, som er viktige for å nå klima- og bærekraftsmålene.

Komiteen merker seg at sterk økonomisk vekst har gjort at mange av landene i regionen har gått fra å være lavinntektsland til mellominntektsland, og at den norske bistanden til Asia dermed har blitt redusert de senere år.

Komiteen viser til at Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) foreslår å omprioritere 75 mill. kroner til andre poster på bistandsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til utenriksministerens svar på spørsmål fra Høyres medlemmer i komiteen 11. oktober, hvor det opplyses om at reduksjonen i bevilgning på kap. 159 post 76 medfører «begrenset mulighet til å støtte nye tiltak innenfor regjeringens satsingsområder, slik som klima, ren energi, matsikkerhet og kvinners seksuelle og reproduktive rettigheter». Disse medlemmer anser dette som svært uheldige konsekvenser. Behovene for å trappe opp støtten til arbeid for kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter er tydelige, og ligger også til grunn for den store forpliktelsen regjeringen Solberg ga på 10,4 mrd. kroner til dette formålet for perioden 2021–2025. Stadig flere mennesker mangler også mat, og pandemien har gjort dette problemet enda mer akutt.

Post 77 Latin-Amerika og Karibia, kan overføres

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår 192,3 mill. kroner på denne posten, som inkluderer bistand til Latin-Amerika med særlig vekt på langsiktig bistand i partnerlandet Colombia, i Haiti og Guatemala, samt enkelte regionale innsatser. Komiteen merker seg at bevilgningen skal bidra til økt sikkerhet og stabilitet, forbedret styresett og styrking av økonomisk og sosial utvikling.

Komiteen merker seg at regjeringen vil prioritere samarbeidet med Colombia som Norges eneste partnerland i Latin-Amerika og Karibia, hvor det overordnede målet for Norge er å bidra til bærekraftig fred.

Komiteen merker seg at Mayaprogrammet avsluttes i mars 2022, men den langsiktige støtten gjennom nye, strategiske tiltak med særlig vekt på urfolk videreføres.

Komiteen viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), at regjeringen i tillegg til prioriteringene som er angitt i Prop. 1 S (2021–2022), foreslår å prioritere tiltak for å fremme matsikkerhet, klimatilpasning, klimasmart landbruk og forebygging av klimarelaterte katastrofer.

KAP. 160 HELSE

Det foreslås bevilget 4 157,8 mill. kroner på kap. 160 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at helse er et prioritert område i norsk utviklingspolitikk. Covid-19-pandemien utgjør fortsatt en alvorlig helsekrise i de fleste av verdens land, og illustrerer tydelig betydningen av investeringer i helse, spesielt i land med svake helsesystemer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at budsjettforslaget legger opp til at Norge vil fortsette å arbeide for styrket fremtidig global pandemiberedskap og pandemirespons, blant annet gjennom å innfri Norges langsiktige forpliktelser til vaksinealliansen GAVI.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 160 post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner øremerket støtte til arbeidet med å unnta covid-19-vaksine fra patentrettigheter og sikre tilgang til vaksine for fattige land.

Komiteen viser særskilt til norsk innsats for å bidra til FNs bærekraftsmål 3 om god helse, og hvordan denne støtten i hovedsak går til globale finansieringsmekanismer og støtte til forskning og produktutvikling, i tillegg til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

Komiteen viser til at det i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) ikke blir foreslått endringer på de samlede bevilgningene under kap. 160, men at det foreslås at hele bevilgningen til Robert Carr Civil Society Network Fund på 16 mill. kroner dekkes under post 160.70.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti merker seg at Verdens helseorganisasjon (WHO) inkluderer psykisk helse i helsebegrepet. Disse medlemmer merker seg videre at psykisk helse er kronisk underfinansiert og neglisjert i svært mange land. I land som mangler sosiale og økonomiske sikkerhetsnett og velferdstjenester, er psykiske lidelser også en driver til økt ulikhet. Disse medlemmer mener derfor at psykisk helse må integreres i Norges arbeid med global helsebistand.

Disse medlemmer viser til at Norge har et mangeårig, stabilt og sterkt partnerskap med UNICEF, og at Norge i flere år har vært den største giveren til UNICEFs internasjonale arbeid. Norge er også representert i UNICEFs styre, som består av 36 stater, og har i den forbindelse vært med på å vedta UNICEFs nye strategiske plan, som gjelder i fire år fra 1. januar 2022.

Disse medlemmer understreker at som en del av UNICEFs nye strategiske plan er det besluttet å etablere et innovasjonskontor for global helse (Global Health Innovation Hub) i Norge. I Prop. 1 S (2021–2022) fra regjeringen Solberg var det satt av 45 mill. kroner til

denne satsingen, av Utenriksdepartementet og UNICEF har blitt beskrevet som en viktig suksessfaktor i UNICEFs arbeid og i arbeidet med å nå bærekraftsmål 3, om å sikre alle mennesker god helse.

Disse medlemmer er kjent med at UNICEF fredag 26. november ble informert om at utviklingsministeren hadde besluttet ikke å gå videre med etableringen av denne enheten. Dette skjedde brått og uventet, og rammer UNICEF hardt. Disse medlemmer ser innovasjonskontoret som et svært viktig nav i arbeidet med å løse de globale helseutfordringene verden står overfor, og som krever gode innovasjonsmiljøer som jobber frem løsninger på komplekse problemer som rammer de aller mest utsatte i verden.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere et innovasjonskontor for global helse (Global Health Innovation Hub) i Oslo.»

KAP. 161 UTDANNING, FORSKNING OG FAGLIG

SAMARBEID

Det foreslås bevilget 2 556,9 mill. kroner på kap. 161 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen mener satsing på utdanning, forskning og faglig samarbeid er en viktig grunnstein og forutsetning for å oppnå norske utenrikspolitiske og utviklingspolitiske målsetninger.

Komiteen vil understreke at utdanning er en forutsetning for økt yrkesdeltakelse og økonomisk utvikling, og at pandemien truer tilgang til utdanning, spesielt for sårbare grupper.

Komiteen vil framheve hvor viktig det er at jenters mulighet til utdanning styrkes, som en del av Norges internasjonale likestillingssatsing.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Stortinget i revidert nasjonalbudsjett 2021 ga fullmakt til å binde opp inntil 3,7 mrd. kroner til Det globale partnerskapet for utdanning (GPE) for perioden 2021–2025, tilsvarende 740 mill. kroner årlig. Regjeringen foreslår at det inngås avtale med GPE om totalt 1,85 mrd. kroner for perioden 2021–2025. Norge har vært en av de største partnerne til GPE siden oppstarten i 2002. Disse medlemmer vil understreke at selv med den planlagte reduksjonen i støtten vil Norge være en betydelig giver til GPE. Norges samlede utdanningssatsing videreføres på et høyt nivå, og Norge skal fortsette å ha en aktiv stemme for global utdanning. Disse medlemmer vil påpeke at regjeringen legger vekt på å være en langsiktig og forutsigbar

partner og viderefører lovnaden om dobling av den totale utdanningsbistanden fra 2013-nivå.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti påpeker at utdanning er en forutsetning for varig vekst, selvstendighet og likestilling i utviklingsland, og at dette var et av regjeringen Solbergs viktigste utviklingspolitiske satsingsområder. Disse medlemmer vil spesielt fremheve betydningen av skolegang for unge jenters selvbestemmelse over egne liv. Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår to dramatiske kutt i utdanning, både i bevilgningen i neste års budsjett på 662 mill. kroner, og i en halvering av Norges forpliktete bidrag til Det globale partnerskapet for utdanning (GPE), fra 3,7 mrd. kroner til 1,85 mrd. kroner for perioden 2021–2025. Disse medlemmer viser til at et samlet Storting under behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 2021 vedtok følgende (Romertall VI, jf. Prop. 195 S (2020–2021), Innst. 600 S (2020–2021)), som lå til grunn for den forpliktelsen regjeringen Solberg inngikk:

«Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd til Det globale partnerskapet for utdanning (GPE) med inntil 3 700 mill. kroner i perioden 2021–2025 under kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid, post 70 Utdanning.»

Disse medlemmer understreker at GPE selv vurderer at det vil ha store konsekvenser at Norge bryter med sine forpliktelser. GPEs estimer viser at kuttet regjeringen foreslår, vil innebære at 94 655 færre lærere vil bli utdannet, 3 407 færre klasserom vil bli bygget, og 22 millioner færre lærebøker vil bli trykket, og 3,7 millioner færre elever vil få undervisning i utviklingsland. Disse medlemmer viser i denne anledning til Utenriksdepartementets svar på spørsmål 23 fra finanskomiteen/Venstres fraksjon av 12. november 2021 til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), hvor det ble bekreftet at reduksjonen i Norges bidrag kan få konsekvenser for antallet som får lærerutdanning og skolegang gjennom GPE. Disse medlemmer er også kjent med at det er kommet sterke reaksjoner internasjonalt på regjeringens forslag til å kutte i bevilgningen, og at det på denne måten innebærer et omdømmetap for Norge som utviklingspolitisk samarbeidspartner. Disse medlemmer merker seg at regjeringen har tatt utdanning ut av listen for prioriterte områder for norsk utviklingshjelp, og finner dette svært uheldig.

Post 72 Kunnskapsbanken og faglig samarbeid

Komiteen vil videre understreke viktigheten av at norske forskningsmiljø med høy kompetanse på prioriterte utenriks- og utviklingspolitiske temaer støttes, og at det legges til rette for internasjonalt forskningssamarbeid som bygger opp under FNs bærekraftsmål.

Komiteen merker seg at budsjettframlegget medfører en satsing på faglig samarbeid gjennom blant annet Kunnskapsbanken for å styrke kompetanse og kapasitet i offentlige institusjoner i land Norge samarbeider med.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en omprioritering fra Kunnskapsbanken til andre formål på bistandsbudsjettet på 50 mill. kroner og en bevilgningsøkning til skatt for utvikling og FNs skattekomité på 72 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 161 post 72 økes med 22 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

KAP. 162 NÆRINGSUTVIKLING, LANDBRUK OG FORNYBAR ENERGI

Det foreslås bevilget 3 528 mill. kroner på kap. 162 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Post 70 Næringsutvikling og handel

Komiteen viser til at det foreslås bevilget 404,9 mill. kroner til dette formålet, og at prioriteringene neste år vil bidra til næringsutvikling som kan redusere de sosio-økonomiske konsekvensene av covid-19 i utviklingsland. Komiteen har merket seg at arbeidet særlig skal rettes mot å skape bærekraftige arbeidsplasser i de minst utviklede landene i Afrika sør for Sahara og prioritere tiltak innenfor landbruk og havbaserte næringer. Slik skal koblingen mellom næringsutvikling og sultbekjempelse styrkes. Bevilgningen skal også dekke investeringer, økt handel og strategisk partnerskap i utviklingsland.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en omprioritering fra næringsutvikling og handel til andre formål på bistandsbudsjettet på 100 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 162 post 70 reduseres med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti merker seg at regjeringens partiene i sitt budsjettforlik med Sosialistisk Venstreparti har kuttet støtten til denne posten. Disse medlemmer viser til at dette vil ramme de to støtteordningene under Norad, Strategisk Partnerskap og Bedriftsstøtte for næringsutvikling. Disse medlemmer vil understreke at dette er en viktig ordning som bidrar til å øke forståelsen for og læring om den norske arbeidslivsmodellen og trepartssamarbei-

det, samtidig som det bidrar til å bygge lokale arbeidsplasser, bærekraftig vekst og nye verdikjeder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, som foreslår å øke bevilgningen til næringsutvikling og handel med 150 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at en lønnsom og ansvarlig privat sektor som bidrar til jobbskaping og skatteinntekter, samt lokal, regional og internasjonal handel, er nøkler til fattigdomsreduksjon. Disse medlemmer noterer seg at regjeringen har tatt jobbskaping ut av listen over prioriterte områder for norsk utviklingshjelp, og mener dette er uheldig.

Post 71 Matsikkerhet, fisk og landbruk

Komiteen merker seg at det foreslås en bevilgning på 951,9 mill. kroner til dette formålet, noe som er en økning på 136 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2021. Komiteen viser til at 120 mill. kroner av den økte bevilgningen skal gå til oppfølging av konklusjonene til Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi og 16 mill. kroner til arbeid med lokalprodusert skolemat.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at sult og matmangel har økt betydelig siden 2015, og at konflikt, klimaendringer og covid-19 pandemien er viktige årsaker til den negative utviklingen. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i 2019 lanserte en handlingsplan for bærekraftige matsystemer. Strategien har et spesielt fokus på småskala-bønder og fiskere, løfter fram det potensial som ligger i mat fra havet, og jobbskapingmulighetene innen landbruk og fiskeri.

Post 72 Fornybar energi, kan overføres

Komiteen viser til at det foreslås bevilget 396,5 mill. kroner til dette formålet, en nedgang på 2,5 mill. kroner som skyldes at midler er flyttet til kap. 161 post 72. Midlene på posten anvendes som utgangspunkt på områder hvor Norge kan bidra med særlig kompetanse, primært fornybar energiproduksjon fra vann, vind, sol og jordvarme.

Post 73 Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), kan overføres

Komiteen har merket seg at det foreslås en bevilgning på 106,7 mill. kroner, som er en reduksjon på 17,3 mill. og skyldes at praksisen med å budsjettere med en valutabuffer avsluttes og erstattes med overskridelsesfullmakt. Bevilgningen er i tråd med det norske bidraget som skal innbetales over seks år fram til 2025.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en omprioritering fra IFC til andre formål på bistandsbudsjettet på 60 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 162 post 73 reduseres med 60 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 75 Norfund – tapsavsetning og Post 95 Norfund – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland

Komiteen har merket seg at det foreslås bevilget 1,239 mill. på post 95 til grunnfondskapital til Norfund og 438 mill. til tapsavsetning. Tapsavsetning utgjør normalt 25 pst. av tildelingen. Dette er på samme nivå som saldert budsjett for 2021.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at Norfund bidrar til utvikling av lønnsomme virksomheter innen sektorene ren energi, finans, grønn infrastruktur og vekstkraftige bedrifter, inkludert i verdikjeden for landbruk.

Post 76 Norfund klimainvesteringsfond – risikokapital og Post 96 Norfund klimainvesteringsfond – kapitalinnskudd

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke tilførsel av investeringskapital til Norfund for å følge opp mandatet for et nytt klimainvesteringsfond. Det foreslås bevilget 1 mrd. kroner fordelt med 250 mill. til risikokapital på post 76 og 750 mill. kroner til kapitalinnskudd på post 96.

KAP. 163 KLIMA, MILJØ OG HAV

Det foreslås bevilget 1 721,3 mill. kroner på kap. 163 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at det i Prop. 1 S (2021–2022) ble foreslått en bevilgning på 1 641,4 mill. kroner for 2022, som i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) blir foreslått økt med ytterligere 80 mill. kroner, til 1 564,4 mill. kroner. Komiteen viser til at økningen er foreslått gitt til Det grønne klimafondet (GCF) for å bidra til innfrielse av fondets eksisterende forpliktelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener konsekvensene av klimaendringer og miljøforringelse utgjør en av de største truslene mot menneskers livsgrunnlag. Flertallet støtter derfor at regjeringen vil videreføre Solberg-regjeringens arbeid for klima, miljø og hav som et hovedsatsingsområde.

Komiteen viser til at norsk innsats innen klima og miljø i hovedsak skal gå til finansiering av utslippsre-

duksjoner og klimatilpasningstiltak, samt teknologisamarbeid i utviklingsland. Komiteen merker seg at budsjettforslaget innebærer en betydelig styrking av norsk klimafinansiering, både når det gjelder bidrag til utslippsreduksjoner gjennom ordninger som Klimainvesteringsfondet, og til klimatilpasning.

Komiteen ønsker særlig å trekke frem at Norge, som en høyteknologisk maritim nasjon, har verdifulle fortrinn når det kommer til bekjempelse av marin forsøpling. Komiteen støtter derfor regjeringens foreslåtte innsats for å finansiere tiltak som skal bidra til å forebygge og redusere marin forsøpling. Et spesielt viktig tiltak i denne sammenheng er, etter komiteens syn, å øke kapasiteten for å hindre utslipp av avfall og plast til havet, samt å bidra til utvikling av bærekraftig havøkonomi i utviklingsland, hvilket også forslaget til neste års statsbudsjett legger opp til.

Post 71 Bærekraftig hav og tiltak mot marin forsøpling

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgning til hav og tiltak mot marin forsøpling på 100 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 163 post 71 økes med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Solberg styrket arbeidet for klimatilpasning og fremmet sommeren 2021 en egen strategi for klimatilpasning, sultbekjempelse og forebygging av klimarelaterte katastrofer. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg la opp til en tredobling av bistanden til klimatilpasning innen 2025.

KAP. 164 LIKESTILLING

Det foreslås bevilget 873,2 mill. kroner på kap. 164 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår en bevilgning på 1 485,219 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til tilleggsnummer Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022), hvor regjeringen foreslår flere endringer til kap. 164. Post 164 likestilling økes med 25 mill. kroner, til 183,3 mill. kroner. Økningen skal gå til familieplanlegging, prevensjon og trygge aborter, for at flere kvinner skal ha rett til å bestemme over egen kropp. Post 73 Sårbare grupper foreslås avvirket. Posten foreslås redusert med

238 mill. kroner, og at resterende 399 mill. kroner flyttes til følgende poster:

- 299,4 mill. kroner flyttes til kap. 170 post 70. Tilskuddene går til sivilsamfunnsorganisasjoners arbeid for personer med nedsatt funksjonsevne og til ulike sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber for å bekjempe moderne slaveri.
- 59,6 mill. kroner flyttes til kap. 162 post 70. Deler av midlene går til Global Fund to End Modern Slavery, som blant annet arbeider mot moderne slaveri ved arbeidsmigrasjon, bekjempelse av menneskehandel og tvungen seksuell utnyttelse. Øvrige midler går til prosjektet «Alliance 8.7 Accelerator Lab to Combat Modern Slavery» som skal bidra til å redusere omfanget av moderne slaveri i fiskerisektoren.
- 16 mill. kroner flyttes til kap. 160 post 70. Støtten går til Robert Carr Civil Society Networks Fund, som skal bidra til å beskytte risikogrupper mot hiv og aids. Støtten er en del av innsatsen for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.
- 14 mill. kroner flyttes til kap. 171 post 71 til arbeidet med fødselsregistreringssystem.
- 10 mill. kroner flyttes til kap. 151 post 73 til FNs strategi for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne (UNDIS).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Solberg i alt utviklingsarbeid la vekt på prinsippet i bærekraftsagendaen om at ingen skal utelates, opprettet en egen målrettet budsjettpost og fremmet i tillegg en rekke strategier og programmer som målrettet styrket innsatsen for sårbare grupper.

Disse medlemmer merker seg at personer med funksjonsnedsettelse havner nederst på alle utviklingsparametere, og at regjeringen Solberg prioriterte å styrke innsatsen for denne gruppen. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i nært samarbeid med sivilsamfunnsorganisasjoner, internasjonale organisasjoner og andre fagmiljøer utarbeidet en strategi for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklings samarbeidet, og er tilfreds med at regjeringen har signalisert at de vil videreføre dette arbeidet. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg tok initiativ til at Norge fikk vertskapsansvar for det andre internasjonale toppmøtet om personer med funksjonsnedsettelse i februar 2022, og mener det er viktig at toppmøtet bidrar til en opptrapping av den globale innsatsen for å sikre at personer med funksjonsnedsettelse blir hørt, inkludert og likestilt i alle land.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg etablerte et eget bistandsprogram for bekjempelse av det moderne slaveri som omfatter bl.a. bekjempelse av menneskehandel, tvangsarbeid, tvangsektenskap og grovt barnarbeid.

Disse medlemmer anser det som viktig at dette særlige fokuset på at ingen skal utelates innen all bistand videreføres, og mener det er et negativt signal at regjeringen fjerner den særlige satsingen gjennom en egen budsjettpost, og meget uheldig at regjeringen kutter i den økonomiske satsingen overfor disse gruppene i budsjettet.

Komiteen ser på satsing for likestilling internasjonalt som en hjørnestein i Norges utenrikspolitiske engasjement. Komiteen vil understreke at likestilling er et sentralt virkemiddel i arbeidet for økonomisk utvikling og virker demokratifremmende.

Komiteen vil understreke at muligheten til å delta i og utforme politiske prosesser og beslutninger er avgjørende for likestilling, og at regjeringens satsing på likestilling må prioritere tiltak som fremmer jenters og kvinners politiske deltakelse.

Komiteen vil samtidig påpeke at vold mot kvinner og jenter er et stort hinder for politisk og økonomisk likestilling. Komiteen ser derfor positivt på at Norges internasjonale arbeid har som målsetting å forebygge vold mot kvinner.

Komiteen er også overbevist om at kvinners og jenters rett til seksuell og reproduktiv helse er en viktig katalysator for likestilling. Derfor er komiteen opp-tatt av at også denne rettigheten forsterkes gjennom Norges satsing på likestilling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at fokus på reproduktiv helse, der kvinner får hjelp til å redusere antall fødsler, muliggjør likestilling og kvinners deltakelse i samfunnet. Disse medlemmer peker på at det er en utfordring for likestillingen når graviditet starter i tenårene og hver kvinne føder 8–10 barn.

Komiteen vil videre anerkjenne FNs rolle som en partner for å oppnå våre felles målsettinger innenfor likestillingsfeltet.

KAP. 170 SIVILT SAMFUNN

Det foreslås bevilget 2 480,7 mill. kroner på kap. 170 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen merker seg at regjeringen Solberg i Prop. 1 S (2021–2022) foreslår å bevilge 2 181,3 mill. kroner til kap. 170 Sivilt samfunn. Komiteen gjør oppmerksom på at det er en økning på 152,8 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2021. 3,5 mill. kroner vil benyttes til å følge opp klimatilpasningsstrategien. 28 mill. kroner vil gå til tiltak som styrker arbeidet med seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR). Den øvrige økningen vil benyttes til arbeid med

sosiale sikkerhetsnett, sårbare grupper, utdanning og psykisk helse.

Komiteen gjør oppmerksom på at denne bevilgningen dekker støtte til tiltak som skal styrke sivilt samfunn i utviklingsland og deres evne og kapasitet til å fremme utvikling i eget land.

Komiteen peker på at støtten til tiltak som skal støtte sivilt samfunn, går til mange organisasjoner i utviklingsland. Disse organisasjonene er i hovedsak norske. Disse organisasjonene arbeider daglig med blant annet landbruk, matsikkerhet, sårbare grupper, menneskeretter, demokrati og likestilling. Komiteen gjør oppmerksom på at mange har begrenset tilgang på utdanning, helse og nødhjelp, og at hjelpen spiller en avgjørende rolle for å bekjempe fattigdom og er med på å bygge opp demokratiske strukturer.

Komiteen peker på at mange av de sivile organisasjonene som tar imot norsk bistand, arbeider i land der menneskerettigheter står svakt. Innbyggerne i disse landene er ofte sårbare for klimaendringer og andre kriser.

Komiteen viser til uro over at menneskerettigheter og arbeid for likestilling er under press mange steder. Et sterkt og uavhengig sivilt samfunn er viktig for demokratisk utvikling og arbeid mot fattigdom.

Komiteen understreker betydningen av at et sterkt sivilt samfunn vil fremme demokratiutvikling. Komiteen merker seg at støtte til sivilt samfunn skal bidra til at sårbare samfunn får mer motstandskraft til å møte helsemessige, sosiale, politiske samt økonomiske konsekvenser av covid-19. Komiteen gjør oppmerksom på at sivile samfunn med sine lokale organisasjoner har særlig betydning i en tid med reiserestriksjoner og grensekontroll.

Komiteen viser til at støtte via sivilt samfunn har vist seg å være minst like effektiv som annen bistand. Komiteen peker på at arbeidet mot barneekteskap og andre skadelige skikker ikke vil lykkes uten sterke aktører i det sivile samfunn,

Komiteen viser til arbeidet mot barneekteskap, og forutsetter at regjeringen fortsatt holder et høyt trykk på innsatsen mot barneekteskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, gjør oppmerksom på følgende endringer for post 170.70 Sivilt samfunn i Prop. 1 S, Tillegg 1 (2021–2022): Bevilgning for 2022 økes med 299,4 mill. kroner, til 2 480,7 mill. kroner.

Flertallet viser til at økningen gjelder flytting av midler fra kap. 164 post 73 i forbindelse med avvikling av posten, jf. omtale der. Flertallet gjør oppmerksom på at dette gjelder allerede inngåtte avtaler med sivilsamfunnsorganisasjoner om inkludering av personer

med nedsatt funksjonsevne og arbeidet mot moderne slaveri.

Flertallet viser til at bevilgningen skal benyttes til å følge opp toppmøtet Global Disability Summit, som Norge er vertskap for i februar 2022, herunder systematisering og oppfølging av alle deltakeres forpliktelser.

Flertallet gjør oppmerksom på at regjeringen vil i dialog med sivilsamfunnet vurdere hvordan bevilgningen kan bidra til å understøtte hovedprioriteringene i utviklingspolitikken.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 170 post 70 foreslås økt med 100 mill. kroner til sivilsamfunn, herunder fagbevegelse, urbefolkning, miljøbevegelse, minoriteter og kvinnebevegelse.

KAP. 171 FNS UTVIKLINGSARBEID

Det foreslås en bevilgning på 929,1 mill. kroner på kap. 171 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at bevilgningene over posten går i hovedsak til FNs utviklingsprogram (UNDP) og FNs barnefond (UNICEF). Kjernebidraget til andre FN-organisasjoner dekkes over andre tematiske poster. Komiteen er kjent med at kjernebidraget til UNDP går til arbeidet i over 170 land for å nå FNs bærekraftsmål. Komiteen er enig i at Norges støtte vil fortsette å gå til arbeidet for fattigdomsbekjempelse og demokratisk styresett. I tråd med norske forpliktelser om hvordan FN kan finansieres bedre, foreslår regjeringen å holde kjernestøtten på et høyt nivå. Komiteen vil videre understreke behovet for å støtte UNICEFs viktige arbeid for å sikre barns rettigheter over hele verden gjennom kjernestøtten som bevilges over dette kapitlet. Komiteen er innforstått med at kjernestøtten både til UNDP og Unicef er avgjørende for å sikre forutsigbarhet og fleksibilitet i organisasjonenes virke.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, merker seg at regjeringen Støre i Prop. 1 S (Tillegg 1) foreslår å øke bevilgningen til Unicef med 14 mill. kroner på grunn av flytting av midler fra kap. 164 post 73 (Sårbare grupper) til arbeidet med fødselsregisteringsystem.

Komiteen viser videre til at budsjettforslaget også støtter et felles FN-fond for styrket samarbeid på landsnivå mellom fond, programmer og særorganisasjoner i oppfølgingen av 2030-agendan for bærekraftig utvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at regjeringen Støre i Prop. 1 S (Tillegg 1) foreslår å redusere bevilgningen til fondet med 55 mill. kroner, som omprioriteres innenfor bistandsrammen.

Post 70 FNs utviklingsprogram (UNDP)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgning til kjernestøtte til UNDP på 100 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 171 post 70 økes med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

KAP. 172 MULTILATERALE FINANSINSTITUSJONER OG GJELDSLETTE

Det foreslås en bevilgning på 2 427,5 mill. kroner på kap. 172 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022).

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1 foreslår en bevilgning på totalt 2 427,5 mill. kroner for 2022 på kapitlet som dekker Norges kjernebidrag til Verdensbankgruppen, regionale utviklingsbanker og fond. I tillegg støttes strategisk samarbeid på politisk prioriterte områder i samarbeid med andre land og bankene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, vil framheve Verdensbanken og de regionale utviklingsbankenes innsats for å bekjempe fattigdom og bidra til at flere får tilgang til grunnleggende helsetilbud og utdanning. Verdensbanken er den største kilden for multilateral utviklingsfinansiering og står sentralt i arbeidet med å nå bærekraftsmålene og de internasjonale klimaforpliktelsene. Flertallet finner det viktig at Norge aktivt bruker sin innflytelse i Verdensbanken og de regionale utviklingsbankene til å sikre institusjonenes fokus på fattigdomsbekjempelse og redusert ulikhet gjennom godt styresett og antikorrupsjon, utdanning og jobbskaping, kvinners deltakelse, menneskerettigheter samt miljø og klima.

Komiteen peker på utviklingsbankenes viktige funksjon i internasjonalt utviklingssamarbeid. De er viktige finansieringskilder, kompetente rådgivere og sentrale aktører i utviklingsdebatten.

Komiteen viser også til at Norge gjennom kjernebidragene bidrar til de multilaterale bankenes raske og massive respons på covid-19-pandemien.

Post 72 Strategisk samarbeid

Komiteen viser til at reduksjonen på 65 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) på post 72 Strategisk

samarbeid, til 25 mill. kroner, er en omprioritering til andre poster på bistandsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått en omprioritering fra strategisk samarbeid til andre formål på bistandsbudsjettet på 20 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 172 post 72 reduseres med 20 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti merker seg at regjeringen foreslår å nedprioritere Norges bidrag for en bedre og grønnere gjenoppbygging i fase to av Verdensbanken og de regionale utviklingsbankenes covid-19-respons. Disse medlemmer understreker at en reduksjon av posten på 65 mill. kroner svekker Norges bidrag til jobbskaping for unge, oppbygging av sosiale sikkerhetsnett samt håndtering av offentlige finanser og gjeld i utviklingsland.

Disse medlemmer viser til utenriksministerens svar på spørsmål fra Høyres medlemmer i komiteen 11. oktober, hvor det opplyses om at reduksjonen i bevilgning på kap. 172 post 72 medfører at «planlagte innsatser i 2022 innen jobbskaping for unge, oppbygging av sosiale sikkerhetsnett og hjelp til bærekraftig gjeldsforvaltning i tungt belånte land, vil måtte settes på vent». Disse medlemmer mener dette er spesielt uheldig i en tid der fattigdom som følge av pandemien øker raskt, og mangel på jobber og framtidsutsikter for unge mennesker i mange land og regioner er en viktig årsak til konflikt og radikaliserings. Det er også et svært negativt politisk signal fra regjeringen at jobbskaping nå er tatt ut av listen over prioriterte politikkområder i utviklingsarbeidet, sammen med utdanning. Disse medlemmer finner det uheldig at regjeringen i budsjettavtalen med Sosialistisk Venstreparti foreslår å redusere bevilgningen med ytterligere 20 mill. kroner.

KAP. 179 FLYKTNINGILTAK I NORGE

Det foreslås en bevilgning på 573 mill. kroner på kap. 179 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022).

Komiteen viser til at bevilgningen dekker visse utgifter til asylsøkeres opphold i Norge i løpet av det første året som klassifiseres som offisiell utviklingsbistand (ODA). Ordningene ligger under hhv. Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet og omtales i de respektive fagproposisjonene. Bevilgningen refunderer utgifter til disse tre departementene, og i 2020 ble det utbetalt 479,4 mill. kroner til disse departementene,

noe som tilsvarer 1,2 pst. av de totale bistandsutbetalingene.

KAP. 481 OG 3481 SAMFUNNET JAN MAYEN

Det foreslås en bevilgning på 57,1 mill. kroner på kap. 481 og inntekt på 6,6 mill. kroner på kap. 3481 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022).

Komiteen viser til at Justis- og beredskapsdepartementet fra 1. januar 2021 koordinerer driften av og har budsjettansvaret for Samfunnet Jan Mayen, mens den daglige driften utføres av Cyberforsvaret. Komiteen merker seg at virksomheten på Jan Mayen medvirker til norsk nordområdepolitikk på flere områder, blant annet innen meteorologi- og kommunikasjons-tjenester.

4. Forsvarsdepartementet

Ved vedtak i Stortinget 7. desember 2021 er netto utgiftsramme for rammeområde 8 (forsvar) endelig fastsatt til 62 674 894 000 kroner kroner. De fremsatte bevilgningsforslag i Innst. 7 S (2021–2022) bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Omtale av særlige tema

I proposisjonen del III gis det en omtale av følgende tema:

- Informasjonssaker
 - Språk og etterretningsutdanning ved Forsvarets høyskole
 - Overføring av Forsvarets museer til Kulturdepartementet
 - Forslag fra arbeidsgruppe om erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner
 - Strategiske avtaler for å sikre tilstrekkelig logistikkstøtte
 - Vurderinger om standardisert fartøyklasse
 - Renholdstjenestene i forsvarssektoren
 - Rekruttutdanningen i Forsvaret
 - Avhending av Kjeller base

- Implementering av sikkerhetsloven i forsvarssektoren
- Oppfølging av §§ 24 og 26a i likestillings- og diskrimineringsloven
 - Forsvarsdepartementet
 - Forsvaret
 - Forsvarsmateriell
 - Forsvarsbygg
 - Forsvarets forskningsinstitutt
 - Inkluderingsdugnaden
 - Konsekvenser av koronapandemien for likestillingen i forsvarssektoren
- FNs bærekraftsmål
 - Omtale av klima- og miljørelevante saker
 - Omtale av andre forhold som bidrar til oppnåelse av FNs bærekraftsmål
- Heleide foretak under Forsvarsdepartementet
 - Rygge 1 AS

Det vises også til proposisjonens fem vedlegg vedrørende:

- Ordninger i tilknytning til verneplikten.
- Standardiserte nøkkeltall for forvaltningsorganer med særskilte fullmakter – Forsvarets forskningsinstitutt (FFI).
- Budsjettstatistikk for perioden 2018–2021.
- Nøkkeltall for perioden 2018–2021.
- Forsvarets fremtidige styrkestruktur.

For nærmere omtale av de enkelte poster vises det til Prop. 1 S (2021–2022) Forsvarsdepartementet og til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022).

4.1 Anmodningsvedtak

Komiteen viser til at Prop. 1 S (2021–2022) gjør rede for oppfølging av i alt 30 anmodningsvedtak under Forsvarsdepartementets ansvarsområde.

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer. Det angis hvorvidt departementet planlegger for at rapportering knyttet til anmodningsvedtaket avsluttes nå, eller om man vil rapportere konkret på vedtaket også i neste års budsjettproposisjon.

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2020–2021	31	Veteraner – kartlegging av prioriterte områder	Nei
2020–2021	33	Veteraner – foreldelse tidligst tre år etter uførevedtak	Ja
2020–2021	34	Veteraner – tyveårsfristen for foreldelse	Ja
2020–2021	35	Veteraner – spesialisterklæring	Nei
2020–2021	36	Veteraner – vedtak som kan være i strid med gjeldende rett	Nei
2020–2021	37	Veteraner – finansiering av juridisk hjelp	Ja
2020–2021	123	Utdanne nok personell til HV etter modell fra Finnmark	Nei
2020–2021	124	Vurderinger om standardisert fartøyklasse	Nei

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2020–2021	125	Sette ned en forsvarskommisjon	Nei
2020–2021	126	Styrke Cyberforsvaret med ti nye spesialiststillinger	Ja
2020–2021	127	Sikre den videre moderniseringen av Heimevernet	Ja
2020–2021	128	Nye helikoptre til dedikert helikopterstøtte for Hæren	Nei
2020–2021	129	Forsere en økning i antall årsverk i Forsvaret til 300 i 2021	Ja
2020–2021	130	Sikre at kvalitetsreformen i Heimevernet fortsetter	Ja
2020–2021	131	Utrede å benytte Haslemoen og Drevjamoen	Nei
2020–2021	132	Konkurransetsettingen av renholdet i Forsvaret	Ja
2020–2021	133	Utrekning om bruk av ikke-militært ansatte	Nei
2020–2021	134	Forsvarsbudsjettets eksponering mot valutasingninger	Ja
2020–2021	135	Evt. forslag om å flytte ledelselementer til Nord-Norge	Ja
2020–2021	136	Personell til HV på Drevjamoen etter modell frå FLF	Nei
2020–2021	355	Tollbugata 10 som gave til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole	Ja
2020–2021	356	Overlevelse for små og mellomstore teknologibedrifter	Ja
2020–2021	744	Forsvarets evne til å sikre offensive cyberoperasjoner	Ja
2020–2021	1099	Ivaretagelse av de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller	Nei
2020–2021	1179	Strategiske avtaler for å sikre tilstrekkelig logistikkstøtte	Ja
2020–2021	1187	Statlig bidrag til istandsettelsen av Den gamle krigsskole	Nei
2020–2021	1345	Overdragelse av kommandantboligen i Bergen	Ja
2019–2020	676	Evalueringsrapport om ny etterretningstjenestelov	Nei
2018–2019	502	NH90 – oppfølging og vurdering om alt. helikoptre	Ja
2016–2017	576	Lovhjemmel for å ivareta rettighetene for fanger	Nei

De enkelte anmodningsvedtak omtales under det kapitlet temaet naturlig tilhører. Når det gjelder de vedtakene som ikke er omtalt i innstillingen, har komiteen foreløpig ingen merknader, og tar departementets oppfølging til orientering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens rapportering på ulike anmodningsvedtak i budsjettproposisjonen. Disse medlemmer tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringen Solbergs konklusjon om videre rapportering eller ikke. Det vil bli gjort ved behandling av Meld. St. 4 (2021–2022).

5. Rammeområde 8 under Forsvarsdepartementet

5.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 8 (Forsvar)

Det vises til bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 8 i Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Bevilgningsforslag under 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 8

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2021-2022) med Tillegg 1
Utgifter			
<i>Forsvarsdepartementet</i>			
1700		Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	970 178 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, overslagsbevilgning</i>	140 719 000
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	9 936 000
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	80 078 000
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	158 078 000
	78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter, <i>kan overføres</i>	437 520 000
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 173 669 000
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	3 532 802 000
1716		Forsvarets forskningsinstitutt	
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	250 380 000
1720		Forsvaret	
	1	Driftsutgifter	32 158 641 000
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	40 165 000
1735		Etterretningstjenesten	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 580 633 000
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760 post 45</i>	1 954 615 000
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	132 669 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 346 486 000
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	350 000 000
	75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 44</i>	111 931 000
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsutgifter	661 021 000
		Sum utgifter rammeområde 8	69 089 521 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
4700		Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsinntekter	52 627 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsinntekter	4 503 281 000
	47	Salg av eiendom	17 540 000
4720		Forsvaret	
	1	Driftsinntekter	768 453 000
4760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	1	Driftsinntekter	32 543 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	101 760 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2021-2022) med Tillegg 1
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	350 036 000
4791		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsinntekter	548 937 000
4799		Militære bøter	
	86	Militære bøter	500 000
		Sum inntekter rammeområde 8	6 375 677 000
		Netto rammeområde 8	62 713 844 000

5.2 Stortingets vedtak om netto rammebeløp for rammeområde 8 (for-svar)

Komiteen viser til Stortingets vedtak 7. desember 2021, der netto utgiftsramme for rammeområde 8 (for-svar) er fastsatt til 62 674 894 000 kroner, jf. Innst. 2 S (2021–2022).

5.3 Komiteens generelle merknader – rammeområde 8

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, støtter sammenfatningen av forsvarssektorens hovedoppdrag slik den fremgår av Prop. 1 S (2021–2022), som består i å vedlikeholde og utvikle Forsvarets operative evne for å forsvare landet innenfor rammen av NATOs kollektive forsvar.

Flertallet mener det er avgjørende for Norge å ha et moderne og alliansetilpasset forsvar. Forsvaret skal ivareta et bredt spekter av oppgaver.

Komiteen understreker at Forsvaret må være tilstrekkelig finansiert, og at det må være samsvar mellom Forsvarets oppgaver, struktur og bevilgninger.

Komiteen viser til at bevilgningene foreslått i Prop. 1 S (2021–2022) er i tråd med bevilgningsutviklingen for langtidsplanperioden slik den ble vedtatt av Stortinget under behandling av Langtidsplanen for Forsvaret, jf. Prop. 14 S (2020–2021), Innst. 87 S (2020–2021). Komiteen viser til at langtidsplanen videreførte et fellesoperativt forsvarskonsept for Norge, bestående av den nasjonale forsvarsevnen, det kollektive forsvaret i NATO og bilateral støtte og forsterkning fra nære allierte.

Komiteen anerkjenner den betydelige og solide innsatsen Forsvarets personell i tjeneste gjør hjemme og ute for å sikre Norges sikkerhet og forpliktelser med våre allierte. Komiteen vil understreke betydningen av å ivareta våre veteraner etter endt tjeneste.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til budsjettforliket mellom de tre partiene, der det er foreslått betydelige satsinger på vel-

ferd og klimatiltak, som kombinert med skatte- og avgiftsendringer gir et mer rettferdig Norge. Inntektsgruppene med inntekt under 750 000 kroner får skattelett sammenlignet med 2021. Økt satsing på grønn industri, endringer av klimarelaterte avgifter og en rekke andre klimatiltak vil bidra til at Norge kutter utslipp mot 2030. Flere av de usosiale kuttene til Høyre-regjeringen gjennom åtte år er reversert, og partiene gjør viktige velferdssatsinger som gratis halvdagsplass i SFO, billigere barnehage og forbedringer på tannhelse, som gir vanlige folk lavere utgifter og mer og bedre velferd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen Solberg la frem statsbudsjettet og gikk av 14. oktober 2021. Arbeiderpartiet-Senterpartiet-regjeringen tiltrådte samme dag og la frem tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet 8. november 2021. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet-Senterpartiet-regjeringen har hatt kort tid til å vurdere endringer i budsjettet for 2022.

Disse medlemmer viser til at Hurdalsplattformen staker ut en ny og mer rettferdig kurs for landet, hvor folk over hele Norge igjen skal oppleve at deres liv og interesser står øverst på dagsordenen. Forslagene som nå fremmes, er et første skritt i retning av å nå målene i Hurdalsplattformen. Aller viktigst er trygt arbeid til alle og gode velferdstjenester nær folk i hele landet. Disse medlemmer vil understreke at det er ved å bygge på det beste ved landet vårt at vi får folk med på store samfunnsloft. Sterke fellesskap, høy tillit og små forskjeller er avgjørende for at folk trygt kan være med på å utvikle hele Norge. Disse medlemmer viser til at når regjeringen i budsjettforslaget prioriterer tiltak som svarer på utfordringer folk opplever i hverdagen, og som bygger opp tilliten og fellesskapet og ned forskjellene mellom folk, så rustet det også Norge for å løse de store utfordringene som ligger foran oss, som klimakrise, digitalisering, sentralisering og å løse velferdsstatens store oppgaver.

Disse medlemmer viser til at målet for regjeringens økonomiske politikk er en økonomisk vekst som bidrar til arbeid til alle, mer rettferdig fordeling som re-

duserer de sosiale og geografiske forskjellene, og en sterk velferdsstat med gode tjenester uavhengig av folks lommebok og bosted.

Disse medlemmer legger til grunn at Forsvaret skal ivareta Norges sikkerhet, trygghet og handlefrihet, våre interesser og verdier. Basert på NATO-alliansen skal Forsvaret avskrekke og forebygge krig og konflikt. Det sikkerhetspolitiske landskapet rundt oss er i endring og har blitt mer uforutsigbart. Forsvaret skal hevde norsk suverenitet og sikre nasjonale interesser. Norge må ha et nasjonalt og selvstendig forsvar med egnede kapasiteter på land, i luft, på sjø og i det digitale rom. Medlemskapet i NATO er en bærebjelke i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at Forsvaret er i stand til å løse utfordringer Norge kan stå overfor i Nordområdene. Disse medlemmer peker på at regjeringen vil styrke forsvarsevnen og det militære nærværet i Nord-Norge. Samtidig må Forsvaret også kunne bidra i felles innsats for internasjonal fred og sikkerhet.

Disse medlemmer vil bemerke at det i den kommende perioden er avgjørende at Hæren utvikler seg videre til å bli en moderne landstyrke. Spesialstyrkene skal tilføres utstyr for ytterligere å øke evnen til militære spesialoperasjoner, medregnet kampen mot internasjonal terror. Heimevernet må moderniseres som en territoriell styrke med lokalkunnskap og nærvær over hele landet. Det er strategisk viktig å sikre nærværet og kampkraften i Troms og Finnmark.

Samtidig vil disse medlemmer vise til at Norge er en kyststat med en av verdens lengste kystlinjer. Sjøforsvaret og Luftforsvaret spiller en viktig rolle i å overvåke våre store kyst- og havområder. Norge er på dette området NATO i nord. Sammen med etterretning, cyberforsvar og landforsvar setter dette oss i stand til å ivareta de viktige oppgavene for forsvarsalliansen som den geografiske plasseringen vår gir oss. Disse medlemmer viser til at regjeringen vil følge opp og tilrettelegge for innfasingen av nye kampfly og overvåkningsfly i Luftforsvaret og innkjøpet av nye ubåter til Sjøforsvaret.

Disse medlemmer mener at de ansatte er Forsvarets viktigste ressurs. Forsvaret trenger flere folk, og Norge trenger at de ansatte i Forsvaret forblir ansatte i lengre tid. Dette krever innsats på flere områder, blant annet ved å legge til rette for øvinger, god familiepolitikk, bosteder og muligheter for utdanning. Disse medlemmer vil legge til at verneplikten sikrer en demokratisk forankring for Forsvaret og sørger for nødvendig rekruttering. Det er også nødvendig å sørge for god helsemessig og sosial oppfølging for veteranene våre, under og etter tjeneste.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti vil understreke at

norske myndigheters viktigste oppgave er å sikre innbygges trygghet, og Norges frihet og selvstendighet. Denne grunnleggende oppgaven omfatter en rekke samfunnsaktører, og i særlig grad Forsvaret. Disse medlemmer understreker videre at norsk sikkerhet ivaretas gjennom vår nasjonale forsvarsevne, vår kollektive sikkerhetsgaranti i NATO og vår tilgang til bilateral støtte og forsterkninger i krise eller krig.

Disse medlemmer viser til at Norges forsvarsevne avhenger av en reell balanse mellom Forsvarets oppgaver, struktur og bevilgninger, og at regjeringen Solberg har bidratt til å snu en utvikling over svært mange år med nedprioritering av Forsvaret. Forsvarsbudsjettet er økt med om lag 16 mrd. kroner i perioden fra 2013, og det har bidratt til å ta igjen etterslep, styrke den operative evnen og gjøre helt nødvendige investeringer i nytt materiell og moderne kapasiteter.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har sørget for å løfte betydningen av totalforsvaret for å sikre at samfunnets samlede ressurser utnyttes best mulig for en effektiv håndtering av utfordringer mot både stats- og samfunnsikkerheten. Disse medlemmer mener det er åpenbart at et moderne og forberedt totalforsvar styrker nasjonens motstandskraft og utholdenhet og reduserer sårbarheten mot sammensatte trusler. Disse medlemmer mener totalforsvarskonseptet understøtter både vår nasjonale forsvarsevne, vår kollektive evne i NATO og våre forsterkningsavtaler og relasjoner med nære allierte.

Disse medlemmer understreker den uvurderlige innsatsen som legges ned i forsvaret av Norge og allierte fra personell som tjenestegjør hjemme eller deltar eller har deltatt i internasjonale operasjoner på vegne av Norge. Disse medlemmer mener de som tjenestegjør, fortjener anerkjennelse og respekt for denne viktige innsatsen. Disse medlemmer mener oppfølging av veteraner er et ansvar som hviler på storsamfunnet, og ikke bare Forsvaret selv.

Disse medlemmer vil fremheve hvordan de to siste langtidsplanene for forsvarssektoren har medført troverdig styrking av Forsvaret, og anskaffelse og innfasing av betydelige kapasiteter som kampflyet F-35, nye ubåter, nye maritime overvåkningsfly, nytt artilleri og artilleriradarer og investeringer i etterretning. Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solberg la grunnlaget for, og fikk vedtatt, fremtidige anskaffelser av nye kystvaktskip, nye stridsvogner og langtrekkende presisjonsild til Hæren. Disse medlemmer understreker at inneværende langtidsplan er den første langtidsplanen for forsvarssektoren siden 1980-tallet som legger opp til en vesentlig økning i Forsvarets struktur, der Forsvaret innen 2028 skal tilføres 2 200 flere ansatte, 3 000 flere vernepliktige i førstegangstjeneste samt flere reservister. Disse medlemmer viser til at denne langtidsplanen legger opp til å videreføre modernise-

ringen av Forsvaret, og at planen legger opp til å sikre balanse mellom Forsvarets oppgaver, struktur og økonomi.

Det er etter disse medlemmers syn positivt at regjeringen i tråd med den skjerpede sikkerhetspolitiske utviklingen understreker betydningen av bilateral støtte og forsterkningsplaner, og viser til at regjeringen Solberg fremforhandlet en ny tilleggsavtale for bilateralt forsvarssamarbeid med USA, som er vår viktigste allierte og militære samarbeidspartner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at en av statens viktigste oppgave er å sikre innbyggere mot trusler utenfra. Uten trygghet fra påvirkning og trusler fra aktører som vil skade Norge, vil folk flest føle at hverdagen blir usikker og demokratiets forankring vil smuldre opp.

Disse medlemmer vil sikre nasjonal suverenitet gjennom et sterk nasjonalt forsvar bygget på almen verneplikt og bred alliansebygging i NATO.

Disse medlemmer ønsker en forsvarspolitik som planlegger for morgendagens utfordringer og løser dagens utfordringer på en forsvarlig måte til beste for folk flest.

Forsvaret må raskt kunne tilpasses nye trusselbilder og ny teknologi. Ikke minst gjelder dette innenfor cyberdomenet. Det krever evne til omstilling og rekruttering av riktig personell. Forsvarets kampkraft skal virke avskrekkende og samtidig ha evne til selvforsvar.

Disse medlemmer mener at Norge skal være en konstruktiv bidragsyter i NATO. NATO er den viktigste arenaen for deltakelse og samarbeid når det gjelder sikkerhet. Disse medlemmer ønsker å begrense norsk deltakelse i internasjonale operasjoner og mener slik deltakelse bør være forankret i NATO. Disse medlemmer ser NATO som en god arena for materiellsamarbeidsprosjekter. Med stadig endrede politiske forhold og ulike perspektiver på utfordringene NATO står overfor, er det viktig å sikre et sterkt bånd til våre fremste allierte, USA og Storbritannia.

Disse medlemmer ønsker at flere gjennomfører førstegangstjeneste. Det vil være bra for den enkelte og for landet. Dette vil også bedre tilgjengeligheten på vernepliktige for tjeneste i Heimevernet. Avtjening av verneplikten bør få økt status også i det sivile samfunnet. Disse medlemmer ønsker å øke dimisjonsgodtgjørelsen og tjenestetillegget. Det vil sikre at færre lider et økonomisk tap ved å gjennomføre førstegangstjeneste.

Forsvaret står overfor store materiellanskaffelser i årene som kommer. Det vil medføre bindinger av investeringsmidler i årene som kommer. Alle anskaffelser vil kreve årlige driftsmidler og ofte også spesialutdanning. Disse medlemmer frykter at investeringsveksten vil gå på bekostning av driftsmidler. Dette vil medføre at

materiell ikke vil bli benyttet som forutsatt, noe som vil bidra til at utdanning og tjenesteutførelse svekkes. Investeringer, drift og utdanning må derfor sees i sammenheng.

Disse medlemmer er, og har alltid vært, opptatt av å ivareta Forsvarets personell både i utenlands tjeneste og tjeneste i Norge. Det er derfor viktig å understreke at det er nødvendig at Forsvaret forbereder tjenestegjørende på en god måte før utenlandsoppdrag. Soldatene må opplæres, trenes og øves på å håndtere skarpe oppdrag under realistiske og krevende forhold. Soldater som verver seg til utenlandsoppdrag må også følges opp i etterkant. Alle former for senskader skal tas på alvor. Veteranorganisasjonene er gode ressurser for dette arbeidet. Disse medlemmer støtter veteranorganisasjonenes ønske om mer sivil forskning på veteranenes helse og psykiske reaksjoner.

Disse medlemmer anser beredskapsarbeidet som svært viktig, Forsvarets rolle må avklares og defineres slik at organisasjonen kan bistå det sivile samfunn mest mulig hensiktsmessig. Samarbeidet mellom politi og forsvar bør utvikles videre både innenfor beredskap, informasjonsbehandling og operative oppgaver.

Medlemmen i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti viser til at me lever i ei tid med aukande spenning og stormaktsrivalisering, også i våre eigne nærområde. Det gjer det viktigare enn nokon gong å prioritera rett i forsvarspolitikken. Dei geopolitiske endringane krev at Noreg rettar diplomatisk og politisk merksemd mot nord, at me har ein målretta politikk for å senka spenningsnivået og betra samarbeidet i regionen, og at me set Forsvaret i stand til å hevda vår eigen suverenitet. Denne medlemmen viser til Sosialistisk Venstreparti sitt arbeidsprogram, som slår fast at partiet ønskjer eit sterkt nasjonalt forsvar, med særleg vekt på kyst- og nærområda, og med balanse mellom forsvarsgreinene. Denne medlemmen støttar ei forsvarspolitisk linje som kan bidra til å trygga norske interesser og sikra det norske utanriks- og tryggingspolitiske handlingsrommet.

Dessverre må denne medlemmen konstatere at regjeringa ser ut til å vidareføra Solberg-regjeringa sin politikk som gjer Noreg stadig meir avhengig av USA og NATO, både gjennom den forsterka invitasjonspolitikken overfor USA og andre allierte og gjennom prioriteringane i materielle investeringar. Det sistnemnde gjeld særleg innkjøpet av kampfly, som vart fullført gjennom Stortingets samtykke i samband med behandlinga av fjorårets budsjett. Denne medlemmen viser til behandlinga av den gjeldande langtidsplanen for forsvarssektoren (Prop. 14 S (2020–2021)), kor dette temaet er behandla i detalj. Denne medlemmen vil samtidig understreka at kostnadssprekken på kampflyinnkjøpet truar balansen mellom forsvarsgreinene og balansen

mellom folk og materielle investeringar. At stortingsfleirtalet fullførte kampflyinnkjøpet og gjennom dette forplikta Noreg til å kjøpa 52 F-35 kampfly utan å vurdera ein reduksjon i talet på fly, oppfattar denne medlemen som ein historisk tabbe som vil prege Forsvarets rammevilkår i lang tid.

Denne medlemen viser til at det i samband med høyringa kom fram fleire bekymringar om personellsituasjonen i Forsvaret. Denne medlemen er derfor glad for at stortingsfleirtalet i samband med behandlinga av langtidsplanen ga sitt samtykke til å forsera opprettinga av nye stillingar i Forsvaret. Denne medlemen minner samtidig om at ei forsering ikkje løyser dei meir langsiktige bemanningsutfordringane i Forsvaret, og meiner dette bør bli tatt omsyn til i samband med behandlinga av budsjetta for den inneverande langtidsplanperioden. Denne medlemen viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, kor det blir lagt opp til ein auke på 337,1 mill. kroner til fleire stillingar i Forsvaret, og til drift av Hæren, Heimevernet og Kystvakta. Denne medlemen meiner at i ein auke av bemanninga bør balansen mellom sivilt og militært tilsette bli tatt omsyn til.

Denne medlemen viser til at Sosialistisk Venstreparti i tillegg løyver 100 mill. kroner øyremarka til flystasjonen på Andøya for å oppretthalda denne som base for dei maritime overvakingsflya. Overvakingsflya er heilt sentrale for suverenitetshevdning og beredskap i havområda våre, spesielt i nord. Denne medlemen meiner at dei mange problema med å etablera Evenes som ny base for maritime overvakingsfly P-8 viser at Andøya er langt betre eigna for formålet, både på grunn av topografi, geografisk plassering og etablert infrastruktur. Å prøva å gjera Evenes til ein fungerande base vil sannsynlegvis krevja langt større investeringar enn det er tatt høgde for. Denne medlemen meiner derfor at det vil lønna seg økonomisk å revurdere avgjerda om å flytta basen no, i tillegg til at det vil vera den beste løysinga for den norske forsvarsevna.

Denne medlemen viser til at den såkalla baseerklæringa, som dannar grunnlaget for norsk basepolitikk, inneber at utanlandske styrkar ikkje skal vera stasjonerte i Noreg i fredstid på permanent basis. Denne medlemen er svært kritisk til at Noreg har halde fram med å gi eit stadig større rom for tilnærma permanent nærvær av allierte styrkar på norsk territorium. Denne medlemen meiner regjeringa bør fasa ut det allierte tilnærma permanente nærværet, og takka nei til nye førespurnader som inneber stasjonering av utanlandske styrkar på permanent basis i fredstid.

Denne medlemen viser til at regjeringa frå 2021 føreslo å innføra ny kapittelstruktur under Forsvarsdepartementet, som inneber at løyvingar under dei tidlegare kapitla 1720 Felleskapasiteter i Forsvaret, 1731 Hæren, 1732 Sjøforsvaret, 1733 Luftforsvaret, 1734 Heime-

vernet, 1790 Kystvakten, 1792 Norske styrker i utlandet og ein del lønnsmiddel frå kap. 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 1, no er samla under nytt kap. 1720 Forsvaret. Denne medlemen meiner at denne kapittelstrukturen gir Stortinget mindre innsikt i korleis Forsvarets ressursar blir disponert, og gir for vide fullmakter til regjeringa og forsvarssjefen. Denne medlemen meiner at ei oppdeling av kapittelstrukturen ville gitt ei meir open og demokratisk behandling av forsvarsbudsjettet.

Komiteens medlem fra Rødt mener Norge i forsvarspolitikken må utvikle en mer selvstendig linje basert på styrket norsk forsvarsevne, nordisk forsvarssamarbeid og en strategi som gjør oss mer uavhengige av stormaktsspillet. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å kutte i norsk krigsdeltakelse i utlandet, kampfly og bistand til amerikansk krigshissing for øvrig, mens den selvstendige forsvarsevnen styrkes med betydelig økte bevilgninger for å øke Norges selvstendige forsvarsevne, blant annet ved å styrke Hæren, Heimevernet og Kystvakten.

Dette medlem viser til at kjøpet av 52 kampfly av typen F-35 fra Lockheed Martin er en av Norges dyreste skattefinansierte investeringer noensinne. Dette medlem mener kjøpet har vært en skandale fra dag én, og viser til at den totale kostnadsrammen for kjøpet ligger an til å sprenges, og at skyhøye innkjøps- og driftskostnader vil gå på bekostning av resten av Forsvaret i flere tiår framover. Dessuten bidrar flyenes innretning til å binde Norge enda tettere til USAs globale strategi med tilhørende angrepskriger under fremmede himmelstrøk, på bekostning av forsvar av eget luftrom. Dette medlem understreker at Rødt vil si opp kontraktene for kjøp av F-35 og kutte hele investeringskostnaden for flyene, og viser til Rødts alternative budsjett, der det frigjøres betydelige midler ved å kutte i administrasjonskostnader og andre kostnader relatert til F-35, som brukes til å styrke Forsvaret ellers.

Dette medlem mener det er en hovedoppgave å styrke Norges selvstendige forsvarsevne og unngå at Norge dras inn i stormaktskonflikten mellom USA og Russland. Gjennom økt tilstedeværelse og suverenitetshevdelse, og ved å stanse og reversere utsettelse av norske forsvarsoppgaver til USA, er det mulig å sikre lavspenning i Norges nærområder. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der Hæren styrkes betydelig med oppbemanning og utdanning, dedikert helikopterstøtte på Bardufoss og midler til våpensystemer tilpasset norsk territorialforsvar. Heimevernet styrkes med 10 000 flere soldater, mer trening og reetablering av Sjøheimevernet. Bemanningen i Kystvakten økes for å styrke redningsberedskapen, ressurskontrollen i fiskerisektoren, tilstedeværelsen og suverenitetshevdelsen i nord.

Dette medlem mener Forsvarets viktigste ressurs er de ansatte og vernepliktige, men at skiftende regjeringer dessverre har prioritert ekstremt dyrt utstyr, ofte tilpasset angrepskrig for andre stormakter, og nedprioritert personell og drift. Det gir dårlig forsvarsevne og dårlige arbeidsforhold for Forsvarets ansatte. Dette medlem viser til Rødts alternative budsjett, der det bevilges betydelige midler til å øke antall årsverk i Forsvaret, ta igjen etterslep i kompetanse og utdanning, reversere konkurranseutsetting av renhold og andre støtte-tjenester og ta vare på de skadde veteranene fra norske utenlandsoperasjoner.

Dette medlem viser til at skiftende regjeringer de siste 20 årene har omformet Norge fra fredsnasjon til krigsnasjon, underlagt USA og NATO. Enorme summer er sløst bort på katastrofale USA-ledete kriger, inkludert Libya og Afghanistan. Dette medlem viser videre til Rødts alternative budsjett, der det foreslås å kutte i bevilgningene til krigsoperasjoner i utlandet, inkludert trening på ørkenkrig i Jordan og seiling av norske krigsskip under amerikansk kommando. Dette er aktivitet som går på bekostning av beredskapen i Norge, som kan øke krigsfaren og svekke vår trygghet snarere enn å styrke den. I Rødts alternative budsjett foreslås det også å kutte alle bevilgninger til amerikanske militærbaser i Norge og gjenoppbygge en bærebjelke i norsk sikkerhetspolitikk gjennom 70 år: basepolitikken. Ved å begrense fremmede styrkers tilstedeværelse i Norge bidrar det til mindre spenning og mer trygghet for befolkningen.

5.3.1 HOVEDPRIORITERING FOR FRAKSJONENE – RAMMEOMRÅDE 8

Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 8

Tabellen viser regjeringens forslag (Prop. 1 S med Tillegg 1) og andre budsjettforslag. Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til budsjettforliket mellom de tre partiene. Forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti samsvarer med regjeringen Solbergs forslag i Prop. 1 S, med unntak av i kap. 117.

Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvik fra regjeringens forslag i parentes. I hele tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R
1700		Forsvarsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	970 178	969 178 (-1 000)	970 178 (0)	970 178 (0)	965 178 (-5 000)
	71	Overføringer til andre	80 078	80 078 (0)	65 078 (-15 000)	80 078 (0)	80 078 (0)
	73	Forskning og utvikling	158 078	158 078 (0)	158 078 (0)	158 078 (0)	188 078 (+30 000)
	78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter	437 520	437 520 (0)	437 520 (0)	437 520 (0)	0 (-437 520)
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg					
	1	Driftsutgifter	5 173 669	5 161 669 (-12 000)	5 123 669 (-50 000)	5 173 669 (0)	5 197 927 (+24 258)
	47	Nybygg og nyanlegg	3 532 802	3 532 802 (0)	3 532 802 (0)	3 532 802 (0)	3 484 802 (-48 000)
1716		Forsvarets forskningsinstitutt					
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	250 380	249 780 (-600)	249 000 (-1 380)	250 380 (0)	250 005 (-375)
1720		Forsvaret					
	1	Driftsutgifter	32 158 641	32 137 891 (-20 750)	32 164 721 (+6 080)	32 308 641 (+150 000)	32 937 360 (+778 719)
	71	Overføringer til andre	40 165	40 165 (0)	40 165 (0)	40 165 (0)	42 165 (+2 000)
1735		Etterretningstjenesten					
	21	Spesielle driftsutgifter	2 580 633	2 580 633 (0)	2 580 633 (0)	2 580 633 (0)	2 584 613 (-196 020)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp og SV	H, V og KrF	FrP	R
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold					
	1	Driftsutgifter	1 954 615	1 950 015 (-4 600)	1 955 815 (+1 200)	1 954 615 (0)	1 849 215 (-105 400)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	20 346 486	20 346 486 (0)	20 346 486 (0)	20 846 486 (+500 000)	13 574 756 (-6 771 730)
	46	Ventefond for kampflybevilgning i påvente av kontraktsoppsigelse	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	6 842 000 (+6 842 000)
	75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	111 931	111 931 (0)	111 931 (0)	111 931 (0)	0 (-111 931)
		Sum utgifter rammeområde 8	69 089 521	69 050 571 (-38 950)	69 030 421 (-59 100)	69 739 521 (+650 000)	69 090 522 (+1 001)
		Inntekter rammeområde 8 (i tusen kroner)					
		Sum inntekter rammeområde 8	6 375 677	6 375 677 (0)	6 375 677 (0)	6 375 677 (0)	6 375 677 (0)
		Sum netto rammeområde 8	62 713 844	62 674 894 (-38 950)	62 654 744 (-59 100)	63 363 844 (+650 000)	62 714 845 (+1 001)

5.4 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler innenfor ramme 8 (Forsvar)

I del II til Prop. 1 S (2021–2022) fra Forsvarsdepartementet gir regjeringen detaljerte beskrivelser av kapitler og poster, samt sine forslag til utgifter og inntekter for kapitlene innenfor rammeområde 8 militært forsvaret.

KAP. 1700 OG 4700 FORSVARSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 1 796,5 mill. kroner på kap. 1700 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til tilleggsproposisjonen, der det foreslås å bevilge 15 mill. kroner ekstra til frivillige organisasjoner i Forsvaret. Bevilgningen videreføres dermed på samme nivå som tidligere år, og reverserer således Solberg-regjeringens forslag til kutt. Flertallet mener dette er midler som vil bidra til at de frivillige organisasjonene kan gå tilbake til det aktivitetsnivået de hadde før pandemien, i tråd med markeringen av Frivillighetens år 2022.

Kap. 4700 bevilgningen økes nominelt med kr 13,5 mill. kroner, en prisjustering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å korrigere en rekke bevilgninger for virkningen av endrede jobbreisevaner, herunder bevilgningen til Forsvarsdepartementet med 1 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 1700 post 1 reduseres med 1 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti merker seg den mangeårige innsatsen ulike venneforeninger og stiftelser legger ned for å ivareta viktige deler av Forsvarets historie og vår krigshistorie. Disse medlemmer ber Forsvarsdepartementet gjøre en vurdering av hvorvidt en stiftelsesløsning kan bidra til ivaretagelse av de maritime veteranfartøyene KNM Narvik og KNM Hitra.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er kjent med det flotte arbeidet som gjøres av stiftelsen Museumsfregatten KNM Narvik i Horten. Styret i Stiftelsen KNM Narvik har opparbeidet seg bred erfaring i å drifte det nasjonale museumsskipet KNM Narvik siden 2007, da dette ble donert til musealt bruk. Driften har vært en stor suksess der frivilligheten og næ-

ringslivet har stilt opp for å ivareta skipet på en særdeles god måte. Disse medlemmer er kjent med at styret i Stiftelsen KNM Narvik nå arbeider med å etablere en ny stiftelse – Marinens Veteranskip (MVS) som en paraplyorganisasjon for aktuelle fartøyer fra Marinen. Dette vil styrke muligheten for en god ivaretagelse av fartøyene og formidlingen av den sjømilitære kulturarven. Det har i en lengre prosess også vært nedsatt en prosjektgruppe som er bredt sammensatt av representanter fra Horten kommune, stiftelsen KNM Narvik, Forsvarets museer og Sjøforsvaret. Prosjektgruppen som har vurdert en slik mulighet, har sett på Horten som en naturlig beliggenhet for en fremtidig felles stiftelse, dette fordi KNM Narvik er lokalisert der, landets nasjonale marinemuseum befinner seg tett ved og fasilitetene for å kunne utvikle et maritimt opplevelsessenter finnes nettopp på Karljohansvern. Disse medlemmer er positive til å samle Marinens veteranskip til å driftes under en paraply i en stiftelse uten at skipene fysisk må endre lokasjon. Derfor mener disse medlemmer at det bør legges til rette for at denne prosessen kan starte.

KAP. 1710 OG 4710 FORSVARSBYGG OG NYBYGG OG NYANLEGG

Det foreslås bevilget 8 706,5 mill. kroner på kap. 1710 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at Forsvarsbygg er et forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet, med ansvar for å levere eiendomstjenester til forsvarssektoren og forvalte forsvarssektorens eiendommer, bygg og anlegg (EBA). Forsvarsbygg dekker sine utgifter gjennom husleie fra brukerne, betaling for utførte oppdrag og bevilgninger.

Komiteen peker på at Forsvarsbygg gjennom modernisering og forvaltning av sektorens bygningsmasse og infrastruktur har en viktig rolle i å bidra til utvikling av Forsvarets operative evne.

Komiteen har merket seg at post 47 Nybygg og nyanlegg er øket med 402,1 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett for 2021. Posten omfatter investeringer i EBA som følger av langtidsplanen, herunder EBA til materiellprosjekter, inkludert til kampflyprosjekter, og omstillingstiltak for å understøtte vedtatte flyttinger.

Komiteen gjør oppmerksom på at det også prioriteres å gjennomføre tiltak som er nødvendige for å ivareta arbeidsmiljø, helse, miljø og sikkerhet og andre tiltak for å oppfylle krav i lover og forskrifter, samt fornyelse av bygningsmassen.

Komiteen har også merket seg at i post 47 Salg av eiendom, er inntektskravet redusert nominelt med 91,5 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for

2021, og at nedgangen skyldes at det er færre salgbare objekter i avhendingsporteføljen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, gjør oppmerksom på følgende endring for post 1710.01 i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022): Det foreslås å øke bevilgningen med 50 mill. kroner sammenlignet med Gul bok.

Flertallet viser til at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Forsvarsbygg med 50 mill. kroner, og at disse øremerkes til vedlikehold og komponentutskifting av Forsvarets bygningsmasse. Flertallet gjør oppmerksom på at Forsvarsdepartementet vil gå i dialog med Forsvaret og Forsvarsbygg, slik at midlene kan prioriteres der det er mest kritisk og har størst effekt for brukerne og den operative evnen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å korrigere en rekke bevilgninger for virkningen av endrede jobbreisevaner, herunder bevilgningen til Forsvarsbygg og nybygg og anlegg med 2 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettforliket er foreslått en bevilgningsreduksjon til Forsvarsbygg på 10 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 1710 post 1 reduseres med 12 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 1710 post 1 foreslås økt med 24 mill. kroner for å ta tilbake drift av renhold i Forsvaret og sikre de ansatte skikkelige lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår.

KAP. 1716 FORSVARETS FORSKNINGSPROJEKT

Det foreslås bevilget 250,4 mill. kroner på kap. 1716 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen ser Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) som en nøkkelbidragsyter til innovasjon og kunnskapsbasert beslutningstaking i den norske forsvarsdebatten. Komiteen viser til at det i gul bok blir fremmet forslag om å styrke FFIs ressurser innenfor CBRN-vern og eksplosivrydding med 10,3 mill. kroner, i tråd med revidert nasjonalbudsjett for 2021.

Komiteen viser til at satsingen på CBRN-vern og eksplosivrydding fordeles mellom FFI og Forsvaret.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, merker seg at regjeringen Støre i Prop. 1 S (Tillegg 1) foreslår å øke andelen midler til CBRN-vern fordelt til

FFI med 2,6 mill. kroner, med en tilsvarende reduksjon under kap. 1720 post 1.

Flertallet tar til etterretning at regjeringen foreslår å redusere bevilgningen tilknyttet bruk av konsulenttjenester, og at dette medfører en reduksjon i bevilgningen til FFI med 1,2 mill. kroner sammenlignet med Gul Bok.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å redusere utgiftene til konsulenttjenester for organisasjonsutvikling og kommunikasjon hos Forsvarets forskningsinstitutt med 600 000 kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 1716 post 51 reduseres med 600 000 kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

KAP. 1720 OG 4720 FORSVARET

Det foreslås bevilget 32 198,8 mill. kroner på kap. 1720 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at bevilgningene foreslått i Prop. 1 S (2021–2022) er i tråd med bevilgningsutviklingen for langtidsplanperioden slik den ble vedtatt av Stortinget under behandling av Langtidsplanen for forsvarssektoren, jf. Prop. 14 S (2020–2021), Innst. 87 S (2020–2021).

Komiteen merker seg at regjeringen fortsetter styrkingen av materielldriften.

Komiteen noterer at fra 2021 til 2022 er den planlagte reduksjonen i rammen til Forsvarsstaben og Forsvarets fellestjenester i hovedsak relatert til at effektivisering ennå ikke er fordelt til de ulike driftsenhetene i Forsvaret.

Komiteen tar til etterretning at FOH vil fortsette arbeidet med å styrke NATOs evne til å planlegge og lede operasjoner i Norge og på alliansens maritime flanke, videre at fra 2021 til 2022 er den planlagte økningen i rammen til FOH relatert til satsingen på romvirksomhet og personellopptrapping.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å styrke Hærens evne til å realisere vedtatt struktur slik at eksisterende materiell kan driftes parallelt med innføring av nytt materiell i tråd med planene for investeringer.

For å legge til rette for innfasing av forsvarssektorens fagressurser innenfor CBRN-vern og eksplosivrydding, herunder etableringen av CBRN-kompaniet på Sessvollmoen, foreslås Hæren styrket ytterligere. Det etableres i tillegg en kadrebasert tung ingeniørbataljon, og en kadrebasert militærpolitibataljon, med kapasitet til vertslandsstøtte og understøttelse av fellesoperasjoner. Disse tre avdelingene planlegges styrkeprodusert

og satt opp av Hæren, og vil utgjøre felleselementer for hele Forsvaret.

Hæren fortsetter videreutviklingen av Brigade Nord med vekt på evne til gjennomføring av taktiske samvirkeoperasjoner i en fellesoperativ ramme. Artilleribataljonen fortsetter oppbyggingen i henhold til plan for etableringen av kampluftvern.

For å styrke den landmilitære tilstedeværelsen i Finnmark vil et jegerkompani i grensevaktbataljonen på Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) være fullt operativ i løpet av 2022, samtidig som oppbyggingen av Porsanger bataljon med støtteelementer ved Garnisonen i Porsanger fortsetter frem mot full operativ evne i løpet av 2025.

Sjøforsvaret fortsetter arbeidet med ny minemottiltakskapasitet, og Alta-/Oksøy-klassen videreføres til denne kapasiteten er på plass. ULA-klassen ubåter videreføres til nye ubåter innfases.

Arbeidet med å redusere etterslepet i vedlikehold, anskaffe reservedeler og bygge opp beredskapsbeholdninger fortsetter, og vil bidra til økt operativ evne.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at Luftforsvaret fortsetter omstilling med fornyelse på mange områder. Mye nytt materiell mottas, som vil bidra til å øke den operative evnen og beredskapen for Forsvaret ytterligere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, merker seg at Stortingets vedtak om delt helikopterløsning med 15 Bell 412 transporthelikoptre lokalisert på Rygge og tre helikoptre på Bardufoss skal kunne gi full effekt fra 2022. En delt helikopterløsning medfører et økt behov for driftsmidler, herunder et økt antall årsverk.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å øke Heimevernets driftsramme, for å legge til rette for at Heimevernets avdelinger kan opprettholde omfanget og kvaliteten på trening og øving, herunder nødvendig utstyr og ammunisjon. Det legges til rette for økt evne til objektsikring. Innsatsstyrkene ivaretar og videreutvikler nødvendig kompetanse i sjødomenet, herunder blant annet evnen til å sikre utvalgte nøkkelobjekter i kystsonen.

Kystvakten viderefører en struktur på 13 fartøyer, med to-besetningsløsning på Ytre Kystvakt. Kystvakten viderefører også den nasjonale slepeberedskapen med to innleide fartøyer og fartøyer i Ytre Kystvakt.

FS Forsvaret vil fortsette arbeidet med å etablere en ny maritim Special Operations Task Group (SOTG). I 2022 fortsetter arbeidet med å utvikle og integrere 339 skvadron med Bell 412-helikoptre som del av Forsvarets spesialstyrker.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at reduksjonen i rammen til Cyberforsvaret fra 2021 til 2022 i hovedsak er relatert til at en gjennomført styrking, for å ta igjen etterslep av komponenter/hardware, avsluttes i 2021.

Komiteen merker seg at den planlagte reduksjonen i rammen til FLO fra 2021 til 2022 i hovedsak er relatert til en ettårig satsing knyttet til å øke verkstedenes evne til å understøtte operativ struktur som ikke videreføres i 2022.

Komiteen merker seg spesielt at FSAN vil legge til rette for jevnlig kartlegging av fysisk og psykisk helse for personell som har deltatt i internasjonale operasjoner, inntil åtte år etter avsluttet tjeneste.

Komiteen noterer at FHS vil fortsette å videreutvikle sine utdanningsprogrammer for offiserer og befal, samle og prioritere forskningsinnsatsen og fortsette omstillingen innenfor rammen av utdanningsreformen i Forsvaret i et strategisk perspektiv.

Komiteen oppfatter at Forsvaret vil, i samsvar med langtidspanen, fortsette arbeidet med å øke bemanningen ved utvalgte avdelinger i perioden 2021–2024. Arbeidet ble påbegynt i 2021, men vil videreføres i 2022 og være en kontinuerlig prosess gjennom hele perioden.

Økte rekvisisjonstall for antall vernepliktige inne til førstegangstjeneste, fra 2021, vil tidligst få effekt fra 2022. Rekvisisjonstallene økes ytterligere i 2022 og vil få effekt fra 2023/2024.

Komiteen merker seg at Hæren i 2021 har gjennomført en pilot med 16 måneders førstegangstjeneste for stillinger som er særlig kompetansekrevenne. Denne ordningen er planlagt videreført for hele Forsvaret i 2022.

Komiteen tar til etterretning at Riksrevisjonen har påpekt i Forsvarets beretning for 2019 og 2020 at omposteringer av utgifter i bevilgningsregnskapet mellom kapitler på tvers av budsjettår bryter med Bevilgningsreglementets ettårs- og kontantprinsipp. I Dokument 1 (2020–2021) anbefaler Riksrevisjonen departementet å forelegge problemstillingen for Stortinget på egnet måte og eventuelt vurdere behovet for å be om en hjemmel for unntak fra bevilgningsreglementets prinsipper på dette området. Komiteen merker seg at det på denne bakgrunn anmodes om Stortingets fullmakt til å fravike Bevilgningsreglementet i form av nytt ro-mertallsvedtak X.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at Norge også i 2022 aktivt vil bidra til internasjonal innsats. Regjeringen vil videreføre innsatsen mot internasjonal

terrorisme, med hovedvekt på de norske bidragene til Irak. Nåværende nivå på engasjement i FN-operasjoner opprettholdes.

Komiteen merker seg at regjeringen har utarbeidet en egen handlingsplan for kvinner, fred og sikkerhet for 2019–2022, som nå er blitt forlenget til å dekke perioden ut 2023.

Komiteen oppfatter at Forsvarets musikk videreføres med fem profesjonelle korps. I tråd med Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) skal 40 pst. av de samlede utgiftene til fire av korpsene i Forsvarets musikk finansieres av Kulturdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å redusere utgiftene til konsulenttjenester for organisasjonsutvikling og kommunikasjon hos Forsvaret med 1,75 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettforliket er foreslått å korrigere en rekke bevilgninger for virkningen av endrede jobbreisevaner, herunder bevilgningen til Forsvaret med 19 mill. kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 1720 post 1 reduseres med 20,75 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til forsvarsminnerens svar på spørsmål fra Høyres medlemmer i komiteen 11. oktober 2021, hvor det opplyses om at avslutningen av Norges militære engasjement i Afghanistan forventes å frigjøre i overkant av 40 mill. kroner av planlagte midler til Norges militære internasjonale bidrag i 2022, og at departementet planlegger å omprioritere disse midlene innenfor kap. 1720 post 1 til Heimevernet. Disse medlemmer foreslår i stedet at midlene omdisponeres til kap. 1720 post 1 Cyberforsvaret for å styrke denne kapasiteten og fremmer på dette grunnlag følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å sikre at ubrukte midler fra Norges militære engasjement i Afghanistan i 2022 øremerkes styrking av Cyberforsvaret.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er uheldig at saken som omhandlet utbetaling av feriepenger til soldater i HVs innsatsstyrker, fortsatt ikke har fått en tilfredsstillende løsning for de to som var årsak til at saken kom opp for domstolene. Disse medlemmer har merket seg at flere partier har ønsket å finne en løsning på dette, og forventer at regjeringen søker å finne en løsning.

Disse medlemmer mener det er behov for å styrke mannskapssituasjonen i Forsvaret. Samtidig er det nødvendig å opprettholde og styrke aktivitetsnivået

i flere deler av Forsvaret. Disse medlemmer er særlig opptatt av at utdanningskapasiteten i Forsvaret må styrkes. Et stadig mer komplisert utstyr kombinert med flere tjenestegjørende fordrer at utdanningen av antallet spesialister, befal og offiserer må øke i årene som kommer. Forsvarets bærebjelke er verneplikten og de som gjennomfører førstegangstjenesten. Derfor er det viktig å vise at de vernepliktige verdsettes. Gjennom å øke tjenestetillegget og styrke dimisjonsgodtgjørelsen, vil den enkelte føle at den innsatsen de gjør for Norge, har en større verdi også økonomisk. Slik situasjonen er i dag, er det mange som heller vil foretrekke å gjøre ferdig utdanning eller gå ut i jobb. Disse medlemmer mener regjeringen må vurdere økonomiske initiativer og andre tiltak for å høyne statusen til dem som gjennomfører førstegangstjenesten.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det er tatt høyde for styrking til disse formålene.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor det foreslås å gjøre en rekke omprioriteringer i kap. 1720 post 1. Blant omprioriteringene er 500 mill. kroner som øremerkes til å styrke Hæren med flere årsverk, øke volum på lagførerutdanningen og tilrettelegge for etablering av lederutdanning i Nord-Norge for fremtidig oppbemanning, samt å sikre dedikert helikopterstøtte for Hæren i nord; 638 mill. kroner for å utvide Heimevernet med 10 000 personell og øke øvingsmengden; samt å redusere bevilgningene til militæroperasjoner i utlandet med 958 mill. kroner og å redusere bevilgningene til USAs militære tilstedeværelse i Norge med 37,5 mill. kroner.

KAP. 1735 ETTERRETNINGSTJENESTEN

Det foreslås bevilget 2 580,6 mill. kroner på kap. 1735 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en bevilgning på 2 580,6 mill. kroner til Etterretningstjenesten. Komiteen viser til at bevilgningen foreslås økt nominelt med 208,0 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett for 2021, hvorav 137,5 mill. kroner er økning i tråd med den planlagte utviklingen i innværende langtidsplan. Utover dette foreslås posten økt med 70,5 mill. kroner som følge av tekniske endringer, priskompensasjon og ny pensjonspremiemodell.

Komiteen viser til at Etterretningstjenesteloven trådte i kraft 1. januar 2021, men at kapittel 7 og 8 i loven, som omhandler tilrettelagt innhenting av grenseoverskridende elektronisk kommunikasjon, ble utsatt i påvente av en rettslig analyse av EU-domstolens avgjørelse om kommunikasjonsvern og to storkammeravgjø-

relser fra Den europeiske menneskerettighetsdomstolen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at analysen konkluderte med at den foreslåtte reguleringen av tilrettelagt innhenting i hovedsak er tilpasset grunnvilkårene i EU-domstolen og Den europeiske menneskerettighetsdomstolens avgjørelser. Flertallet merker seg at regjeringen har besluttet at kapitlene om tilrettelagt innhenting trer i kraft 1. januar 2022.

Komiteen viser videre til Stortingets behandling av Innst. 357 L (2019–2020) til Prop. 80 L (2019–2020) og lovvedtak 134 (2019–2020) 11. juni 2020, hvor Stortinget ba regjeringen sørge for en uavhengig evaluering av den nye etterretningstjenesteloven fra full ikrafttredelse, jf. anmodningsvedtak nr. 676. Evalueringen skal iht. vedtaket være offentlig og foreligge senest fire år etter at loven er satt i kraft. Komiteen merker seg at regjeringen vurderer at en utsatt ikrafttredelse av kapittel 7-3 medfører en forskyvning i når evalueringen skal foreligge, da fristen er formulert å løpe fra full ikrafttredelse.

KAP. 1760 OG 4760 FORSVARSMATERIELL OG STØRRE ANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Det foreslås bevilget 22 895,7 mill. kroner på kap. 1760 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) med Tillegg 1.

Komiteen viser til at regjeringen under kap. 1760 foreslår en bevilgning på 22 895,7 mill. kroner. Komiteen merker seg at dette utgjør en nominell økning på om lag av 2 179 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2021.

Komiteen merker seg at regjeringen i 2022 legger opp til betydelige utbetalinger til nye maritime patruljefly, nye ubåter og nye kystvaktfartøyer. Komiteen viser videre til at utbetalingene fortsetter til blant annet nye kampfly, NH90-helikoptre og til anskaffelse og oppgradering av forskjellige pansrede kjøretøy til Hæren. Komiteen viser til at investeringene og utbetalingene er i tråd med utviklingen vedtatt under behandling av Langtidsplanen for Forsvaret, jf. Prop. 14 S (2020–2021), Innst. 587 S (2020–2021).

Komiteen viser til at kap. 1760 omfatter post 1 Driftsutgifter, post 44 Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, post 48 Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel samt post 75 Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet. Komiteen viser for øvrig til proposisjonens del I, 4. Investeringer, for en oversikt over større materiellprosjekter i Forsvaret.

Komiteen viser til at regjeringen under kap. 4760 foreslår en reduksjon på om lag 17,5 mill. kroner nominelt, sammenlignet med saldert budsjett 2021.

Komiteen merker seg at prosessen med å avhende et antall F-16 jagerfly er blitt noe utsatt på grunn av koronapandemien, men vil potensielt kunne gi inntekter fra og med 2022. Komiteen understreker at flyene som er aktuelle for salg i 2022, utelukkende er fly som er tatt ut av Forsvarets operative drift og overlevert Forsvarsmateriell for avhending. Komiteen viser til at dette materiellet er underlagt bestemmelser fra amerikanske myndigheter ved salg, og at et potensielt salg er avhengig av at godkjenning fra amerikanske myndigheter foreligger. Komiteen viser til at salg av dette materiellet også vil være underlagt norsk eksportkontrollregelverk. Komiteen merker seg at det på grunn av usikkerhet knyttet til framdrift ikke er budsjettert med inntekter fra et eventuelt salg i 2022. Komiteen merker seg at post 1 under kap. 4760 foreslås videreført på om lag samme nivå som i 2020.

Komiteen merker seg at kap. 4760, post 45 Store nyanskaffelser, inntekter, omfatter inntekter knyttet til fakturering av utlegg for Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS).

Komiteen viser til at kap. 4760, post 48 Fellesfinansierte investeringer, inntekter, foreslås videreført på samme nivå som saldert budsjett for 2021. Komiteen merker seg at posten omfatter refusjoner fra NATO i forbindelse med NATOs investeringsprogram for sikkerhet i Norge. Inntektene blir justert hvert år ut fra forventet fremdrift og forbruk i allerede godkjente prosjekter. Inntektene på post 48 er i hovedsak knyttet til refusjon av utgifter på kap. 1760 post 48. Komiteen merker seg at refusjon fra NATO på prosjekter som er prefinansiert, også vil bli inntektsført på kap. 4760 post 48.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å korrigere en rekke bevilgninger for virkningen av endrede jobbreisevaner, herunder bevilgningen til Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold med 4 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettforliket er foreslått å redusere utgifterne til konsulenttjenester for organisasjonsutvikling og kommunikasjon i forbindelse med Forsvarsmateriell med 600 000 kroner, og disse medlemmer foreslår derfor at kap. 1760 post 1 reduseres med 4,6 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Innst. 507 S (2020–2021) der en samlet komite registrerte at målet med den forsvarsindustrielle strategien er å videreføre og styrke en internasjonalt konkurransedyktig norsk forsvarsindustri, med evne til

helt eller delvis å utvikle, produsere og understøtte forsvarsmateriell og -systemer innenfor prioriterte teknologi- og produktområder som er viktige for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser og Forsvarets behov, jf. Innst. 185 S (2015–2016).

Disse medlemmer forventer at tiltakene som er foreslått i strategien, blir iverksatt så hurtig som mulig. I denne forbindelse viser disse medlemmer særlig til at Forsvarssektoren skal benytte nasjonal industri, eller legge til rette for deltagelse av nasjonal industri ved anskaffelser fra utlandet, når det som anskaffes i vesentlig grad inneholder teknologi som omfattes av en eller flere av de åtte prioriterte teknologiske kompetanseområdene strategien legger til grunn.

I denne forbindelse understreker disse medlemmer også at det skal stilles krav om industrisamarbeidsavtaler når Forsvarssektoren foretar anskaffelser fra utenlandske leverandører til en verdi av mer enn 50 mill. kroner. Disse medlemmer forventer at regjeringen til fulle utnytter handlingsrommet i EØS-avtalen for å sikre dette. Disse medlemmer er opptatt av at industrisamarbeidsavtalene skal bidra til nå målsettingene i strategien, gjennom å sikre at norsk industri får delta i leveranser fra utenlandske leverandører og å åpne lukkede internasjonale markeder for leveranser av norskutviklet forsvarsmateriell. Disse medlemmer mener i denne sammenhengen det er avgjørende viktig at regjeringen sørger for at industrisamarbeidsavtalene brukes til å sikre at relevante norskutviklede løsninger blir en del av leveransen når de kan integreres i materiell som anskaffes fra utlandet, slik det bl.a. ble gjort da Norge stilte krav om at kampsystemet til de nye ubåtene skulle utvikles i og leveres fra Norge.

Disse medlemmer har merket seg at det vil bli inngått avtale om industrisamarbeid ved anskaffelsen av nye stridsvogner. Disse medlemmer understreker viktigheten av at departementet sørger for at industrisamarbeidsavtalen legger til rette for at relevante norske løsninger som kan møte Forsvarets behov, integreres på de nye stridsvognene. I denne forbindelse viser disse medlemmer særlig til at som en del av oppdateringen av Hærens CV90 stormpanservogner utviklet norsk industri et digitalt integrert kommando- og kontrollsystem (Integrated Combat System). Systemet er basert på en åpen arkitektur og standardiserte grensesnitt. Disse medlemmer er kjent med at brukermiljøene i Forsvaret er svært tilfredse med denne løsningen. ICS ble utviklet under den forutsetning at alle kamplattformer i Hæren over tid skulle ha det samme kommando- og kontrollsystemet. Det sikrer sømløs integrasjon mellom plattformene som gjør det mulig å gjennomføre mer effektive og koordinerte operasjoner. Standardisering og åpen arkitektur vil kunne gi store kostnadsbesparelser over levetiden. ICS ble integrert som en del av kommando- og kontrollsystemet på Hærens nye artille-

ri med gode resultater. Disse medlemmer er derfor opptatt av at ICS blir en del av Hærens nye stridsvognsystem og forventer at regjeringen, på samme måte som det ble stilt krav om norsk kampsystem i de nye ubåtene, vil stille krav til leverandørene av stridsvogner om at ICS skal være en del av systemet.

Disse medlemmer merker seg at Forsvarsdepartementet har iverksatt et arbeid i sektoren med å vurdere en standard fartøyklasse i Sjøforsvarets struktur, og at det for å få på plass et godt kunnskapsgrunnlag for en mulig fremtidig standard fartøyklasse er etablert dialog med norsk industri i saken. Disse medlemmer mener dette vil være et tiltak som kan sikre høy og langvarig aktivitet ved kriseutsatte norske skipsverft, bidra til å tilføre Sjøforsvaret mer kostnadseffektiv og mer klimavennlig norsk maritim teknologi og legge grunnlaget for økt eksport. Disse medlemmer vil derfor understreke viktigheten av å sikre fremdrift i dette arbeidet med sikte på eventuelt å kunne legge et standardisert fartøyskonsept til grunn når moderfartøyene til neste generasjons minimottiltakssystem skal innføres rundt 2025. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det foreslås at det bevilges 50 mill. kroner i 2022 for å iverksette forberedende tiltak, med sikte på at det kan legges frem et prosjekt for utvikling og anskaffelse av standardfartøyer til Sjøforsvaret i budsjettet for 2023.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen legger stor vekt på å opprettholde og videreutvikle samarbeidet mellom norsk og amerikansk industri i tilknytning til kampflyanskaffelsen. Disse medlemmer er enig i at målsettingen for samarbeidet over tid er å sikre nasjonal verdiskapning i samme størrelsesorden som flyenes anskaffelseskostnad gjennom levetiden. Disse medlemmer forutsetter at Prosjekt 7720 F-35 oppgraderinger, som Stortinget ved behandlingen av Innst. S 496 (2020–2021) til Prop. 123 S (2020–2021) vedtok med en kostnadsramme på 6 487 mill. kroner, legges til anskaffelseskostnadene for flyene som mål for nasjonal verdiskapning.

Disse medlemmer viser til Innst. 346 S (2018–2019), Innst. 7 S (2018–2019) og Innst. 127 S (2018–2019), der et bredt flertall i komiteen tok til orde for at tilskuddsordningen for å avlaste risiko for norske virksomheter som posisjonerer seg for nye muligheter i F-35-programmet, blir gjenopptatt.

Disse medlemmer er kjent med at norsk industri er valgt som kandidater til å levere understøttelsestjenester til to komponentgrupper i F-35-programmet. Det innebærer ikke at det er inngått en kontraktuell forpliktelse som sikrer leveranser, men at de to industrigruppene får anledning til å kunne bli leverandører. Det er fortsatt usikkert om, når og i hvilket omfang dette vil materialisere seg, og tildeling av oppdrag forutsetter at bedriftene er i stand til å møte programmets fremtidige

krav til kost og leveringstid. For å kunne bli best mulig rustet til å møte programkontorets krav vil det derfor være nødvendig for bedriftene å investere i kompetanseoppbygging, produksjonsutstyr/verktøy, testutrustning med mer. Dette innebærer betydelig risiko, særlig for de små og mellomstore bedriftene, ettersom det altså er uavklart om, når og i hvilket omfang leveransene kommer.

Videre gjenstår det fortsatt en utlysning av en tredje pakke med understøttelsestjenester til F-35, som det forventes at programkontoret vil kunngjøre i løpet av 2022. I tillegg utvides omfanget av kampflyanskaffelsen i betydelig omfang når oppgraderingsprogrammet etter hvert kommer i gang. Her vil det også være muligheter for norsk industri.

Disse medlemmer mener derfor at behovet for en tilskuddsordning, lik den som ble opprettet for å avlaste risiko i forbindelse med deltagelse i produksjonsprogrammet, er mer aktuell enn noen gang tidligere. Disse medlemmer er bekymret for at norsk industri, særlig de små og mellomstore bedriftene, ikke vil kunne møte programmets krav uten at det iverksettes risikoavlastende tiltak, bl.a. fordi andre nasjoners industri har bedre rammebetingelser. Disse medlemmer anbefaler derfor regjeringen å reetablere tilskuddsordningen for norske industriaktørers deltagelse i F-35-programmet med en ramme på 100 mill. kroner, 25 mill. kroner per år, i perioden 2022–2025.

Disse medlemmer er kjent med at det fra flere hold hevdes at forsvarsindustri per definisjon ikke er bærekraftig. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til FNs bærekraftsmål nr. 16 Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner. Disse medlemmer mener militært forsvar er en forutsetning for å kunne ivareta samfunnets og befolkningens sikkerhet. Et troverdig forsvar forutsetter tilgang til teknologisk relevant forsvarsmateriell og systemer. Disse medlemmer mener derfor at en ansvarlig og kompetent forsvarsindustri er en forutsetning for å sikre en bærekraftig utvikling.

Disse medlemmer oppfatter at det fortsatt er potensial for å hente inn etterslep på vedlikehold, anskaffelser og implementering av materiell. Disse medlemmer mener det er viktig at Forsvarets avdelinger så raskt som mulig blir utrustet i henhold til planer og behov. Forsvarets operative evne er avhengig av at materiellet er tilgjengelig og tilfredsstillende vedlikeholdt. Disse medlemmer oppfordrer regjeringen til å se på mulighetene for å hente inn etterslep for materiell og vedlikehold raskere enn det som ligger til grunn i den vedtatte Langtidsplanen for Forsvaret.

Disse medlemmer oppfatter at det er et stort udekket behov for luftvern. Det er mange ulike syn på hvilke former for luftvern det er behov for, og når det teknologisk er riktig å fatte beslutninger om anskaffelse

av ulike former for luftvernssystemer. Disse medlemmer er opptatt av at det må anskaffes luftvernssystemer for mobil beskyttelse av flystasjoner og kritiske samfunnsinstallasjoner. Disse medlemmer oppfordrer regjeringen til å se på muligheten for anskaffelse av egnet luftvernssystem til dette formål så raskt som mulig.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det er tatt høyde for styrking til disse formålene.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2022, hvor kap. 1760 post 45 foreslås redusert med 6 842 mill. kroner ved å stanse kjøpet av nye kampfly av typen F-35, der det knyttes alvorlig tvil til om forutsetningene ved anskaffelsen ble brutt og nytteverdien for forsvaret av Norge. Forslaget innebærer ikke at pengene brukes som inndekning for andre bevilgninger i Rødts alternative budsjett i inneværende år, gitt usikkerhet knyttet til når og hvordan disse midlene reelt sett vil bli gjort tilgjengelig på grunn av inngåtte kontrakter.

KAP. 1791 OG 4791

REDNINGSHELIKOPTERTJENESTEN

Det foreslås bevilget 661 mill. kroner på kap. 1791 for 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022).

Komiteen anerkjenner den avgjørende rollen Redningshelikoptertjenesten utøver for å sikre norsk beredskap, og dens innsats for å redde liv gjennom over tusen søks-, rednings- og ambulanseoppdrag i året. Komiteen merker seg at de nye AW101-helikoptrene skal være i drift i 2023, og at vedlikeholds- og modifiseringsprogrammet SK 2020 for dagens Seas King-redningshelikoptre videreføres i 2022. Komiteen noterer seg at det meldes om utfordringer med å utvikle og sertifisere de nye redningshelikoptrene fra leverandørens side.

KAP. 4799 MILITÆRE BØTER

Komiteen viser til forslaget i Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S (2021–2022) Tillegg 1 og har ingen merknader.

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen etablere et innovasjonskontor for global helse (Global Health Innovation Hub) i Oslo.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om å sikre at ubrukte midler fra Norges militære engasjement i Afghanistan i 2022 øremerkes styrking av Cyberforsvaret.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:*Forslag 3*

Stortinget ber regjeringen benytte tilgjengelige virkemidler for å sikre at norske midler støtter undervisning i palestinske skoler som er etisk forsvarlig og danner grunnlag for fredelig sameksistens og toleranse for fremtidige generasjoner i regionen.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre slike

vedtak:

A.

Rammeområde 4**(Utenriks)**

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
			Utgifter	
100		Utenriksdepartementet		
	1	Driftsutgifter	2 386 875 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	43 422 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 424 000	
	70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	1 186 000	
	71	Hjelp til norske borgere i utlandet	201 000	
103		Regjeringens representasjon		
	1	Driftsutgifter	55 591 000	
104		Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet		
	1	Driftsutgifter	10 505 000	
115		Næringsfremme, kultur og informasjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70 og 71</i>	13 454 000	
	70	Kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 051 000	
	71	Næringsfremme, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 830 000	
116		Internasjonale organisasjoner		
	70	Pliktige bidrag	1 477 200 000	
117		EØS-finansieringsordningene		
	77	EØS-finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	2 745 000 000	
	78	Den norske finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	2 375 000 000	
118		Utenrikspolitiske satsinger		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73</i>	96 831 000	
	70	Nordområdetiltak, samarbeid med Russland og atomsikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	221 771 000	
	71	Globale sikkerhetsspørsmål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 068 000	
	72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	30 273 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Klima, miljøtiltak og hav mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	12 714 000	
	74	Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.	48 450 000	
140		Utenriksdepartementet		
	1	Driftsutgifter	1 676 320 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	135 583 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	35 294 000	
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)		
	1	Driftsutgifter	294 390 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	37 772 000	
144		Norsk senter for utvekslingsamarbeid (Norec)		
	1	Driftsutgifter	54 809 000	
	70	Utvekslingsordninger, <i>kan overføres</i>	133 477 000	
150		Humanitær bistand		
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	3 938 789 000	
	71	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	400 000 000	
	72	Flyktninger og fordrevne, <i>kan overføres</i>	2 000 000 000	
151		Fred, sikkerhet og globalt samarbeid		
	70	Fred og forsoning, <i>kan overføres</i>	420 260 000	
	71	Globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning, <i>kan overføres</i>	180 060 000	
	72	Stabilisering av land i krise og konflikt, <i>kan overføres</i> ...	864 829 000	
	73	FN og globale utfordringer, <i>kan overføres</i>	318 138 000	
	74	Pliktige bidrag til FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	365 990 000	
152		Menneskerettigheter		
	70	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	671 617 000	
	71	FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), <i>kan overføres</i>	197 000 000	
159		Regionbevilgninger		
	70	Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i>	752 011 000	
	71	Europa og Sentral-Asia, <i>kan overføres</i>	656 634 000	
	72	Afghanistan, <i>kan overføres</i>	475 241 000	
	75	Afrika, <i>kan overføres</i>	2 552 693 000	
	76	Asia, <i>kan overføres</i>	483 503 000	
	77	Latin-Amerika og Karibia, <i>kan overføres</i>	192 339 000	
160		Helse		
	70	Helse, <i>kan overføres</i>	3 877 297 000	
	71	Verdens helseorganisasjon (WHO), <i>kan overføres</i>	235 500 000	
	72	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	45 000 000	
161		Utdanning, forskning og faglig samarbeid		
	70	Utdanning, <i>kan overføres</i>	1 366 798 000	
	71	Forskning, <i>kan overføres</i>	208 846 000	
	72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i> ..	1 003 214 000	
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		
	70	Næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>	364 536 000	
	71	Matsikkerhet, fisk og landbruk, <i>kan overføres</i>	1 451 966 000	
	72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	816 500 000	
	73	Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), <i>kan overføres</i>	46 700 000	
	75	Norfund - tapsavsetning	438 288 000	
	76	Norfund klimainvesteringsfond - risikokapital	250 000 000	
163		Klima, miljø og hav		
	70	Miljø og klima, <i>kan overføres</i>	1 564 431 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	256 967 000	
164		Likestilling		
	70	Likestilling, <i>kan overføres</i>	183 319 000	
	71	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), <i>kan overføres</i>	100 300 000	
	72	FNs befolkningsfond (UNFPA)	589 600 000	
170		Sivilt samfunn		
	70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	2 480 665 000	
171		FNs utviklingsarbeid		
	70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	464 400 000	
	71	FNs barnefond (UNICEF)	490 600 000	
	72	FNs fellesfond for bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i> .	15 000 000	
	73	Internasjonale rekrutteringer og tilskudd til andre tiltak i FN, <i>kan overføres</i>	59 099 000	
172		Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette		
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	1 074 350 000	
	71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	932 100 000	
	72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	396 000 000	
179		Flyktningtiltak i Norge		
	21	Spesielle driftsutgifter	573 029 000	
480		Svalbardbudsjettet		
	50	Tilskudd	449 536 000	
481		Samfunnet Jan Mayen		
	1	Driftsutgifter	57 103 000	
		Totale utgifter		46 241 739 000
Inntekter				
3100		Utenriksdepartementet		
	1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	25 200 000	
	2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	157 800 000	
	5	Refusjon spesialutsendinger mv.	45 040 000	
3481		Samfunnet Jan Mayen		
	1	Refusjoner og andre inntekter	6 637 000	
		Totale inntekter		234 677 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 1	kap. 3100 post 5
kap. 140 post 1	kap. 3140 post 5

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2022 kan:

- overskride bevilgningene under kap. 117 EØS-finansieringsordningene, post 77 EØS-finansieringsordningen 2014–2021, og post 78 Den norske

- finansieringsordningen 2014–2021, med en samlet øvre ramme på 520 mill. kroner som følge av usikkerhet i fremdrift og valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser gjennom avtale inngått med EU.
2. overskride bevilgningen under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 73 Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC) med inntil 5 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser som dekkes av bevilgningen på posten.
 3. overskride bevilgningen under kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken med inntil 10 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser som dekkes av bevilgningen på posten.
 4. overskride bevilgningen under kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond med inntil 19 mill. kroner som følge av valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser som dekkes av bevilgningen på posten.

IV

Valutatap (disagio)/ Valutagevinst (agio)

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2022 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutatap (disagio)/valutagevinst (agio) som følge av justering av midlene ved utenriksstasjonene under kap. 100/3100 Utenriksdepartementet og kap. 140/3140 Utenriksdepartementet, postene 89 Valutatap (disagio)/Valutagevinst (agio).

V

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om:

1. støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
117		EØS-finansieringsordningene	
	77	EØS-finansieringsordningen 2014–2021	4 080 mill. kroner
	78	Den norske finansieringsordningen 2014–2021	4 059 mill. kroner
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi	
	70	Næringsutvikling og handel	100 mill. kroner
	72	Fornybar energi	100 mill. kroner

2. tilskudd til en global finansieringsordning for kvinne- og barnehelse med inntil 5 400 mill. kroner samlet i perioden 2015–2023 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.
3. tilskudd til Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI) med inntil 1 600 mill. kroner under kap. 160 Helse, post 70 Helse, samt fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån. Inntil 1 000 mill. kroner gis i direkte støtte til CEPI i årene 2017–2021, og inntil 600 mill. kroner i årene 2021–2025. Hele eller deler av disse midlene har fra 2019 kunnet gå via en finansieringsmekanisme forvaltet av Verdensbanken eller IFFIm.
4. tilskudd til Det grønne klimafondet med inntil 2 800 mill. kroner i perioden 2020–2023 under kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.
5. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 2 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån. Tilsagnet skal finansiere epidemi- og pandemibekjempelse gjennom Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI).

6. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 4 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.
7. tilskudd til Vaksinealliansen Gavi med inntil 6 250 mill. kroner i perioden 2021–2025 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.
8. tilskudd til Det globale partnerskapet for utdanning (GPE) med inntil 3 700 mill. kroner i perioden 2021–2025 under kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid, post 70 Utdanning.

VII

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2022 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en total ramme for gamle og nye garantier på inntil 500 mill. kroner. Forsikringsansvaret omfatter tap og skade under transport, lagring og i visningsperioden.

VIII

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO, OECD, WTO, IAEA, IEA, Havbunnsmyndigheten, Den internasjonale havrettsdomstolen, Mekanismen for internasjonale straffedomstoler (MICT) og for regulært bidrag til FN.

IX

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2022 kan ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i handlingsplanen av 2004 *Om gjeldslette for utvikling* innenfor den resterende ramme på 830 mill. kroner under Eksportfinansiering Norges (Eksfin) gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp på ettergivelsestidspunktet inklusive påløpte renter, belastes gjeldsplanens ramme og ettergis uten bevilgning over bistandsbudsjettet. Rammen belastes ikke ved en eventuell ettergivelse av statlige fordringer på Sudan som stammer fra den norske skipseksportkampanjen (1976–1980), jf. Prop. 110 S (2012–2013).

X

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2022 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak

av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas en gang i året.
2. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.
3. Eventuelle utbetalinger av regjeringens gave til TV-aksjoner kan i sin helhet utbetales som et engangsbeløp.
4. Utbetalinger av tilskudd til Climate Investment Funds (CIF) kan foretas i samsvar med fondets prosedyrer for fondsoppbygging.
5. Utbetalinger av tilskudd til fond forvaltet av Verdensbankgruppen, Afrikabanken, Asiabanken, Den interamerikanske utviklingsbanken, Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD), Nordisk utviklingsfond (NDF) og Det internasjonale fond for jordbruksutvikling (IFAD) kan foretas i henhold til regelverket til det enkelte fond.
6. Utbetalinger av tilskudd til Ukraine Trust Fund for Military Career Transition forvaltet av NATO, kan foretas i henhold til fondets regelverk.
7. Utbetalinger av tilskudd til akutt nødhjelpsarbeid kan i enkelte tilfeller foretas for opptil ett år frem i tid når dette er påkrevd for å sikre raske og nødvendige investeringer.
8. Utbetalinger til Vaksinealliansen Gavi, Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI) og Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) kan foretas årlig i tråd med organisasjonens finansieringsstrategi og regelverk.
9. Utbetalinger av tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) kan foretas i samsvar med fondets strategi og prosedyrer for fondsoppbygging.
10. Utbetalinger under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 72 Fornybar energi av samlet tilskudd på inntil 300 mill. kroner til garantiinstrumenter for fornybar energi i utviklingsland kan skje i samsvar med regelverket til den enkelte garantiinstitusjonen.
11. Tilskudd under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 70 Næringsutvikling og handel kan utbetales til avsetning for tap ved utlåns- eller garantiinstrumenter hos tilskuddsmotaker.
12. Utbetalinger av tilskudd til fondsforvalter for fellesfond i FN kan skje i henhold til regelverket for det enkelte fond.

XI

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2022 kan fravike Bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Den globale miljøfasiliteten.

XII

Deltakelse i kapitaløkninger og fondspåfyllinger i internasjonale banker og fond

Stortinget samtykker i at:

1. Norge deltar, i forbindelse med formalisering av Sør-Sudans medlemskap i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB), i en selektiv kapitaløkning i banken, med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen UA 0,57 mill. (UA tilsvarer IMF's spesielle trekkrettigheter SDR). Innbetalingen foretas i løpet av årene 2016–2023, og belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond. Kapitaløkningen innebærer også en økning i den norske statsgarantien i AfDB med UA 8,93 mill.
2. Norge deltar i den 5. kapitaløkningen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av inntil USD 47,6 mill. i perioden 2020–2023, som belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken. Den norske statsgarantien i IBRD økes samtidig med inntil USD 354 mill. Økningen i statsgarantien vil skje i takt med de årlige kapitalinnskuddene.
3. Norge deltar i kapitaløkningen i Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av inntil USD 38,1 mill. innbetalt over perioden 2020–2025 som belastes kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 73 Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC).
4. Norge deltar i kapitalpåfyllingen i Den globale miljøfasiliteten (GEF) med en innbetalt andel på inntil 1 040 mill. kroner i perioden 1. juli 2022– 30. juni 2025. Innbetalingene belastes blant annet kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.
5. Norge deltar i den 12. kapitalpåfylling i Det internasjonale fond for jordbruksutvikling (IFAD-12) med et bidrag på inntil 508 mill. kroner for perioden 2022–2024, innbetalt i to bidrag på 170 mill. kroner per år i 2022–2023 og 168 mill. kroner i 2024. Innbe-

talingene belastes kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 71 Matsikkerhet, fisk og landbruk.

6. Norge deltar i den 7. generelle kapitaløkningen i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av UA 56,78 mill. (UA tilsvarer IMF's spesielle trekkrettigheter SDR) i perioden 2020–2027. Innbetalingene foretas i åtte like årlige beløp og belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond. Kapitaløkningen innebærer også en økning i den norske statsgarantien i AfDB med UA 889,52 mill. Forpliktelser inngås i SDR, og kronebeløpet må valutajusteres i forbindelse med årlige utbetalinger.
7. Norge deltar i den 13. påfyllingen av Den asiatiske utviklingsbankens fond for de fattigste landene for fireårsperioden 2021–2024, med 201,1 mill. kroner. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond.
8. Norge deltar i den femte kapitalpåfyllingen i Nordisk utviklingsfond (Nordic Development Fund, NDF) med totalt 97,3 mill. euro, innbetalt i ti årlige bidrag tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet, for perioden 2022–2031.
9. Norge deltar i påfyllingsforhandlingene i det multilaterale fondet under Montrealprotokollen for perioden 2021–2023, og vil støtte fondet med et beløp som ikke overskrider støtten for forrige treårsperiode. Støtten for forrige treårsperiode var på totalt 54,6 mill. kroner. Innbetalingene belastes kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker til at Utenriksdepartementet i 2022 kan:

1. føre utlegg som skal viderefaktureres kunde og tilhørende innbetalinger mot mellomværende med statskassen.
2. føre utbetalinger knyttet til refunderbart depositum for utenriksstasjonenes leide eiendommer mot mellomværende med statskassen. Fullmakten gis for inntil 50 mill. kroner for Utenriksdepartementets totale føringer av depositum for å ta høyde for pris- og kurssvingninger i stedlige boligmarkeder.

XIV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 481 post 1	kap. 3481 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

XV

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2022 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger til skredsikring i Longyearbyen, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 35 mill. kroner på Justis- og beredskapsdepartementets kap. 480, post 50, jf. Svalbardbudsjettets kap. 0007 Tilfeldige utgifter, post 30 Skred- og boligtiltak.

B.

Rammeområde 8**(Forsvar)**

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
			Utgifter	
1700		Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	969 178 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, overslagsbevilgning</i>	140 719 000	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	9 936 000	
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	80 078 000	
	73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	158 078 000	
	78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter, <i>kan overføres</i>	437 520 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 161 669 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	3 532 802 000	
1716		Forsvarets forskningsinstitutt		
	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	249 780 000	
1720		Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	32 137 891 000	
	71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	40 165 000	
1735		Etterretningstjenesten		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 580 633 000	
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	1 950 015 000	
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	132 669 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ...	20 346 486 000	
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	350 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	111 931 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Driftsutgifter	661 021 000	
Totale utgifter				69 050 571 000
Inntekter				
4700		Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsinntekter	52 627 000	
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg		
	1	Driftsinntekter	4 503 281 000	
	47	Salg av eiendom	17 540 000	
4720		Forsvaret		
	1	Driftsinntekter	768 453 000	
4760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold		
	1	Driftsinntekter	32 543 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	101 760 000	
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	350 036 000	
4791		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Driftsinntekter	548 937 000	
4799		Militære bøter		
	86	Militære bøter	500 000	
Totale inntekter				6 375 677 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:

- Inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelse.
- Inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Forsvarsmateriell og større

anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kapittel 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan:

- foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	01	Driftsutgifter	34 mill. kroner
1720		Forsvaret	
	01	Driftsutgifter	9 020 mill. kroner
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	01	Driftsutgifter	1 100 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	220 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	104 000 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	470 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	60 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner ut over det som dekkes av egne avsetninger.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	320 mill. kroner

V

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter, og kapittel 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VI

Personell

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet i 2022 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimevernstjenesten slik det går frem av Prop. 1 S (2021–2022).
2. enheter oppsatt med frivillig heimevernspersonell kan overføres til forsvarsgrener og fellesinstitusjoner, og benyttes i operasjoner i utlandet.

VII

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan:

1. starte opp følgende nye investeringsprosjekter:

Prosjekt	Kostnadsramme
P9360 Stridsvognskapasitet til Hæren	19 439 mill. kroner
Program Mime – leveransebølge 1	2 916 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor kostnadsrammen for prosjektet. Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.

2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i Prop. 1 S (2021–2022), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringsprosjekter med en kostnadsramme under 500 mill. kroner.
4. starte opp og gjennomføre eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter (inkludert tilhørende innredning) med en kostnadsramme under 200 mill. kroner.
5. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom formål, bygg- og eiendoms-kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i Prop. 1 S (2021–2022).
6. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
7. igangsette planlegging og prosjektering av eiendoms-, bygge-, anleggsprosjekter (inkludert tilhørende innredning) innenfor rammen av bevilgningen på de respektive poster.
8. inkludere gjennomføringskostnader i eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter på post 47.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene. Likeledes kan eiendommer som er nødvendige for å oppfylle samfunnets målsetting om å opprettholde en selvfinansiert sivil luftfart, selges direkte til Avinor AS. Dette gjelder følgende eiendoms kategorier:
 - a. rullebaner, taksebaner med tilhørende sikkerhetsområder, flyoppstillingsplasser og andre arealer og infrastruktur for flyoperasjoner
 - b. terminal innrettet mot det service- og tjenestebehov som forbrukere og myndigheter har bruk for
 - c. områder for kollektiv og privat tilbringertjeneste
 - d. kontorer og lignende
 - e. eiendommer for fremtidig utbygging.

2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Tidspunkt for belastning av utgiftsbevilgninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan belaste utgiftsbevilgninger for bestillinger gjennom NSPA (*NATO Support and Procurement Agency*), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

X

Uttak fra lager av materiell som er utgiftsført tidligere år

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan fravike Bevilgningsreglementets bestemmelser om kontant- og ettårsprinsippet ved uttak fra lager som er utgiftsført på kapittel 1720 i tidligere budsjettår til anvendelse på Forsvarsdepartementets kapitler 1700, 1735 og 1791, samt Justis- og beredskapsdepartementets kapittel 481.

XI

Kjøp/innløsning av boliger med fellesgjeld

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet gjennom Forsvarsbygg i 2022 kan kjøpe/innløse boliger med fellesgjeld, slik at samlet gjeld knyttet til eierskap av slike boliger ikke overstiger 100 mill. kroner.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 7. desember 2021

Ine Eriksen Søreide

Leder og ordfører for innledningen om budsjettet under Forsvarsdepartementet

Marit Arnstad

ordf. for kap. 152 og 162

Åsmund Aukrust

ordf. for innledningen om budsjettet under Utenriksdepartementet og for kap. 117, 150 og 164

Hårek Elvenes

ordf. for kap. 144 og 163

Bengt Fasteraune

ordf. for kap. 100, 170, 1710, 3100 og 4710

Ingrid Fiskaa

ordf. for kap. 141 og 1735

Nils-Ole Foshaug

ordf. for kap. 159 og 172

Eva Kristin Hansen

ordf. for kap. 179, 1700 og 4700

Sylvi Listhaug

ordf. for kap. 140, 480, 481, 3140 og 3481

Guri Melby

ordf. for kap. 116, 171 og 1716

Bjørnar Moxnes

ordf. for kap. 151, 161, 1791 og 4791

Ingjerd Schou

ordf. for kap. 118 og 160

Erna Solberg

ordf. for kap. 115

Christian Tybring-Gjedde

ordf. for kap. 103, 104, 1720 og 4720

Dag-Inge Ulstein

ordf. for kap. 1760 og 4760

Rigmor Aasrud

ordf. for kap. 4799

